

ALFABETISCHE NAAMLIJST VAN STRATEN, BRUGGEN EN PARKEN IN DE GEMEENTE VEENENDAAL.

Geactualiseerd op: 25 februari 2020

De straatnamen zijn gealfabetiseerd op hun eerste en volgende letters,

behalve indien daaraan:

een voorzetsel voorafgaat (bij voorbeeld De Balk of De Bongerd); in dat geval is de straatnaam gealfabetiseerd onder de eerste letter en volgende letters van de aanduidende naam: dus Balk of Bongerd;

een rangtelwoord voorafgaat, zoals: 1^e Melmseweg. In dat geval wordt de naam gezocht onder de eerste letter en volgende letters van de erop volgende naam, in dit geval dus Melmseweg;

een voornaam of –letter(s) voorafgaan; in dat geval zijn zij gealfabetiseerd volgens de eerste en volgende letters van de geslachtsnaam (zonder de er soms aan voorafgaande voorzetsels), bijvoorbeeld Aagje Dekenweg, Aart de Gelderstraat, Adriaan P. de Kleuverstraat, Bartholomeus van der Helststraat, D.S. van Schuppenstraat, die zijn gealfabetiseerd beginnende volgens de eerst hierboven door onderstreping aangegeven letter.

Een aan de straatnaam voorafgaand sterretje (asterix) duidt aan dat de gegevens over de naamgeving terdege zijn gecontroleerd.

Historische (en niet meer of nog niet gebruikte) straatnamen zijn cursief gedrukt

ALFABETISCHE NAAMLIJST van de Straten, Bruggen en Parken.

***Aalbes**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 – 1996

De aalbes is een struik (Lat. Ribes rubrum), uit het geslacht Ribes. Zij brengt als vrucht aalbessen voort, die soms ook trosbessen worden genoemd.

***Aalscholver**

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

Aalscholwers behoren tot de pelikaanachtigen; er zijn, behoudens de kuifaalscholwers, twee vormen, te weten de Atlantische, broedend in Scandinavië, Groot Brittannië, Ierland en Noord-Frankrijk. De in Nederland, Denemarken en Duitsland broedende vorm wordt de continentale genoemd. Zij houden zich gewoonlijk op in kolonies van honderden tot soms duizend exemplaren. Ze jagen in zowel zoet als zout water en volgen hun prooi onder water. Hun poten zijn tussen de tenen voorzien van zwemvliezen. De bij ons voorkomende continentale vorm heeft 's zomers een vrijwel geheel witte kop en hals en een groenglanzend verenkleed. De jongen worden eenmaal per dag door de ouders gevoed met opgebraakt voedsel. Vroeger werden aalscholwers intensief vervolgd door vissers als gevolg van hun vermeende schade aan de visstand.

*Aardbeivlinderstraat

Dragonder Noord

Raadsbesluit 1 - 7 – 1993

De aardbeivlinder (Lat. *Pyrgus Malvae*) komt in Nederland voor op zandgronden en in moerasgebieden.

*Aardzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Aardzwaluw is een andere naam voor de oeverzwaluw (zie aldaar), omdat de vogel zijn nest in steile aarden wallen en oevers of dergelijke graaft.

*Acacialaan

Stationswijk

Raadsbesluit 30 - 4 – 1948; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

De als acacia (Lat. *Robinia pseudo-acacia*), bekende park- en laanboom is feitelijk in het geheel geen acacia. De ook wel witte acacia genoemde boom komt in verwilderde vorm in Europese bossen voor.

*Accustra

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 – 1971

De accumulator, kortweg accu genaamd, is een apparaat voor het opslaan van elektrische energie om die op een ander tijdstip en/of andere plaats weer te kunnen gebruiken.

*Achterberglaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 – 1990

Gerrit Achterberg, 1905 - 1962; Nederlands dichter. Hij verkreeg voor zijn gezamenlijke werken de Constantijn Huygens prijs.

*‘t Achterhuis

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 – 1975

Het achterste gedeelte van een huis, in dit geval een boerderij; ook kan worden bedoeld het achter een binnenplaats(je) gelegen (woon)gedeelte van een (boeren)huis.

*1e Achterkerkdwarsstraat

Centrum

Raadsbesluit 25 - 10 - 1951

Vanuit de Markt gezien was deze straat de eerste “gang” dwars op de Achterkerkstraat in de richting van het Omleidingskanaal. Bij de afbraak en renovatie van het zogenaamde Achterkerk in het einde van de twintigste eeuw is deze naam in onbruik geraakt. Een besluit tot vervallenverklaring bleef tot nu toe achterwege.

*2e Achterkerkdwarsstraat

Centrum

Raadsbesluit 25 - 10 - 1951

Volgt uit het feit, dat deze “gang”, tweede in volgorde vanuit de Markt gezien, dwars stond op de Achterkerkstraat in de richting van het Omleidingskanaal. Werd in de volksmond, ook na de naamgeving van 2e Achterkerkdwarsstraat, nog Rottepad genoemd. In het raadsbesluit is ook sprake van “het zogenaamde Rottepad”. Bij de afbraak en renovatie van het zogenaamde Achterkerk in het einde van de twintigste eeuw is deze naam in onbruik geraakt. Een besluit tot vervallenverklaring bleef tot nu toe achterwege.

*Achterkerk

Centrum

In de volksmond gebruikelijke naam

Al in de bevolkingsregisters van 1850 - 1860 is er sprake van woningen “Achter de Kerk”. Uitgaande van de Markt als centrale plaats spreekt de naam voor zich.

*Achterkerkstraat

Achterkerk

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Al in de bevolkingsregisters van 1850 - 1860 is er sprake van woningen “Achter de Kerk”. Uitgaande van de Markt als centrale plaats spreekt de naam voor zich.

*Achterstraatje

Koopcentrum

Raadsbesluit 13 - 12 - 1960

De naam houdt mogelijk verband met het feit dat, voor wat betreft de Veenendaalse zijde, de achterzijde van de panden aan de Lage Kant, later Schoolstraat, nu Hoogstraat, uitgang hadden en hebben op deze straat. Van een eerdere officiële naamgeving is geen bewijs gevonden. Toch mag worden verondersteld, dat de naam van dit straatje ouder is, omdat reeds bij raadsbesluit van 7 december 1938 in overeenstemming met een besluit van de raad van Ede werd besloten de naam van het Achterstraatje te wijzigen in 't Gelderland. Tot een besluit van 1 mei 1940 van de gemeente Ede voor wat betreft de Edese zijde van deze straat werden de woningen en andere panden aan die Edese kant van het Achterstraatje/Gelderland aangeduid als (het) **Dorp**.

*Van Alphenstraat

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Hieronymus van Alphen, 1746 - 1803. Nederlands dichter en literatuurtheoreticus met vernieuwingsideeën; kreeg vooral bekendheid door zijn kindergedichten met opvoedende strekking, zoals: “Jantje zag eens pruimen hangen..” of: “Cornelis had een glas gebroken..” Hij schreef bovendien godsdienstige liederen, waardoor hij ook bekendheid verwierf.

*Ambachtsstraat

Het Ambacht

Raadsbesluit 26 - 5 – 1951/7 – 6 – 1984; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Ambacht is een ander woord voor handwerk. Met het geven van deze naam werd bedoeld het karakter van de industriewijk te benadrukken. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd het scheidingspunt tussen Ambachtsstraat en Boslaan exact (en volgens tekening) bepaald.

*Van Amerongenerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Gerrit van Amerongen (1924-1945) kwam om het leven in het Duitse concentratiekamp Mauthausen.

*Anjerstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 24 - 11 – 1960

De anjer, een plantensoort, komt in Nederland zowel in het wild als in gekweekte vorm voor. In de Latijnse benamingwijze luidt de eerste aanduiding altijd Dianthus. Gekweekte soorten worden in het Nederlands wel gras- of tuinanjel genoemd; in Nederland voorkomende wilde soorten zijn: heideanjel, zandanjer en prachtanjer.

*Anker

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 -6 – 1975

Met anker is een zwaar ijzeren werktuig bedoeld, dat dient om schepen aan de bodem vast te leggen, zodat deze niet afdrijven; de benaming wordt ook wel gebruikt voor middelen om luchtschepen en ballonnen te verankeren.

*Antennestraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 2 - 3 – 1978

Antenne is de benaming voor de draad of het dradenstelsel, de stang of het stangenstelsel voor het ontvangen ofwel uitzenden van elektromagnetische (radio)golven bij draadloze telegrafie, telefonie, televisie of radar.

*Appelvink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984

De appelvink (Lat. *Coccothraustes coccothraustes*) is een vogel die in Nederland spaarzaam als broedvogel voorkomt.

*Arendstraat

Het Ambacht

Besluit burgemeester en wethouders 2-7-2013

(Voornemen om na het definitieve inrichtingsplan Stationskwartier, deelgebied C, deze naam vast te stellen)

De Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, beter bekend als KLM, noemde vóór de Tweede Wereldoorlog haar vliegtuigen op de Indië-route naar vogels waarvan de eerste letter overeenkwam met de laatste letter van het registratieteken. Zo heette het vliegtuig met de

registratieletters PH-AJA “Arend”. Van dit type Fokker F.XXXVI werd slechts één exemplaar gebouwd. Het toestel was ontworpen om dienst te doen op de Amsterdam-Batavia-lijn. Ondanks de economische crisis van de jaren 30 in de twintigste eeuw boekte het toestel veel succes. Dit was vooral door de luxe inrichting, waardoor het toestel bekend stond als het “Vliegende Hotel”.

***Margriet van Arkellaan**

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Naar Margriet (in haar stamboom Margaretha genoemd) van Arkel, overleden 1368; Vrouwe van de ridderhofstad Rhynesteyn aan de Kromme Rijn bij Cothen van 1361 - 1368. Zuster van Jan van Arkel, bisschop van Utrecht, 1346 - 1364. Hielp mee aan de verfraaiing van de Domkerk van Utrecht.

***Arkeneel**

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 11 - 2006

Een arkeneel is een ronde of veelhoekige arkelachtige uitbouw van een vestingmuur of een kasteel. Een andere naam voor zulk een uitbouw was spietoren. De uitbouw was bedoeld om een ruimer uitzicht te geven op het voorterrein van het verdedigingswerk. Ons hedendaagse woord erker is verwant aan de woorden arkeneel en arkel.

***Arsenaal**

De Batterijen

Raadsbesluit 18 - 12 – 1997

Arsenaal is de benaming voor het magazijn of tuighuis van een vesting. De naam van deze straat staat in relatie tot het nabijgelegen fort aan de Buursteeg en De Batterijen.

***Tobias Asserstraat**

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004/ Besluit burgemeester en wethouders 6-10-2011 (BAG).

Tobias Asser, 1838 – 1913, Nederlands jurist en advocaat. Doceerde burgerlijk-, straf- en strafprocesrecht, handelsrecht en internationaal privaatrecht. Kreeg vooral bekendheid door het in wetten bijeenbrengen van op verspreide plaatsen geregeld internationaal privaatrecht. Was diverse malen voorzitter van de door de Nederlandse regering bijeengeroepen Haagse conferenties over internationaal privaatrecht. Sinds 1893 lid van de Raad van State. Ontving in 1911 de Nobelprijs voor de Vrede vanwege zijn bemoeienissen met de internationale vredesbeweging.

***Atalantapark**

Dragonder Noord

Raadsbesluit 1 - 7 – 1993

De Atalanta (Lat. Vanessa atalanta) is een vlinder die ook wel nummervlinder, admiraal of schoenlapper wordt genoemd. Komt in heel Nederland voor; trekt in de herfst naar het zuiden.

*Azalea

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 – 1980; 3 – 5 - 1983

De azalea is een heestersoort uit de familie van de heidekruidachtigen en een tot het geslacht van de Rhododendron behorende struik. Zij wordt in veel verschillende vormen gekweekt; Azalea mollis, bijvoorbeeld. In verband met gewijzigde stedenbouwkundige plannen is de loop van deze straat afwijkend van het oorspronkelijke raadsbesluit opnieuw vastgesteld bij raadsbesluit van 3 mei 1983.

*Baardgras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 – 1975

Baardgras (Lat. Polypogon) is een grassoort.

*Bachlaan

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Johann Sebastian Bach, 1685 - 1750. Duits componist en organist. componeerde naast vele orgelstukken ook muziek voor veel andere instrumenten, concerten en oratoria.

*1e Bakkerstraat

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede)

Het is niet onomstotelijk vast te stellen of de straat zijn naam dankt aan de nabijheid van een (koek)bakkerij. De straat bestond uit een dwarsblok aan het Boveneind, nu de Prins Bernhardlaan, tussen Gelderland/Achterstraatje en Schoolstraat. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal).

*2e Bakkerstraat

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede)

Zie bij 1e Bakkerstraat. Eveneens een dwarsblok aan het Boveneind, iets noordelijker dan de 1^e Bakkerstraat.

*De Balk

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Balken vervulden vooral in oude boerderijen een bijzondere rol onder andere als opberg- en ophangpunt van vele voorwerpen e.d. Ook wordt onder de balk de ruimte verstaan boven de alleen uit balken bestaande zoldering. Deze straat maakte voor de naamgeving van 1973 deel uit van de Buurtlaan-oost.

*Willem Barentszstraat

Spitsbergen

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988

Willem Barentsz, 1560 - 1597. Zocht de “Noordelijke doorvaart”, de vaarweg door het noordelijke poolgebied van de Atlantische naar de Stille Oceaan. In een drietal pogingen slaagde hij niet. Overwinterde tijdens die laatste poging op Nova Zembla, waar hij overleed.

*Van Barnevelderf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Martinus van Barneveld (1920-1944) kwam om het leven bij een beschieting te Wageningen.
Willem van Barneveld (1888-1945) liet het leven in het Duitse concentratiekamp Buchenwald.

*Baronesselaan

De Pol

Raadsbesluit 2 -3 – 1972

Barones(se) is de vrouwelijke vorm van de adellijke titel baron.

*Bartokpad

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Bèla Bartòk, 1881 - 1945; Hongaars componist en pianist. componeerde naast veel pianowerken ook muziek voor orkest, opera en ballet.

*Bastion

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

Het bastion of bolwerk is een uitspringend gedeelte van een vestingwal in de vorm van een vijfhoek, waardoor het mogelijk wordt het gehele voorterrein met wapens te bestrijken.

*Beatrixstraat

Achterkerk

Raadsbesluit 30 - 3 – 1939

Beatrix Wilhelmina Armgard (geboren 31 januari 1938), prinses van Oranje-Nassau, prinses van Lippe-Biesterfeld, sedert 1980 Koningin der Nederlanden. Oorspronkelijk heette deze straat Boerscheland (zie aldaar). De wijziging in Beatrixstraat geschiedde op verzoek van de bewoners. In hun preadvies ter zake zeggen burgemeester en wethouders, dat het in het algemeen geen aanbeveling verdient allerlei straatnamen telkens te wijzigen, omdat het gevaar bestaat, dat historische namen erdoor zullen verdwijnen. Tijdens de behandeling in de raadsvergadering is een aantal raadsleden ervoor het verzoek in te willigen. Een van de raadsleden merkt op, “dat er nog genoeg gelegenheid zal komen een straat te benoemen naar het prinsesje”. Hij duidt daarbij op de straat, die enige maanden later de naam J.P.C. Leinweberstraat zal krijgen. Gelet op de huidige ligging van de straten die namen van leden van het Oranjehuis dragen, een opmerking, die van toekomstvisie getuigde. *1942 - 1945: Boerscheland.*

*Van Beekerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Hendrik van Beek (1925-1945) kwam om het leven bij een beschieting van Veenendaal.
Jacobus Johannes van Beek (1926-1949) liet het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Beekmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984/ 12 – 3 - 1992

Hoogstwaarschijnlijk genoemd naar het beekschoffelmos (Lat. *Scapania undulata* L.), dat voorkomt op rotsen, stenen en boomwortels, meestal ondergedoken in beekjes. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is aan het verlengde van deze weg ook de naam Beekmos gegeven.

*Beemdgras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 – 1973

Beemdgras is een grassoort (Lat. *Posa*) uit het geslacht van de pluimgrassen.

*W.C. Beeremansstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

Willem Cornelis Beeremans, mede-oprichter van het Christelijk Werkliedenverbond Patrimonium, waarvan hij de eerste penningmeester was. In woord en geschrift toonde hij zich verdediger van de beginselen, die aan Patrimonium ten grondslag liggen.

*Beethovenlaan

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Ludwig von Beethoven, 1770 - 1827. Duits/Oostenrijks componist. componeerde muziek voor symfonieën, balletten, dramatische werken, kamermuziek, voor koor en orkest en sopraan en orkest enz.

*Nicolaas Beetsstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 4 - 1940

Nicolaas Beets, 1814 - 1903. Nederlands schrijver en predikant. Hij geniet vooral bekendheid door het onder het pseudoniem Hildebrand geschreven boek *Camera Obscura*.

*Beginstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004 en 15 – 12 – 2005. Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Menachem Begin, 1913 – 1992, Israëliisch politicus en zesde premier van Israël (1977-1983). Geboortig uit Rusland speelde hij daar leidende rollen in Zionistische organisaties. Gevangengezet in de jaren 1940 en 1941. Vormde na de stichting van de staat Israël daar de Herut-partij, de dominante fractie van de Likoeed partij. Ontving in 1978 samen met Anwar Sadat, president van Egypte, de Nobelprijs voor de vrede, op grond van de inspanningen voor de Camp Davidakkoorden. Ter nakoming van dat verdrag ontruimde Israël de op Egypte veroverde Sinai en de daarin gevestigde Israëliische nederzettingen, die werden vernietigd.

*Benedeneind

Dragonder Oost en Veenderij

Raadsbesluit 1 - 5 – 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Al in 1652 is er in archiefstukken sprake van de “Benedenbuijrt”, waarvan het Benedeneind deel uitmaakte. Voor de verklaring van de naam moet in het oog worden gehouden, dat de

afwatering oorspronkelijk zuidwaarts was. Het Benedeneind lag dus ten opzichte van de kern van Veenendaal benedenstrooms. Tijdens de naamgeving werd het Benedeneind gevormd door het huidige Gelders Benedeneind, het Benedeneind, de Valleistraat en het Verlaat. De nu brede Valleistraat en het Verlaat bestonden destijds nog uit een grift (een brede sloot) met aan weerszijden ervan wegen/paden. Het aan de noordzijde van de sloot gelegen grondgebied behoorde tot de gemeente Ede. Bij besluit van de raad van Ede van 12 december 1949 werd de naam gewijzigd in Valleistraat. De raad van Veenendaal besloot op 30 december 1949 deze naam alleen over te nemen voor wat betreft Het Klein Schutje; voor de overige woningen en de wijk bezuiden de Grift bleef de naam Benedeneind gehandhaafd.

Een in de volksmond veel gebruikte naam voor het Benedeneind luidde *'t Zure Eind*. Deze benaming hield zeer waarschijnlijk verband met de gesteldheid van de bodem, namelijk zuur.

***Bergvink**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984

Bergvink is de andere naam voor de keep (Lat. *Fringilla montifringilla*), in Nederland voornamelijk voorkomend als wintergast.

***Bergweg**

Frans Gat?

Raadsbesluit 4 - 10 – 1927; 23 – 5 - 1933. Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 - 2011

Ontleent de naam naar alle waarschijnlijkheid aan het feit, dat het de destijds de dichtst bij “De Berg” (de Utrechtse Heuvelrug) gelegen weg was. In het voorstel van burgemeester en wethouders tot het vaststellen van een straatnaam is sprake van een aantal namen dat door de bewoners aan deze weg wordt gegeven, te weten Zwarte(n)weg, Hondzenelleboogscheweg en Tolweg. Bij raadsbesluit van 23 mei 1933 werd de naam opnieuw vastgesteld. In dit raadsbesluit werd de loop van de weg als volgt beschreven: “vanaf de Kerkewijk in noordwestelijke richting tot aan de boerderij, bewoond door H. van de Hoef”. Deze boerderij ligt nu aan de Zandheuvelweg, terwijl de Bergweg eindigt bij de Rondweg-west. Een deel van de Bergweg, leidende in de richting van de sportvelden, verloor deze naam in verband met de ontwikkeling van een nieuw plangebied.

***Berkenzwam**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 – 1996

Berkenzwam (Lat. *Piptoporus betulinus*) is de benaming voor de op levende zowel als dode berken voorkomende zeer stevig tot houtig aanvoelende zwam. Hij is het hele jaar zichtbaar, in tegenstelling tot “zachte” paddestoelen en zwammen.

***Berliozstraat**

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Hector Berlioz, 1803 - 1869. Frans componist en dirigent. componeerde instrumentale en vocale werken. Gaf ook geschriften over muziek uit.

***Bessenvlinderstraat**

Dragonder Noord

Raadsbesluit 1 - 7 – 1993

Bessenvlinder (Lat. *Abraxas grossulariata*) is een van de namen van de bonte of harlekijnvlinder, waarvan de spanrupsen op bessenstruiken worden aangetroffen.

*Beukenlaan

Salamander

Raadsbesluit 11 - 4 – 1935

Blijkens de voordracht van burgemeester en wethouders om aan deze weg een naam te geven was er in de volksmond reeds lang sprake van “Beukenlaantje”, waarschijnlijk wegens het veelvuldig voorkomen van deze boomsoort (Lat. *Fagus sylvatica*). Als loop van deze weg wordt in het raadsbesluit aangegeven: “zijweg van de Bergweg, lopende in zuidelijke richting tot aan de grens van de gemeente Rhenen”. De naam is vervallen verklaard bij raadsbesluit van 3 november 1966. Het toen bewoonde deel van de laan maakt nu deel uit van de Lunenburg (zie bij die straat).

*Beukenstuklaan

Petebos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Het beukenstuk is een uitsluitend met beuken beplant bosperceel op het landgoed Prattenburg. Het ligt langs de zogenaamde Schapendrift, een van noord naar zuid over het landgoed lopende laan.

*Beurtschip

Scheperbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 – 1977

Het beurtschip was een schip, waarmee de schipper of eigenaar, alleen of in samenwerking met anderen, geregelde diensten voor goederenvervoer (vroeger ook personenvervoer) tussen bepaalde plaatsen onderhield.

*Bevrijdingslaan

Koopcentrum

Raadsbesluit 6 - 3 – 1986

Naar de bevrijding van Veenendaal zowel als geheel Nederland van de Duitse bezetting in de periode van september 1944 tot mei 1945; voor wat Veenendaal betreft viel die bevrijding tussen 5 en 10 mei 1945. Deze weg stond van 8 april 1982 tot en met 5 maart 1986 bekend onder de naam Groene Zoom (zie aldaar).

*Bezaan

Scheperbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 – 1977

Bezaan is de benaming voor het achterste zeil op een driemaster. De bezaansmast, is de achterste (kleine) mast.

*Bilderdijkstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 11 - 4 – 1935 7 – 1 - 1971

Willem Bilderdijk, 1756 - 1831. Nederlands dichter en geleerde; legde de grondslagen voor de Anti-Revolutionaire Partij. Hij diende als voorbeeld voor Isaac Da Costa, Guillaume Groen van Prinsterer, Jacob van Lennep en vele anderen. Oorspronkelijk liep deze straat van Kerkewijk tot P.H. van Rijnstraat. Bij raadsbesluit van 7 januari 1971 werd aan de verlenging van de Bilderdijkstraat ook die naam gegeven. Burgemeester en wethouders kozen er uit praktische overwegingen niet voor om dit nieuwe straatgedeelte Dr. de Visserstraat te noemen. Als er aan deze verbindingsweg nog bebouwing komen zou, moest in dat geval de gehele laatstgenoemde straat worden hernummerd. De Bilderdijkstraat verandert nu dus bij de kruising met de De Savornin Lohmanstraat/Van Hogendorpstraat van naam in Dr. de Visserstraat.

*Bilzekruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 – 1996

Bilzekruid (Lat. *Hyoscyamus niger* L.) is een kruidachtige giftige plant uit de familie der nachtschadeachtigen. Komt voor op puinhopen, woeste grond langs wegen en als akkeronkruid.

*Binnenronde

Franse Gat

Raadsbesluit 10 - 1 – 1974

De naam houdt verband met het feit, dat het hier een wegenstelsel betreft, omsloten door een deel van de bebouwing aan de Dr. Colijnstraat, de Patrimoniumlaan, de Klaas Katerstraat, een zijde van het Dr. Slotemaker de Bruïneplein en van de Dr. Slotemaker de Bruïnestraat. Te midden van de rechthoek van wegen ligt bebouwing. Een deel van het wegenstelsel heeft aansluiting op de genoemde omringende straten.

*Bisschop Davidlaan

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 5 – 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

David van Bourgondië, ±1427 - 1496. Bisschop van Utrecht (1456 - 1496). Hij verleende octrooi tot het graven van de later naar hem genoemde Grift ter vervening van de Rhenense venen. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal).

*Blankestijnhof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Petrus Hendrikus Blankestijn (1911-1943) werd te Amsterdam door of vanwege de bezetters neergeschoten

*Blauwgras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 10 - 1 – 1974

Blauwgras (Lat. *Sesleria coerulea*) is een op slechte gronden veel voorkomende grassoort met een blauwachtige aarpluim. Deze straat vormde voorheen een deel van de Buurtlaan oost. Zij

werd vervolgens bij raadsbesluit van 5 april 1973 Lange Dreef genoemd en kreeg bij het raadsbesluit van 1974 de huidige naam.

***Blekerij**

Achterkerk

Raadsbesluit 1 - 9 - 1983; besluit burgemeester en wethouders 14 - 5 - 1984

De blekerij was een onderdeel van de voormalige Veenendaalsche Stoomspinnerij en Weverij N.V. De weg ligt op het vroegere fabrieksterrein. Bij het raadsbesluit werden burgemeester en wethouders gemachtigd de naam toe te kennen aan een in het “plan Kostverloren” aan te leggen weg. Burgemeester en wethouders maakten bij hun besluit van 14 mei 1984 van die machtiging gebruik. De straat ligt tussen Weverij en Kostverloren.

***Bobinestraat**

Nijverkamp

Raadsbesluit 6 - 3 - 1986/2 - 10 - 1986/19 - 5 - 1988

De bobine is de spoel van een inductieklos. Deze komt in uitgebreide vorm onder andere voor in de automotor. Het besluit tot naamgeving gold in feite een principebeslissing. Bij raadsbesluit van 2 oktober 1986 werd de naam gegeven aan het toen bekende tracé van de weg. Bij raadsbesluit van 19 mei 1988 is een gewijzigd tracé van de weg vastgesteld.

***Boegspriet**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De boegspriet is het schuin buiten de voorsteven van een schip uitstekende rondhout, dat dient om het voormasttuig en ander touwwerk uit te houden en te steunen.

***Boeier**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een boeier is een vaartuig, met name plezierjacht, voor de binnenwateren, van voren en van achteren van hoge boorden voorzien en betrekkelijk hoog opgetuigd.

***Boekvink**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Boekvink is feitelijk de officiële Nederlandse naam die de gewone vink (Lat. *Fringilla coelebs*) draagt, omdat deze zich graag ophoudt in goed ontwikkelde loof- (vooral beuken-) bossen. Boek is in het verband van deze vogelnaam hetzelfde als beuk.

***Boekweitveld**

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een stuk bouwland, waarop boekweit wordt verbouwd. Boekweit is een plant uit de duizendknoopfamilie met melige graankorrels. Boekweitmeel dient als voedingsmiddel. Vroeger werden er dikwijls pannenkoeken van gebakken.

*Boerenzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De boerenzwaluw (Lat. *Hirundo rustica*) is een op het open land, meestal in de nabijheid van boerderijen, veel voorkomende zwaluwsoort.

*Boersche Land

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Bij Van Grootheest e.a. is op de kaarten 8 en 15 over de percelen 352, 351, 358 en 358a van sectie B, tussen de huidige Achterkerkstraat en de Zandstraat op de plaats van de tegenwoordige Beatrixstraat een pad aangegeven. Volgens de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel der grondeigenaren enzovoort, werden deze percelen achtereenvolgens aangeduid als: “werf (zowel) als bouwland, bouwland (2 x) en huis en plaats”. Duidelijk een landbouw- (ofwel boeren-) bestemming dus. De verklaring van de naam moet gevonden worden in een vervorming van: “de (of een) boer z'n land” ofwel uit: “boeren of boers land”, hoewel dit laatste minder waarschijnlijk lijkt. De naam heeft vrijwel zeker niets te maken met de familienaam Boers, omdat de gronden in 1832 (let wel: al tijdens het bestaan van de weg in eerste aanleg, namelijk het aangegeven pad) volgens de juistgenoemde Tafel in handen waren van respectievelijk Jan Isacus Smith, het Roomsche Aalmoeseniershuis, Jan Isacus Smith en consorten en Hendrik Kroesbergen Cz. Bij raadsbesluit van 30 maart 1939 gewijzigd in Beatrixstraat (zie aldaar). 1942 - 1945: **Boerscheland**. Hoewel bij het oorspronkelijke naamgevingsbesluit tot de schrijfwijze als hierboven werd besloten vindt men, ook in officiële stukken, dikwijls de naam Boerscheland.

*Boldermanhof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Frederika van de Bovenkamp-Bolderman (1890-1945) kwam om bij een beschieting van Veenendaal.

*Ferdinand Bolstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Ferdinand Bol, 1616 - 1680. Nederlands schilder en etser uit de Gouden Eeuw. Leerling van Rembrandt. Vervaardigde bijbelse en historische taferelen.

*Godfried Bomansstraat

Schrijverswijk

Besluit Burgemeester en wethouders 22 – 3 – 2010 (in reserve geplaatst) en definitief vastgesteld bij realisering van de nieuwbouw van woningen in het Schrijverspark bij besluit van het college 2 – 12 – 2014.

Godfried Jan Arnold Bomans (1913-1971) was een veel gelezen Nederlandse schrijver. Bij het grote publiek werd hij populair door zijn in 1941 verschenen roman *Erik of het klein insectenboek*. Na de Tweede Wereldoorlog verscheen zijn strip *Pa Pinkelman in de Volkskrant*. In 1937 had hij al *Memoires of gedenkschriften van minister Pieter Bas* geschreven.

Hoewel Bomans veel geschreven heeft, kreeg hij vooral bekendheid door zijn optredens bij radio en televisie. Van het radioprogramma ‘Kopstukken’ was hij de onbetwiste ster. Als

bewonderaar van Charles Dickens werkte hij ook mee aan de vertaling van diens werk in het Nederlands. Een langverwachte biografie van Dickens bracht hij nooit tot stand. Literatuurcritici wisten niet goed was ze met Bomans aan moesten. Voor een literaire prijs is hij dan ook nimmer genomineerd. In 2000 schonk zijn weduwe zijn archief aan het Letterkundig Museum.

*Bomas

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980/ 23 - 9 - 1982

De familie Bomas is een vanouds in Veenendaal bekend geslacht, (zie bijvoorbeeld Will). Twee broers van dit geslacht vestigden zich omstreeks 1670 in Veenendaal. Een nakomeling was beurtschipper. Later zat het hele geslacht "in de wol". Bij raadsbesluit van 23 september 1982 is deze naam tevens vastgesteld voor het aanpalende fiets- en wandelpad waaraan ten tijde van de oorspronkelijke naamgeving geen bebouwing was bedoeld en later wel.

*De Bongerd

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Bongerd was de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige wijk De Compagnie Oost.

*Bontekoestraat

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Willem IJsbrantz. Bontekoe, 1587 - ± 1630. Nederlands schrijver van reisverhalen, vooral over tochten naar Oost-Indië.

*Boogschutter

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

De Boogschutter is een sterrenbeeld uit de zogenaamde Dierenriem; wordt ook wel Schutter genaamd.

*Boompjesgoed

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

Boompjesgoed was de naam van een perceel grond gelegen ter plaatse van het huidige sportpark De Groene Velden.

*Boomvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De boomvalk (lat. Falco subbuteo) is een roofvogel, die zich voornamelijk ophoudt in open bos en op heidevelden met boomgroepen. Komt in Nederland nog vrij algemeen voor.

*Bosbes

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Bosbes (Lat. *Vaccinium myrtillus* L.) is de benaming voor een dwergstruikje uit de familie van de heideachtigen, waaraan in juli-augustus blauwberijpte ronde bessen groeien. Wordt ook gewone bosbes genoemd en tot de geneeskruiden gerekend.

*Boslaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 18 - 4 - 1934; 7 - 5 - 1984; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Uit het raadsbesluit volgt de betekenis van de naam: “aan de straat, loopende vanaf de Spoorlaan tot aan de Middellaan over het zogenaamde Petenbosch den naam te geven van Boschlaan”. Blijkens Van Grootheest e.a. bestonden in 1832 veel percelen grond in de huidige wijken Boslaan e.o. en Petenbos uit bos, houtwallen en woest land. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd het scheidingspunt tussen Boslaan en Ambachtsstraat exact (en volgens tekening) bepaald. Tijdens de geldigheid van de oude spelling werd de naam van deze laan geschreven als **Boschlaan**.

*Bosmahof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Anne Bosma (1920-1940) sneuvelde bij de inval van de Duitsers als militair bij Moergestel.

*Bosmuisklaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De bosmuis (Lat. *Apodemus sylvaticus*) lijkt op de huismuis en komt in geheel Nederland in bossen voor.

*Boterbloemstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 2 - 5 - 1963

De boterbloem komt in vele soorten in het wild voor; behoort tot het ranonkelgeslacht (Lat: *Ranunculus*). In Nederland komen min of meer algemeen voor: de grote boterbloem, de egelboterbloem, de knolboterbloem, de kruipende, de scherpe, de gulden en de blaartrekkende boterbloem. Tijdens de behandeling van het voorstel tot het geven van een naam aan onder andere deze straat werd opgemerkt, dat in deze omgeving ('t Hoorntje) vroeger veel boterbloemen voorkwamen. Tijdens die bespreking merkte een van de raadsleden op, dat werd afgeweken van het tot dan gevolgde patroon om de straten in deze wijk de namen van tuinbloemen te geven.

*Botter

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

De botter is een vissersvaartuig met één mast, ronde boeg en vrij smalle steven; werd vroeger veel gebruikt op de Zuiderzee.

*Boutenspad

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Peter Cornelis Boutens, 1870 - 1943. Nederlands dichter, behorende tot de zogenaamde Negentigers, maar sterk van invloed op de generatie van 1910.

*Boveneind

Zie Prins Bernhardlaan en Stationsstraat

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede)

Met het Boveneind werd bedoeld de wegen en paden langs de Boveneindse Grift, die het water afvoerde vanuit de Witte en Zwarte Eder Venen. Deze grift vormde als het ware de bovenloop van de Grift. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). In 1938 werd het zuidelijke deel, van Zwaluwstaart (Zwaaiplein) tot de kruising met de Buurtsteeg, Prins Bernhardlaan genoemd. Op een later tijdstip kreeg het noordelijke deel de naam Stationsstraat.

*Boveneindsepad

Zie Prins Bernhardlaan en Stationsstraat

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede)

*Van de Bovenkamperf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Aart van de Bovenkamp (1911-1940) sneuvelde bij de inval van de Duitsers als militair bij Wessem.

*Braam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De braam is een doornachtige struik (Lat. *Rubus fruticosus*), waaraan in de nazomer de uit vele kleine steenvruchtjes bestaande vruchten (bramen) groeien.

*Brahmsstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Johannes Brahms, 1833 - 1897. Duits componist van orkestwerken, kamer-, piano- en orgelmuziek zowel als vocale werken.

*Willy Brandtstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 - 6 - 2004.

Willy Brandt, 1913 - 1992. Duits politicus. Werd in 1957 burgemeester van Berlijn, waar hij zich in 1961 vergeefs verzette tegen de bouw van de Muur. Minister van buitenlandse zaken van de Bondsrepubliek Duitsland. Vormde in 1969 als vierde bondskanselier een regering van de Sociaal Democratische Partij en de Vrije Partij Duitsland (SDP-FDP). Deze regering voerde de zogenaamde *Ostpolitik*, pogingen om te komen tot een ontspanning tussen West- en Oost-Duitsland. De erkenning voor deze houding leverde hem in 1971 de Nobelprijs voor de Vrede op. Werd in 1972 opnieuw bondskanselier maar was in 1974 genoodzaakt ontslag in te dienen, nadat gebleken was, dat zijn secretaris spioneerde voor de Duitse Democratische Republiek (Oost-Duitsland).

*Brasem

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 03 – 2017

De Brasem (Lat. *Abramis brama*) is een Nederland veel voorkomende zoetwatervis. Zoekt zijn voedsel door, vaak ook 's nachts, de bodem om te woelen met het lijf. Aast op wormen, muggenlarven erwtenmossels en slakken. Neemt ook genoeg met plankton bij overbevolking. In mei en juni levendig en luidruchtig baltspel. Eitjes, 100.000 – 350.000 stuks, worden gehecht aan waterplanten. Overbevolking veroorzaakt vertroebeling van het water.

*Brederodelaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Gerbrant Adriaensz. Brederode, ook wel Bredero(o) genaamd, 1585 - 1618. Veelzijdige, kleurrijke en realistische Nederlandse dichter. Hij schreef liederen maar vooral toneelwerk.

*Breede Gang

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

De straat was klaarblijkelijk niet meer dan een brede gang, zoals ook te zien op een reproductie van een oude foto van het Achterkerk (zie Valkenburg (1984), p. 33). Deze gang liep vanaf de Achterkerkstraat zuidwaarts tot aan de zogenaamde Achterkerksche Grift, dus richting Duivenwal. Bij raadsbesluit van 25 september 1928 werd de naam gewijzigd in Van de Pollstraat. De straat was toen, blijkens de voordracht tot naamswijziging “van een klinkerstraat voorzien”.

*Breukkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Breukkruid (Lat. *Herniaria glabra* L.) is een onaanzienlijke eenjarige of overblijvende plant uit de familie van de muurachtigen. De naam houdt verband met het feit, dat men het vroeger bij botbreuken gebruikte. Wordt tot de geneeskruiden gerekend.

*De Brinken

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Brinken was de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige wijk De Engelenburg en wel ten westen van de Groeneveldselaan, in het stadspark De Groene Velden.

*Brinkersteeg

Petenbos/Middelbuurt

Raadsbesluit 24 - 5 - 1933; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

De betekenis van de naam is niet duidelijk vastgesteld. Van der Aa meldt als betekenis voor brink: met gras begroeid en met bomen beplant terrein voor gemeenschappelijk gebruik bestemd. Volgens deze omschrijving hoeft een brink dus niet altijd de centrale plaats binnen een dorp te zijn. In het raadsbesluit werd de loop omschreven als: “vanaf de spoorwegovergang in zuidelijke richting tot aan de gemeentegrens”. Deze grens werd overigens bij de grenswijziging van 1 januari 1960 tussen Rhenen en Veenendaal ongeveer 600 meter op Rhenens grondgebied opgeschoven. Het Rhenense gedeelte van de weg heet(te)

ook Brinkersteeg, hoewel in een Rhenense verordening tot vaststelling van straatnamen van 30 december 1929 sprake is van Brinkesteeg. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd de scheiding tussen Brinkersteeg en Groeneveldselaan exact (en volgens tekening) bepaald.

*Van de Brinkerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Jacob van de Brink (1925-1947) liet het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Bronmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984

Bronmos (Lat. *Fontinalis antipyretica*) is een aan het waterleven aangepaste mossoort.

*Brouwersgracht

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 30 – 1 – 2007

Deze nieuwe winkelboulevard met gracht vervangt voor een deel de voormalige Brouwersstraat en loopt vanaf de Hoogstraat tot aan het Raadhuisplein. De naam is een verwijzing naar het perceel grond De Brouwersweide, waarlangs de zogenaamde Brouwerssloot liep. De nieuwe naam geldt vanaf 1 januari 2008. Zie voor de verklaring ook bij Brouwersstraat en Wolweg.

*Brouwersstraat

Centrum

Raadsbesluit 23 -.3 – 1961/ 7 - 4 -1970/besluit burgemeester en wethouders 30 – 1 - 2007

De Brouwersweide was een destijds in deze omgeving gelegen perceel grond behorende bij de eveneens daar gevestigde brouwerij. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 is de naamgeving aangepast aan de inmiddels gewijzigde loop van de straat. In eerste aanleg betrof de naamgeving alleen het deel van de huidige Brouwersstraat gelegen tussen het Schrijverspark en de Brouwersbrug.

De naam van deze straat is ingaande 1 januari 2008 vervallen verklaard bij besluit van burgemeester en wethouders van 30 januari 2007 en wordt deels vervangen door Wolweg en Brouwersgracht. Zie ook de verklaring bij Wolweg en Brouwersgracht.

*Brucknerpad

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Anton Bruckner, 1824 - 1896. Oostenrijks componist van instrumentale en vocale werken, waaronder veel kerkmuziek.

*Buddinghof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Jelis Budding (1904-1944) werd te Veenendaal neergeschoten als gevolg van een persoonsverwisseling.

*Buitenhuishof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Jacob Buitenhuis (1902-1945) stierf in het Duitse Brandenburg als dwangarbeider.

*Bunzinglaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De bunzing (Lat. *Mustela putorius*) is een in heel Nederland voorkomend marterachtig roofdier.

*Anna van Burenhof

't Hoorntje

Raadsbesluit 11 - 7 – 1996

Anna van Buren was van 5 juli 1551 tot 24 maart 1558 echtgenote van Willem van Oranje.

*Van Buurenerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Jacob van Buuren (1877-1945) stierf in het Duitse concentratiekamp Neuengamme. Jan van Buuren (1914-1945) liet het leven in het Duitse concentratiekamp Neustadt.

*Buurtlaan oost

Spitsbergen en Groenpoort

Raadsbesluit 1 - 5 -1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Op de “Figurative Kaart behorende bij het voorloopig rapport wegens de Verdediging der Eemlanden of Grebbe-Linie..” van 1840 is tussen “Het Boven Eind” en “Pakhuis” (ook nu nog gedeeltelijk de loop van de Buurtlaan-oost) de “Beneden-Buur-Steeg” ingetekend (zie Deys (1988), p. 122/123). Uit deze benaming zou blijken dat de naam betrekking heeft op de zogenaamde Benedenbuurt; zie daarover ook het Benedeneind. Bij Bisschop e.a. wordt op p. 81 in 1628 melding gemaakt van de Buyrstege en op p. 87 in 1639 van de Buersteech. Behoorde ten tijde van de oudstbekende naamgeving bij raadsbesluit tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal) en werd toen benoemd als Buurtsteeg. De steeg is tussen 1940 en de grenswijziging per 1 januari 1960 bevorderd tot laan. Bij raadsbesluit van 5 april 1973 werd het deel van deze laan, gelegen tussen het punt Prins Bernhardlaan-Stationsstraat en de huidige Grote Beer vernoemd tot respectievelijk Lange Dreef (bij raadsbesluit van 10 januari 1974 gewijzigd in Blauwgras), Vedergras, 't Voorhuis en De Balk.

*Buurtlaan west

De Pol

Raadsbesluit 1 - 5 -1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Zie bij Buurtlaan-oost

Behoorde ten tijde van de naamgeving in 1940 tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal) en werd toen benoemd als Buurtlaan. De huidige naam dateert van vóór de grenswijziging van 1 januari 1960.

*Buurtsteeg

Dragonder en Dragonder Oost

Raadsbesluit 1 – 5 – 1940. (Ede)

Zie bij Buurtlaan oost.

*Bij de Molenbrug (zie bij Korte Molensteeg)

*Jan Campertweg

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Jan Remco Theodoor Campert, 1902 - 1943. Nederlands letterkundige en dichter gedurende de Duitse bezetting (1940 - 1945); overleden in concentratiekamp Neuengamme.

*Camphuysenstraat

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Dirk Raphaelsz. Camphuijsen, 1586 - 1627. Nederlands dichter en remonstrants predikant. Zijn poëzie is deemoedig en sterk religieus, met een eenvoudig en direct taalgebruik.

*Castor

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Castor is de naam van een van de sterren in het sterrenbeeld Tweelingen (Castor en Pollux).

*Cavalerieweg

Dragonder Oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

Cavalerie is de algemene benaming voor militaire ruitery.

*Cavansalaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

De Sigarenfabriek Cavansa C.A. van Schuppen, was producent van de merken Cavansa en J.S. Bach.

*Cederlaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 20 - 5 - 1949

De ceder is een boom uit het geslacht Cedrus. Bekend zijn de Libanon Ceders en die uit de Himalaya en de Atlas. Ceders gedijen het best in het (hoog)gebergte.

*Chopinstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Frédéric François Chopin, 1810 - 1849. Pools componist en pianist. componeerde voornamelijk pianomuziek. Pools nationalist. Verbleef lange tijd in Frankrijk.

*Citadel

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

Een citadel – oorspronkelijke betekenis: stadje – is een afzonderlijk te verdedigen deel van een vestingwerk of een nabijgelegen stad en deze beheersend.

*Citraenvlinderstraat

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Citraenvlinder (Lat. *Gonepteryx Rhamni*) is de benaming voor de vroeg in het voorjaar verschijnende helgele vlinder, die in heel Nederland voorkomt; wordt ook wel citroentje genoemd.

*Clematis

Boslaan e.o.

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

De clematis is een afzonderlijk geslacht klimplanten van dezelfde naam, in het Nederlands wel bosdruif of bosrank genaamd. De in het wild groeiende soorten zijn in het algemeen kleinbloemig, de geteelde soorten (hybriden) belonen de kweker met prachtige bloemen.

*De Clercqstraat

Patrimonium

Besluit burgemeester en wethouders 24 - 7 - 2001; 27 - 4 - 2010 (BAG)

Willem de Clercq, 1795 – 1844. Man van het Reveil. Bevriend met Isaac da Costa en Groen van Prinsterer. Beoefenaar van letterkunde en poëzie. Bekend is zijn Dagboek, waaraan hij al op vijftienjarige leeftijd begon te schrijven. Was onder andere secretaris en directeur van de Nederlandsche Handelmaatschappij

*Dr. Colijnstraat

Patrimonium

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

Dr. Hendrikus Colijn, 1869 - 1944. Nederlands staatsman, antirevolutionair. Hij was in 1909 lid van de Tweede Kamer, in 1911 minister van Oorlog en in 1912 van Marine ad interim, in 1914 lid van de Eerste Kamer en minister van Financien 1923 - 1925. Kabinetsformateur, respectievelijk eerste minister van vijf kabinetten, namelijk in 1925, 1933 - 1935, 1935 - 1937, 1937 en 1939; in 1929 benoemd tot Minister van Staat. Hij stierf in 1944 in Duitse gevangenschap. In het raadsbesluit werd niet vermeld, dat met deze naamgeving een gedeelte van de Geerseweg van naam veranderde, namelijk vanaf de Patrimoniumlaan tot aan de Geerboerderij/Dijkstraat.

*Componistensingel

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Componist is de benaming voor een schepper van muziekwerken van allerlei aard, ook wel toondichter genoemd.

*Coniferenlaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 20 - 5 - 1949/7 - 6 - 1984/2 - 5 - 1991

Onder coniferen worden verstaan alle kegeldragende gewassen, veelal naaldbomen; de straatnaam verwijst naar deze bomen- en plantengroep. Bij raadsbesluit van 2 mei 1991 werd de gewijzigde loop van deze laan vastgesteld.

*Coornhertpad

Schrijverswijk

Raadsbesluit 16 - 12 – 1971; Besluit Burgemeester en wethouders 2 – 12 - 2014

Dirk Volkertsz. Coornhert, 1522 - 1590. Nederlands dichter, prozaschrijver, polemist, graveur, theoloog en humanistisch wijsgeer. De Coornhert-liga draagt de naam van deze geleerde.

Bij besluit van Burgemeester en wethouders van 2 – 12- 2014 is deze benaming ook gegeven aan de verlenging in oostelijke richting van het oorspronkelijke pad ter ontsluiting van de wijk voor fietsers en voetgangers vanuit zuidelijke richting.

*Copernicusstraat

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 – 1990/ 12 – 3 - 1992

Nicolaus Copernicus, 1473 - 1543. Pools astronoom en wiskundige, bekend om zijn (toen ketterse) stelling, dat niet de zon om de aarde maar de aarde om de zon draaide. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is de gewijzigde loop van deze weg vastgesteld.

*Corellistraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Arcangelo Corelli, 1653 - 1713. Italiaans componist en violist. Een van de grote meesters van de muzikale barok.

*Corridor

Koopcentrum

Raadsbesluit 25 - 4 - 1996

Corridor is de (van oorsprong Franse) benaming voor een doorgang binnen een gebouw ofwel gang. De straat van deze naam vormt inderdaad een (overdekte) doorgang van Kerkewijk naar de Passage.

*Da Costa Plein

Patrimonium

Raadsbesluit 27 -5 – 1924; Zie bij Da Costaplein.

Bij raadsbesluit van 25 oktober 1951 gewijzigd in Da Costaplein. Al in een raadsbesluit van 30 december 1931 werd van de bij het oorspronkelijke besluit gebruikte schrijfwijze afgeweken; bij de naamgeving van de Da Costastraat werd de naam van dit plein vermeld als: Da Costaplein. In het voorstel aan de raad tot wijziging in deze laatste schrijfwijze stond: “In de bevolkingsadministratie en ook op de straatnaamborden staat dit plein echter vermeld als “Da Costaplein””.

*Da Costaplein

Patrimonium

Raadsbesluit 25 - 10 – 1951; Besluit Burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010. (BAG)

Isaac da Costa, 1798 - 1860. Nederlands schrijver en dichter van joodse komaf. Vooraanstaand vertegenwoordiger van het “Reveil”, een vernieuwingsbeweging onder de protestanten. Hij schreef ook politieke en historische werken. Dit plein werd bij raadsbesluit van 27 mei 1924 Da Costa Plein genoemd; het is de vraag of deze schrijfwijze inderdaad lang werd gehanteerd; al in een raadsbesluit van 30 december 1931, bij de naamgeving aan de Da Costastraat, werd Da Costaplein geschreven.

*Da Costastraat

Patrimonium

Raadsbesluit 30 - 12 - 1931/4 - 11 - 1965

Zie bij Da Costaplein. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd voor het verlengde van deze straat, van Da Costaplein tot de De Savornin Lohmanstraat, ook de naam Da Costastraat vastgesteld.

*Creupelstraat

Centrum

Geen besluit tot naamgeving gevonden

Uit het verslag van de vergadering van de Veenraden van 9 augustus 1756 komt het volgende citaat: *dat de veenraeden dat gedeelte van de Griffte in de Creupelstraat van het Verlaat tot aen de Kleijn Schutjesbrug nu ook nog eens lieten snijden.* Op de kadastrale kaart van de bebouwde kom van Veenendaal van 1832 komt in de hiervoor bedoelde omgeving de naam **Kreupelbuurt** voor.

*Dagpauwooglaan

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

De Dagpauwoog (Lat. *Inachis Io*) is een vlinder, die vooral een regelmatig bezoeker is van de vlinderstruik (*Buddleya*). De in heel Nederland voorkomende vlinder vertoont op de vleugels inderdaad op ogen gelijkende tekeningen, zoals die ook voorkomen in een pauwenstaart.

*Dahliastraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 15 - 6 - 1939

Een keuze kan worden gemaakt uit een van de vele soorten dahlia's, ze worden alle aangeduid met de latijnse naam *Dahlia cultorum*, gevolgd door allerlei fraaie benamingen, die de kwekers van een bepaalde soort, ter onderscheiding van hun product, daaraan hebben toegevoegd. Bij raadsbesluit van 24 november 1960 werd aan de verlenging van de toenmalige Dahliastraat in noordelijke richting tot aan de Munnikenweg ook de naam Dahliastraat gegeven.

*Dalkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Dalkruid (Lat. *Majanthemum bifolium*) is de naam van een geslacht uit de familie van de Lelieachtigen, dat ook wel wit lelietje wordt genoemd; soms ook wel de (onjuiste) volksnaam voor hetzij het lelietje-van-dalen of de salomonszegel.

*Dassenlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De das (Lat. *Meles meles*) is een marterachtig landroofdier, dat in Nederland voornamelijk in heuvelachtig terrein voorkomt. Leeft in holen, burchten genaamd.

*Davidsplein

't Hoorntje

Raadsbesluit 25 - 10 – 1951; Besluit Burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Zie voor de betekenis bij Bisschop Davidlaan. Het plein maakte oorspronkelijk deel uit van de Zandstraat, de Davidsstraat en het Panhuis; het werd in de volksmond al geruime tijd Davidsplein genoemd.

*Davidsstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 4 - 10 - 1927

Al in 1920 verwierf de Veenendaalsche Woning Stichting vergunning tot het oprichten van woningwetwoningen. Bij het begin van de woningbouw ter plekke sprak de volksmond van: De Bouw. De straat kende al geruime tijd bewoners, die hun straat Davidsstraat noemden. Naar verluidt in de voordracht van burgemeester en wethouders “vermoedelijk aldus genaamd door de ligging in de onmiddellijke nabijheid van de Bisschop Davidsgrift”. Zie ook bij Bisschop Davidlaan.

*Debussystraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Claude Achille Debussy, 1862 - 1918. Frans componist van muziek voor orkest, piano, theater en zangstemmen. Schreef ook kamermuziekstukken.

*De Deel

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 -.4 – 1973

De deel is het gedeelte van de boerderij waarop ‘s winters de koeien stonden, soms ‘s zomers werd geleefd en die ook als dorsvloer diende.

*Aagje Dekenweg

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Aagje (Agatha) Deken, 1741 - 1804. Nederlands dichteres en schrijfster van onder andere de eerste Nederlandse roman *Sara Burgerhart*, in samenwerking met Betje Wolff (zie bij Betje Wolfflaan).

*Dennenlaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 10 - 12 – 1935/20 – 5 – 1949.

De betekenis volgt uit de voordracht van burgemeester en wethouders: “Daar aan die weg een dennenbosje is gelegen, stellen wij u voor hieraan de naam te geven van “Dennenlaan””. Deze naamgeving betrof in eerste instantie de weg die de verbinding vormde tussen de Kerkewijk en de Groenelaan.

*Dichterslaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Een dichter is een min of meer regelmatige beoefenaar van de dichtkunst ofwel de kunst van het schrijven van verzen en liederen.

*Diepenbrockdreef

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Alphons Johannes Maria Diepenbrock, 1862 - 1921. Nederlands componist, die Nederlandse klassieke letteren studeerde. Leerde muziek door zelfstudie. componeerde toneelmuziek en muziek voor liederen met orkest of met piano.

*Diepeveenheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Matthijs Diepeveen (1923-1949) kwam om het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Dieze

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

De Dieze is een riviertje in Noord-Brabant.

*Van Dijkerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Wessel van Dijk (1927-1945) kwam om het leven bij een explosie in De Klomp.

*Dijkhorstheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Teunis Dijkhorst (1895-1945) werd door Duitse militairen gefusilleerd in zijn tuin.

*Dijkstraat

Schepenbuurt/Dichtersbuurt

Raadsbesluit 21 - 10 – 1930; 23 – 5 – 1933; 12 – 4- 1990 (zie Dijkstraat-west).

Het is niet duidelijk of de naam van de straat is ontleend aan het feit dat deze liep naar de Slaperdijk, dan wel aan de iets hogere ligging van de weg ten opzichte van het omringende land. Het eerste is het meest aannemelijke. De naam werd gegeven naar aanleiding van, aldus de notulen van de raadsvergadering, een verzoek van bewoners van de Geer tot het daar aanbrengen van elektrische verlichting en het geven van een straatnaam. Hoewel burgemeester en wethouders een andere naam voor ogen stelde een van de raadsleden de naam Dijkstraat voor. Dat voorstel werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Op het ogenblik van de naamgeving was de weg kennelijk ten dele onbestraat, getuige het feit, dat in de raadsvergadering van 25 september 1934 een verzoek van 36 personen werd behandeld om de bestrating van de Dijkstraat door te trekken tot het “Lekkere Watertje”, dat is het waterloopje langs het huidige (fiets)pad naar de Cuneraweg. In vroeger tijden werd voor (delen van) de Dijkstraat nogal eens de naam de Hondzenelleboog of plat de Hondskont gebruikt. De naam Dijkstraat werd bij raadsbesluit van 23 mei 1933 opnieuw vastgesteld. Daarbij werd als begrenzing aangegeven: lopende vanaf de hoek bij boerderij De Geer (iets oostelijk van de huidige Sionskerk) tot aan de weg kadastraal bekend in sectie B no. 3170. Er was tegenover het toenmalige kerkelijke wijkgebouw aan de Dijkstraat een weg of pad. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd de naam van deze straat voor het gedeelte tussen de (toenmalige) Slotemaker de Bruïnestraat (de hoek bij Boerderij De Geer) en de kruising met de Rondweg-west gewijzigd in Dr. Slotemaker de Bruïnestraat. Bij raadsbesluit van 12 april

1990 werd voor de Dijkstraat een gewijzigd tracé vastgesteld en de naam van het meest westelijke deel van het oude tracé gewijzigd in Dijkstraat-west. De scheiding Schepenbuurt/Dichtersbuurt ligt bij het fietspand, dat uitkomt op de Brederodelaan.

*Dijkstraat-west

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 -4 – 1990

Zie bij Dijkstraat. Maakte voorheen deel uit van de Dijkstraat.

*Dillewijnen

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

Dillewijnen was de naam van een perceel grond gelegen in het zuidelijke deel van de huidige wijk Dragonder. Deze veldnaam werd ook wel geschreven als Dillewijnes. Volgens Van Barneveld zou de naam zijn afgeleid van de familienaam Delwijnen, een doopsgezind Veenendaals geslacht.

*Dissel

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

De dissel is een onderdeel voor de besturing van een door dieren getrokken (boeren)wagen; de lange dissel dient en als scheiding indien de wagen door twee trekdieren getrokken wordt. De kromme dissel dient voor de besturing van een bepaald type wagen.

*Distelvink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984

Distelvink is de andere benaming voor de vogel, die meer bekend is onder de naam putter (Lat. *Carduelis carduelis*); was vroeger een veel gehouden kooivogel.

*Doddegras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Doddegras (Lat. *Phleum*) is een geslacht van de familie der grassen met zeer dichte rolronde aren.

*De Doelen

De Faktorij en Vendel

Raadsbesluit 11 – 5 – 1978/13 - 12 – 1979

De doelen is de benaming voor de oefenplaats (schietsbaan) van een schutterij (zie bij De Schutterij).

*Donge

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

De Donge is een riviertje in Noord-Brabant.

*Donsvlinderstraat

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

De donsvlinder (Lat. Porthesia similis) is een kleine, donzig behaarde, vlinder.

*Doornenburg

Salamander

Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 – 2011/5 – 10 – 2011 (BAG?)

Het kasteel Doornenburg is een adellijk huis, daterend de 13^e of de 14^e eeuw en gelegen in het oostelijk deel van de Betuwe. Het is bewoond geweest door een aantal belangrijke geslachten. In en om het kasteel zijn in de laatste tientallen jaren van de 20^e eeuw filmopnamen gemaakt, onder meer van de film Floris, Momenteel wordt het huis onder andere gebruikt als trouwzaal voor de gemeente Lingewaard.

*Van Doornerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Adam Barend van Doorn (1887-1945) en Jan Alard Gerard van Doorn (1921-1945) stierven in het Duitse concentratiekamp Neuengamme. Gerrit van Doorn (1888-1945) stierf in het Duitse concentratiekamp Dessau/Rosslau en Wilhelmus van Doorn (1923-1945) in het Duitse concentratiekamp Grossz Laasch.

*(het) Dorp

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Al op de oudste kadastrale kaarten werd de kom van Gelders Veenendaal aangeduid als: Gelders Veenendaal, het Dorp. Het gebied omvatte toen de Edese delen van respectievelijk de Nieuweweg, vanaf de Mulderslaan tot aan het Achterstraatje, het Achterstraatje, het Gelderland en de huidige Prins Bernhardlaan tot aan de Mulderslaan. Voor wat betreft de Prins Bernhardlaan veranderde dat bij de naamgeving van die straat in december 1938.

*De Dorsvloer

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 -4 – 1973

De dorsvloer is het deel van de boerderij waarop het graan werd gedorst.

*Dotterbloem

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

Onbehaarde overblijvende plant met dikke holle vertakte stengels. Groepen vormend in moerassen, natte hooilanden en (spoor)sloten. Bloeit in april en mei, soms ook in augustus en september, met goudgele bloemen die soms een doorsnede van 5 centimeter bereiken. Deze bevatten elk 5 tot 8 stampers en talrijke meeldraden. De bloemen trekken veel insecten en vliegen aan. Zoals veel ranonkelachtigen is de plant giftig ter bescherming van de bloemen. Weide vee vreet er omheen. Boeren bestrijden de planten in hooilanden. Komt ook in tuinen voor, dan met gevulde bloemen.

*Gerard Doustraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Gerard Dou, 1613 - 1675. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Vervaardigde schilderijen die taferelen uit het dagelijks leven weergaven, binnenhuis afbeeldingen met personen, bijbelse voorstellingen en portretten. De straat heette voor de naamgeving in 1953 Hovystraat (zie bij die (historische) naam).

*Dragonderweg

Groenpoort/Buurtstede/Veenderij/Ravelijn

Raadsbesluit 20 - 2 - 1947. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Dragonder was de naam van een perceel grond gelegen in de onmiddellijke nabijheid van deze weg. De weg maakte voor de grenswijziging per 1 januari 1998 deel uit van de gemeente Ede.

*Willem Dreeshof

Franse Gat

Besluit burgemeester en wethouders 2 - 2 - 2010

Dr. Willem Drees, 1886 - 1988, geldt als de belangrijkste naoorlogse politicus. Onder zijn leiding vond zowel de dekolonisatie als de wederopbouw plaats. Drees was een overtuigde, pragmatisch ingestelde sociaaldemocraat. Als minister van Sociale Zaken bracht hij in 1947 de Noodwet Ouderdomsvoorziening tot stand, de voorloper van de Algemene Ouderdomswet (AOW). Van 1948 tot 1958 was hij premier van rooms-rode coalities met als kern de Katholieke Volkspartij (KVP) en de Partij van de Arbeid (PvdA). Dat hij in brede kringen populair was, blijkt uit zijn koosnaam "vadertje Drees".

*Driemaster

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een driemaster is een schip met drie masten. De benaming kan dus op elk scheepstype van toepassing zijn.

*Wilhelmina Druckerstraat

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Wilhelmina Elisabeth Lensing, zich in woord en geschrift (naar haar natuurlijke vader) noemende Wilhelmina (ook wel Mina) Drucker, 1847 - 1925. Strijdster voor de intellectuele en politieke ontwikkeling van de vrouw. Oprichtster van de Vrije Vrouwenvereniging Amsterdam (1899) en mede-oprichtster van de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht (1894). De feministische actiegroep "Dolle Mina" is naar haar genoemd.

*Duivenwal

Achterkerk

Raadsbesluit 25 - 6 - 1968

Op een oude prent uit het jaar 1742, getekend door Jan de Beijer, voorstellende "Veenendaal vanuit het Zuiden", staat langs de Kerkewijk (sloot en weg) een duiventoren. Het perceel grond waarop deze toren stond werd het Duivenweijtje of ook de Duivenweide genoemd; de Duivenwal ontleent hieraan zijn naam. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 kreeg het deel van de

Duivenwal vanaf de Trommelaar tot aan het Prins Willem-Alexanderpark de naam Duivenwal-west, als gevolg van de onderbreking door de Weverij.

*Duivenwal-west

Molenbrug

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Zie bij Duivenwal. Maakte oorspronkelijk deel uit van de Duivenwal. Gewijzigd bij de totstandkoming van de weg Duivenwal/Weverij.

*Duivenweide

Duivenweide

Besluit niet gevonden

In het Bevolkingsregister van 1910-1920 – deel F – wordt voor de aanduiding van een aantal woningen de naam Duivenweide gebruikt. Voor de verklaring van deze naam wordt verwezen naar Duivenwal.

*Duizend Roeden

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Duizend Roeden was de naam van een perceel grond gelegen in de huidige wijken Engelenburg en Het Ambacht, hoogstwaarschijnlijk ter grootte van 1.000 maal 14 vierkante meter (1 roede = 14 m²).

*Henri Dunantstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

Jean Henri Dunant, 1828 – 1910, Zwitsers bankier, mede-auteur van het YMCA (Young Men's Christian Association)-handvest. Oprichter van het Internationale Rode Kruis. Aanleiding daartoe was de veldslag bij Solferino, Italië in 1859, waar hij ooggetuige was van het lijden van stervenden en gewonden. Nam mede het initiatief dat leidde tot de Eerste Conventie van Genève waarbij afspraken werden gemaakt over de behandeling van oorlogsslachtoffers en de bescherming van gewonden. Ontving de Nobelprijs voor de vrede in 1901.

*Van der Duyn van Maasdamstraat

De Geer

Raadsbesluit 5 - 11 – 1952; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

A.F.J.A. Graaf Van der Duyn van Maasdam, 1771 - 1848. Nederlands staatsman; lid van de Grondwetscommissie 1814 - 1815; Gouverneur van Zuid-Holland, 1817 - 1844; lid van de Eerste Kamer; in 1848 voorstander van Grondwetsherziening.

*De Dwarswal

't Hoorntje

Besluit Burgemeester en Wethouders 20 – 2 – 2018.

In de Veldnamenkaart van Veenendaal, Kaart B1, de vakken A en B, in de nabijheid van de Algemene begraafplaats, ligt een perceel met de naam De Dwarswal.

*Dwerggras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Dwerggras (Lat. *Mibora minima*) is een klein zodevormend grasplantje.

*Dynamostraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971

De dynamo is het toestel waarin elektrische energie wordt opgewekt door een geleider in een magnetisch veld te laten ronddraaien. De oorspronkelijke volledige naam van dit toestel luidt dynamo-elektrische machine.

*Ebbenhorst

Het Ruisseveen

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Peter Gijbertsz. van Ebbenhorst was in 1566 de eerste schoolmeester en koster in Veenendaal.

*Edelmanlaan

Boslaan e.o.

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

Edelman was een van de merken, gevoerd door een van de kleinere sigarenfabrieken in Veenendaal.

*Edelvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De Edelvalk (Lat. Falco hierofalco) is een voor de jacht gebruikte grote valkensoort.

*Eekhoornlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De Eekhoorn (Lat. Sciurus vulgaris) is een in naald- en oude gemengde bossen vrij algemeen voorkomend dagdier, dat voornamelijk van zaden leeft.

*Eekwal

Schepenbuurt

Raadsbesluit 13 - 12 - 1979

Eek is de benaming voor eik zowel als eikenschors. Met wal in deze betekenis wordt in het algemeen bedoeld een smalle verhoging in het land, waarop in dit geval eikenhakhout wordt geteeld voor de winning van de schors. Dergelijke wallen dienden meestal meer doelen, zoals het weren van wild en het winnen van geriefhout. Zij hebben in deze tijd hun betekenis vrijwel verloren. In hun voorstel aan de raad tot naamgeving aan deze straat stelden burgemeester en wethouders, gelet op de ligging van de straat, dat ze het zochten in "een naam die betrekking heeft op het bos".

*De Eendracht

Meesterweide

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De Eendracht was de naam van een coöperatieve winkel, opgezet door voornamelijk werknemers van de Gebr. Van Leeuwens Hollandia Wol- en Kousenfabrieken. Waarschijnlijk werden de werknemers in de totstandkoming van hun samenwerking gesteund door de fabrieksdirectie. De in- en verkoop beperkte zich niet uitsluitend tot levensmiddelen. De

Eendracht was gevestigd aan wat thans het Verlaat is. De eerste steen van het winkelpand werd gelegd op 1 maart 1900.

***Eenvoudlaan**

Meesterweide

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De Gelders-Veenendaalse Woningbouwvereniging De Eenvoud bezat aan deze straat een aantal woningwetwoningen. Deze woningen werden in 1962 overgenomen door Patrimoniums Bouwvereniging. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal).

***Egellaan**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De egel (Lat. *Erinaceus europaeus*) is een in geheel Nederland voorkomende alleseter, die zich voornamelijk in de schemering laat zien. De egel kenmerkt zich door een trage vluchtreactie, rolt zich op bij gevaar en vertrouwt dan op zijn op de rug staande scherpe stekels.

***Eikenlaan**

Stationswijk

Raadsbesluit 30 - 4 - 1948; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De eik is een boom uit het geslacht *Quercus*, waarvan er slechts twee soorten inheems zijn namelijk de zomereik (Lat. *Quercus robur*) (met blad op heel korte en eikel op lange steel) en de wintereik (Lat. *Quercus petraea*), (met blad op lange en eikel op heel korte steel).

***Einsteinstraat**

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990/ 12 - 3 - 1992

Albert Einstein, 1879 - 1955. Zwitsers theoretisch fysicus van Duitse geboorte. Bekend door zijn relativiteitstheorie. Leidende figuur in de Liga voor Mensenrechten. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is de gewijzigde loop van deze weg vastgesteld.

***Electronenstraat**

Nijverkamp

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Electronen: de natuurkundige term voor elementaire deeltjes, negatief geladen met de kleinst mogelijke lading; dragers van de negatieve lading van een atoom.

***Elgarpad**

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Sir Edward William Elgar, 1857 - 1934. Brits componist en dirigent. De grote voorman in het reveil van de Engelse toonkunst. componeerde instrumentale orkest- en vocale werken.

***Elleboogscheweg**

Hondzenelleboog

Geen raadsbesluit gevonden

Op kaarten uit het begin van de twintigste eeuw worden delen van de huidige Zandheuvelweg en zijpaden van de Dijkstraat aangeduid als Elleboogscheweg. Zeer waarschijnlijk is deze

naam afgeleid van de naam Hondzenelleboog. Zie voor de uitleg van die naam onder Dijkstraat.

***Emmalaan**

De Pol

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Adelheid Emma Wilhelmina Theresia, prinses van Waldeck-Pyrmont, 1858 - 1934. Koningin der Nederlanden door huwelijk met koning Willem III, moeder van prinses Wilhelmina; regentes gedurende het minderjarig koningschap van Wilhelmina van 1890 – 1898. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Volgens Van Barneveld betitelde de volksmond deze laan met de naam Schuldsteeg.

***Emmerschans**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De Emmerschans is een oud verdedigingswerk gelegen ten oosten van Emmen (Drenthe).

***Energiestraat**

Het Ambacht

Raadsbesluit 7 - 11 - 1963

Naar energie ofwel de kracht, waarmee men iets tot stand brengt dan wel de geestkracht, waarmee men naar iets streeft. Met energie wordt ook bedoeld de arbeid aan een krachtbron ontleend.

***Engelaanhof**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Jacob Engelaan (1905-1944) werd te Apeldoorn gefusilleerd vanwege zijn verzetsdaden.

***Engelsche Stad**

't Hoorntje

Raadsbesluit niet gevonden.

Waarschijnlijk naar de Engelse onderdirecteur van de Veenendaalsche Stoomspinnerij en Weverij, die door de Veenendalers werd beschouwd als de eigenaar van de woningen, die voor of door de VSW zijn gebouwd (zie Van Barneveld). Bij raadsbesluit van 28 juni 1920 kreeg deze “straat” de naam Oranjestraat. In dit raadsbesluit staat vermeld: “bekend onder de naam Engelsche Stad”. Een naam uit de volksmond dus.

***Engelse Werklaan**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Het Engelse Werk is een tegenover het kasteel Prattenburg aan weerszijden van de Cuneraweg gelegen bosgedeelte, dat is aangelegd in de Engelse landschapstijl.

***Erasmusstraat**

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

Desiderius Erasmus, 1466 – 1536. Nederlands humanistisch geleerde, filosoof en theoloog. Gaf zichzelf de naam *Desiderius* (De Gewenste); gebruikte ook wel als achternaam: *Roterodamus*. Zijn leer wordt omschreven als christelijke filosofie: een sterk op het redelijk

denken gerichte opvatting van het christendom waarin individuele vrijheid van de mens belangrijker werd geacht dan de navolging van geen tegenspraak duldende leerstellingen. Kreeg grote faam door zijn satirisch geschrift *Lof der Zotheid*, waarin hij maatschappelijke en kerkelijke misstanden en domheden aan de kaak stelde. Trachtte het humanisme en het christendom tot een samensmelting te brengen en werkte zijn zienswijzen in dat opzicht uit voor de opvoeding, het onderwijs en de staatkunde.

***Ereprijs**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Ereprijs is een bloemengeslacht (Lat. Veronica) uit de helmkruidfamilie, bestaande uit verschillende soorten, zoals: mannetjes ereprijs (*Veronica officinalis*), gewone ereprijs (*Veronica chamaedrys*), de meest bekende soort, de grote ereprijs (*Veronica persica*), akker ereprijs (*Veronica-agrestis*) en de veld ereprijs (*Veronica arvensis*).

***Essenberg**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 6 - 3 - 1986

De Essenberg was de naam van een aan de Munnikenweg gelegen aanzienlijke boerderij. De gelijknamige straat vormt als het ware een eiland tussen enerzijds de Grift en anderzijds De Schans en de Munnikenweg. In hun voorstel aan de raad tot naamgeving gebruikten burgemeester en wethouders dit feit als argument om deze straat geen naam te geven, die aansloot op de namen in de wijk van oude Veenendaalse families of de namen van schansen.

***Van Essenlaan**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Van de Joodse familie Van Essen kwamen in Duitse vernietigingskampen om: Abraham Levie van Essen (1862-1944), Elly Vera Louise van Essen (1926-1943), Leenhardt Herman van Essen (1894-1943) en Veronie Suze Carola van Essen (1928-1943) allen te Auschwitz. Simon Levie van Essen (1865-1943) en Rachel Julia van Essen-Lopes de Leao Laguna (1891-1943) stierven beiden te Sobibor.

***Everlaan**

Petenbos

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Het op het huisvarken lijkende wilde zwijn (Lat. *Sus scrofa*) wordt ook wel ever of everzwijn genoemd. Dit zwijn komt in Nederland vrijwel uitsluitend in afgerasterde gebieden voor. Het wilde zwijn houdt zich overdag in het algemeen schuil. Zeugen met biggen laten zich dan wel zien. De Everlaan werd bij raadsbesluit van 12 maart 1992 oorspronkelijk Hazelaan genoemd; om verwarring met de al bestaande Hazelaar te voorkomen werd de naam vervangen.

***Faberhof**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Josephus Johannes Cornelis Faber (1923-1944) stierf in het Duitse Berlijn als dwangarbeider.

*Karel Fabritiusstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 25 - 1 - 1962

Karel (ook geschreven als: Carel) Fabritius, 1622 - 1654. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Was van oorsprong timmerman (faber, verlatijnst: fabritius). Schilderde portretten en bijbelse voorstellingen.

*Faunalaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Fauna is de benaming voor de gezamenlijke diersoorten, die in een bepaalde landschapsvorm of landstreek voorkomen.

*Fitis

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De fitis (Lat. *Phylloscopus trochilus*) is een zangvogel die als zomergast in grote aantallen in ons land voorkomt. Herkenbaar aan de zang: een enigszins weemoedig liedje, dat hoog begint en laag eindigt.

*Govert Flinckstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Govert Flinck, 1615 - 1660. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Hij schilderde portretten, regenten- en schuttersstukken en historische taferelen.

*Floralaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Is de benaming van de gezamenlijke bloemen- en plantensoorten, die de begroeiing van een bepaalde streek of gedurende een bepaalde periode vormen. In de Romeinse mythologie de naam van de koningin van de bloemen en de lente.

*Fluiterspad

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden.

Zie bij Fluitersstraat. Bij raadsbesluit van 18 april 1934 gewijzigd in Fluitersstraat.

Dit pad werd in de volksmond wel Hotselsteeg of Hutselsteeg genoemd.

*Fluiterspad

Koopcentrum

Raadsbesluit 16 - 12 - 1971

Zie bij Fluitersstraat. Het gaat hier om een bedieningsweg vanuit de Fluitersstraat naar de achterzijde van een deel van de panden aan de Hoofdstraat.

*Fluitersstraat

Achterkerk

Raadsbesluit 18 - 4 - 1934

Bij Van Grootheest e.a. zijn op de kaarten 8 en 15 en op p. 67 de percelen sectie B 307 tot en met 310bis respectievelijk weiland, bouwland, tuin, huis en weg van Cornelis de Fluiter. De

westelijke perceelsgrens van deze eigendommen volgt de loop van de huidige Fluitersstraat. Waarschijnlijk dankt de weg dus zijn naam aan de familie De Fluiter. Deze straat werd, niet alleen in de volksmond, voordien Fluiterspad genoemd, gelet op het feit, dat de naamgeving een gevolg was van een verzoek van de bewoners om de naam te wijzigen in Fluitersstraat. Zij grondden het verzoek op de omstandigheid, “dat aan dezen weg thans meerdere mensen wonen, zodat de weg niet meer het karakter van een pad, doch van een straat draagt, terwijl bovendien de naam “pad” niet aangenaam aandoet”. Van een officiële naamgeving als Fluiterspad is in de archieven geen enkel bewijs gevonden. In 1920 was er al wel een Fluiterssloot; in de raadsnotulen van 28 juni was er namelijk sprake van een poging (van een eigenaar of aanwonende) om de sloot zo smal mogelijk en dus onbevaarbaar te maken. Deze steeg, later straat, droeg vroeger, met name al in 1700, in de volksmond wel de naam Hotsel- of Hutselsteeg.

***Fluvia**

Engelenburg

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Fluvia (latijns voor stroom of rivier) is een oude benaming van een van de landstreken van Nederland, waarschijnlijk de Betuwe. Met deze naamgeving is aansluiting (in klank) gezocht bij de benaming van een tweetal eerder in deze wijk benoemde straten, te weten Frisia en Hollandia.

***Fluweelmos**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Fluweelmos (Lat. *Brachitecium velutinum*) is een matvormige mossoort met een fluweelachtig uiterlijk. Roodbruine eironde kapsels (sporenhouders) steken op steeltjes boven de mat uit.

***Fokkerstraat**

De Compagnie

Raadsbesluit 2 - 10 - 1986

Anthony H.G. Fokker, 1890 - 1930. Luchtvaartpionier en vliegtuigbouwer. In 1919 oprichter van de N.V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek Fokker.

***Fokkeschoot**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De fokkeschoot is het touw, waarmee het driekante voorzeil op kleine schepen wordt bediend, dan wel een van de bedieningstouwen aan het onderste razeil van de voormast van grote zeilschepen.

***Forel**

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 03 - 2017

De beekforel (Lat. *Salmo trutta fario*) kan tot 60 cm lang worden en weegt dan bijna 7 kilo. Hij komt van oorsprong voor in Europa en Azië. Er wordt gepaaid in snelstromende beken en rivieren, waar de eieren met bodemmateriaal worden bedekt. De beekforel wordt beschouwd als een niet-trekkende vorm van de forel (*S. trutta*). Uit onderzoek blijkt dat iedere forel zich, naargelang de omstandigheden, kan ontwikkelen tot ofwel migrerende vorm (zeeforel) of een vis die zijn hele leven in het opgroeigebied in het zoete water verblijft (beekforel). Het

onderscheid in ondersoorten (*S. trutta fario* en *S. trutta trutta*) is daarom onjuist. In het Engels wordt deze niet-trekkende vorm (samen met een andere niet-trekkende vorm, de meerforel brown trout. Daarom komt de naam *bruine forel* regelmatig voor in slecht vertaalde publicaties over forel.

*Framboos

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Framboos (Lat. *Rubus idaeus*) is de naam van een met fijne stekels bezette struik, waaraan in de zomer de frambozen, uit vele kleine steenvruchtjes bestaande vruchten, groeien.

*Franjezwam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Franjezwam (Lat. *Thelephora terrestris*) is de naam van een op de bodem van zanderige naaldbossen voorkomende zwam, die inderdaad een franjeachtig aanzien heeft.

*Frederik Hendrikstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988

Frederik Hendrik van Nassau, 1584 - 1647. Prins van Oranje, zoon van Willem van Nassau, prins van Oranje (bijgenaamd De Zwijger) en halfbroer van Maurits; stadhouder van (een deel van) de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Frederik Hendrik kreeg als bijnaam De Stedendwinger, wegens zijn verovering van vele steden, die hij door belegering in handen van de Republiek wist te brengen. In de volksmond had hij een andere bijnaam, en wel: Moy Heintgje.

*Fregat

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Fregat is een snelzeilend oorlogsschip met drie masten en meestal twee verdekken, dat 20 tot 60 kanonnen voerde (historisch), of een klein oorlogsschip voor de konvooidienst ter bestrijding van onderzeeboten en vliegtuigen (modern).

*Frisia

Engelenburg

Raadsbesluit 17 - 10 - 1985

De Frisia Wolspinnerij, voorheen de Machinale Sijetfabriek D. van Woudenberg, was gelegen aan de Kerkewijk, waar nu het Theater De Lampegiet zich bevindt. Burgemeester en wethouders stelden de raad voor op het terrein van de voormalige Hollandia Tricotagefabriek, waar deze straat zich bevindt, de namen in ere te houden van deze beide bedrijven, die voor Veenendaal van belang zijn geweest. Frisia is ook de verlatijnste (op oude landkaarten voorkomende) naam van Friesland.

*De Fuikenweide

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Fuikenweide was de naam van een perceel grond, gelegen tussen de huidige natuurreservaten De Blauwe Hel en De Hel, nabij de Ketelweg.

*Gaasbeekheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Willem Gaasbeek (1930-1945) kwam om het leven bij een explosie in De Klomp.

*Galileistraat

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 – 1990/ 12 – 3 - 1992

Galileo Galilei, 1564 - 1642. Italiaans natuur- en sterrenkundige, vooral bekend om zijn conflict met de kerk van Rome wegens zijn sympathie voor de stelling van Copernicus (zie aldaar). Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is de gewijzigde loop van deze weg vastgesteld.

*Galjoen

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 -6 - 1975

In de zestiende tot de achttiende eeuw, vooral door de Spaanse marine gebruikt, groot, zeilend oorlogsschip, met drie of vier dekken en een hoog boord.

*Gangboord

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De smalle loopplaats aan de binnenzijde langs het scheepsboord naast de opening of het dek van het laadruim en de roef, voornamelijk op kleine schepen.

*Van Garderenerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Melis Jan van Garderen (1926-1941) kwam om het leven bij een munitieongeval te Wageningen.

*Geerscheweg

Molenbrug

Raadsbesluit 23 - 5 – 1933; 9 – 5 – 1967 (Spellingsverandering)

Volgens het raadsbesluit liep de Geerscheweg vanaf de Korte Molenstraat tot aan de hoek bij de boerderij De Geer; oorspronkelijk volgde de weg tevens de oostelijke grens van een stuk gerend (schuin toelopend) land, waarop ook genoemde boerderij stond. Het is niet duidelijk of de naam is ontleend aan die van de boerderij ofwel aan de vorm van het stuk grond, waarlangs de weg liep. Toen in de Nederlanden de Rooms-Katholieke godsdienst verboden was, zou in de Geerboerderij een schuilkerk zijn geweest {zie Van Barneveld en vooral H. Diepeveen (1986), pagina's 26-29}. Van oorsprong eindigde de in het raadsbesluit bedoelde Geerseweg ongeveer op het punt waar de huidige Dr. Colijnstraat en Dr. Slotemaker de Bruïnestraat elkaar kruisen, ongeveer de plaats van de voormalige Geerboerderij. De weg is al te vinden op de kadastrale kaart van 1832 (Zie Van Grootheest e.a., kaart 9). Na de aanleg van de spoorlijn Amersfoort - Kesteren liep de weg in westelijke richting langs de spoorlijn, overschreed die lijn en de spoorloot bij wachthuis nummer 32 en volgde dan de lijn weer in oostelijke richting tot bij zijn oorspronkelijke loop. Bij raadsbesluit van 9 mei 1967 werd bepaald, dat de Geerseweg die naam zou behouden vanaf zijn begin bij de Molenstraat en de Korte Molenstraat tot aan het Prins Willem-Alexanderpark. Bij deze wijziging wordt het verdere verloop van de oorspronkelijke Geerseweg, vanaf de brug over het Omleidingskanaal tot aan de spoorwegovergang (zie hierboven) Oude Geerseweg genoemd. Het restant van de weg is

inmiddels al door woningen en wegen in het Franse Gat en De Geer verdwenen. Er bleef alleen nog een onbenoemd pad tussen de spoorwegovergang en de Rembrandtlaan over. Dat is in de loop van de tijd ten dele opgegaan in de Gabriël Metsu- en de David Tenierslaan. Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen van 1705 werd de weg aangeduid als ***Steegh van des Heer vande Rehm***. Hij liep tot aan de huidige Cuneraweg bij het huis Prattenburg. Sprak men in de vorige eeuw over De Geer, dan werd daarmee in het algemeen het deel van de Geerseweg ten zuiden van de spoorlijn bedoeld.

*Geerseweg

Molenbrug

Raadsbesluit 9 – 5 – 1967

Zie hierboven Geerscheweg.

*Geerlaan (zie onder Patrimoniumlaan)

*'t Gelderland

Koopcentrum

Raadsbesluit 7 – 12 – 1938; 1 -5 - 1940. (Ede); Raadsbesluit 13 – 12 – 1960

Men kan zich afvragen of deze naam verband houdt met het feit dat dit straatje direct op de grens van Stichts en Gelders Veenendaal lag. Bij raadsbesluit van 13 december 1960 werd voor het gedeelte van deze straat, dat vóór 7 december 1938 Achterstraatje heette, deze laatste naam opnieuw vastgesteld. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Gelet op het feit, dat de raad van Ede al in 1938 besloot om de naam van het Achterstraatje (zie aldaar) te wijzigen in 't Gelderland, kan worden vastgesteld, dat die naam, ook in het officiële gebruik, al voor 1940 opgeld deed.

Bij Jansen, (p. 128 e.v.) kan men lezen, dat dit inderdaad het geval was. Vóór het besluit van 1 mei 1940 werden woningen en andere panden aan het Gelderland vanwege de gemeente aangeduid als (het) **Dorp**, bewoners en eigenaren gebruikten daarentegen dikwijls de aanduiding Gelderland.

*De Geldersche Waag

Meesterweide

Raadsbesluit 6 - 3 – 1986

De Gelderse Waag, stammend uit 1789, heeft niet gestaan op de plaats van dit huidige hofje maar tegenover de Julianakerk. Stichts en Gelders Veenendaal hadden, vanwege hun ligging in afzonderlijke provincies, ieder een waag. Voor afbeeldingen van de Gelderse waag: zie Brink, p. 116 en 117.

*Gelderselaan

Als Prins Bernhardlaan

1942 - 1945. (Ede)

Deze naam werd voor de Gelders-Veenendaalse Prins Bernhardlaan (zie aldaar) gebruikt tijdens de oorlogsjaren 1942 – 1945.

*Aart de Gelderstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Aart de Gelder, 1645 - 1727. Nederlands schilder Gouden Eeuw. Gaf bijbelse en historische taferelen weer en schilderde portretten.

*Gele Rijderspad

Dragonder oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

Gele rijder is een volksnaam voor het Korps Rijdende Artillerie, te danken aan de gele delen van het gala-uniform.

*Generatorstraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971

De generator is een werktuig voor het opwekken van elektrische stroom, met name wisselstroom.

*Gersteveld

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een akker waarop gerst (een graansoort) wordt verbouwd.

*Ghandistraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

Mohandas Gandhi (ook geschreven als: *Gandhi*), 1869 – 1948. Leider van de onafhankelijkheidsbeweging in India. Men noemde hem *Mahatma*, wat grote bezieler betekent. Probeerde alle volkeren van India, ongeacht hun verschillende godsdiensten, bijeen te brengen in geweldloos en vreedzaam verzet tegen het Britse bewind. Hij wordt gezien als het symbool voor geweldloosheid in de twintigste eeuw. India werd op 15 augustus 1945 onafhankelijk. Gandhi werd in 1937, 1938, 1939, 1947 genomineerd voor de Nobelprijs voor de vrede en tenslotte in 1948, een paar dagen voordat hij werd vermoord. De prijs werd hem echter om onduidelijke redenen nooit toegewezen. Dit verzuim is publiekelijk betreurd door latere leden van het Nobel Comité. Toen de Dalai Lama in 1989 de vredesprijs kreeg, liet de voorzitter van het comité weten dat deze Nobelprijs ten dele ook was: *“een huldeblijk ter nagedachtenis aan Mahatma Gandhi”*.

*Gierzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 – 1979

De gierzwaluw (Lat. *Apus apus*), wordt in de vogelkunde in het geheel niet tot de familie van de zwaluwen gerekend. De vogel brengt vrijwel zijn gehele leven vliegend door en is bekend om het op warme zomeravonden gierend jagen op rondvliegende insecten.

*Gildetrom

De Faktorij

Raadsbesluit 11 – 5 – 1978/13 - 12 – 1979

De gildetrom is de trommel van een gilde, waarmee de tamboer het gilde opriep voor diensten of voorging tijdens een mars. Soms diende de trom ook voor het doorgeven van bevelen of als aanmoediging tijdens de strijd.

*Van Ginkelerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Hendrik Ginkel (1922-1944) stierf als dwangarbeider in het Duitse Zöschen. Roelof van Ginkel (1900-1945) liet het leven in het Duitse concentratiekamp Neuengamme.

*Gladiolenstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 12 - 6 – 1947/4 – 11 - 1965

De gladiool (lat. *Gladiolus hybridus*) wordt ook zwaardlelie genoemd. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd voor de in het verlengde van deze straat gelegen weg tussen Boterbloemstraat en Munnikenweg ook de naam Gladiolenstraat vastgesteld. In verband met de naamgeving aan deze straat spreken burgemeester en wethouders over “de weg, die te zijner tijd zal worden aangelegd vanaf het Panhuis naar de Munnikenweg (de zogenaamde rondweg)”.

*‘t Goeie Spoor

Stationswijk

Raadsbesluit 13 - 12 – 1979

De naamgeving hield verband met het feit van de (aanstaande) reactivering van de spoorlijn Utrecht - Rhenen. Tevens is de naam een speelse verwijzing naar het gegeven, dat men langs deze route op de goede weg zit naar de industrieterreinen Het Ambacht en Nijverkamp.

*Gondel

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een met één riem staande geroeid vaarttuig; destijds, voorzien van een bun, gebruikt op de Zuiderzee. In Venetië: licht, lang, aan de Stevens omhooglopend, door een of twee personen in staande houding geroeid.

*Gortepad

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Herman Gorter, 1864 - 1927. Nederlands, politiek zeer geïnteresseerde en sociaal betrokken, dichter. Door zijn gedichten, onder andere het bekende “Mei” (zie Van ‘t Veld, p. 35 en 36), gerekend tot de voornaamste van de zogenaamde Tachtigers.

*Gortsteeg

't Hoorntje

Raadsbesluit 28 – 6 – 1920

Hoewel een van de oudste straatnamen in Veenendaal, is de oorsprong en betekenis niet buiten twijfel vast te stellen. Op een kaart, die Nicolaas van Geelkerken in 1628 van de Gelderse Vallei vervaardigde en in 1651 voltooidde, komt de naam Gortsteeg in Veenendaal al voor. Dat is ook het geval op de kaart van Justus van Broeckhuijsen van de Slaperdijk (zie Deys (1988)). Bij Valkenburg (1988) is sprake van een Gorsteeg, mogelijk een verbastering van Goorsteeg. Dit biedt een mogelijkheid voor een naamsverklaring. De Gortsteeg liep, van het Groote Veenloo naar het moerassige deel van Veenendaal. Een andere naam voor moeras is goor. De naam Goorsteeg vindt men ook elders in Nederland in (vroeger) moerassige streken. Bij Helder is echter sprake van een pelmolen, waar gerst tot gort werd gewreven, waaraan de straat de naam dankt. Zo ook bij Van Barneveld, die spreekt van een

gruttermolen. Als zo'n molen er al heeft gestaan, dan blijkt dat niet uit Van Grootheest e.a., waar, in de lijst van eigenaren en de soort van eigendommen in de Gortsteeg, geen vermelding van een grutmolen voorkomt. Die vermelding zou wel van belang geweest zijn vanwege het belastingtarief van tenminste vierentwintig gulden, dat voor zo'n molen verschuldigd was. In het raadsbesluit van 1920 werd de loop van de weg omschreven als: "van de brug over de Grift noordwaarts tot aan de grens van de Munnikenweg". Met de Grift werd natuurlijk het verlengde van de Bisschop Davidsgrift, door 't Zand, en met de brug de zogenaamde Molenbrug bedoeld. Gewijzigd in Gortstraat bij raadsbesluit van 4 oktober 1927.

***Gortstraat**

't Hoorntje

Raadsbesluit 4 - 10 - 1927

Sinds 28 juni 1920 officieel bekend als Gortsteeg (zie aldaar). Op voorstel van een raadslid is die naam gewijzigd. Een verzoek van een honderdtal bewoners om de naam te wijzigen in Margrietstraat werd afgewezen bij raadsbesluit van 3 maart 1977. De motivering van burgemeester en wethouders luidde: "de naam Gortstraat heeft in verband met het vroegere karakter geen duidelijk inferieure, denigrerende of dergelijke klank". Toen in deze discussie een raadslid de (in de volksmond soms nog gebruikte) naam "Papsteeg" bezigde, werd hij door de voorzitter gecorrigeerd, "dat de naam Gortstraat is en niet Papsteeg".

***Goudmos**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Waarschijnlijk naar de mossoort goudkorrelmos (Lat. Fossombronia sp.), voorkomend op zand- en leemgrond.

***Goudsbloemstraat**

't Hoorntje

Raadsbesluit 2 - 5 - 1963

De goudsbloem (Lat: Calendula officinalis) is een rijkbloeiende tuinplant met zowel enkele als gevulde bloemen in geel en oranje.

***Goudvink**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

De goudvink (Lat. Pyrrhula pyrrhula) is een vogel die ook wel bloedvink wordt genoemd vanwege de bloedrode borst.

***Gouverneurslaan**

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

Gouverneur is de naam van een landvoogd of een provincie- of soms ook stadsbestuurder. Voorheen heette een deel van deze laan Krouwellaan.

***Gouwe**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

De Gouwe is een riviertje in Zuid-Holland.

*Jan van Goyenstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Jan van Goyen, 1596 - 1656. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Maakte schilderijen van landschappen en van rivier- en stadsgezichten.

*Grasmus

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De grasmus (Lat. *Sylvia communis*) is een zangvogel. Hij komt, als gevolg van het teloorgaan van ruige gebiedjes, in steeds mindere mate als zomergast in Nederland voor.

*Graspieper

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De graspieper (Lat. *Anthus pratensis*) is een in Nederland zeer algemene broedvogel. Hij geeft de voorkeur aan open terreinen. De naam wordt ontleend aan de bijzondere zangvlucht van het mannetje, waarbij tijdens de daling vanaf ongeveer 30 meter hoogte steeds snellere fluittonen ten gehore worden gebracht, om tenslotte over te gaan in een "parachutevlucht" met gespreide vleugels en staart, waarbij de zang plaats maakt voor vloeiender en langzamer tonen, eindigend met een triller bij het neerstrijken.

*Gravinnelaan

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

Gravin is de vrouwelijke vorm van de adellijke titel graaf.

*Grebbeweg

De Groene Velden en De Blauwe Hel

Raadsbesluit 19 - 11 - 1950; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De Bisschop Davidsgriфт wordt ook wel Grebbe genoemd. De weg ontleent de naam aan de Griфт, omdat die, zij het op een afstand van ongeveer 100 meter, aan dat water parallel loopt. In een eerdere voordracht tot naamgeving stelden burgemeester en wethouders de naam Helweg voor, omdat deze langs het natuurreservaat De Hel loopt; de naam vond in de ogen van de raadsleden geen genade. Burgemeester en wethouders hadden ook nog de naam Griфтweg in gedachte, maar die naam kwam al in Gelders Veenendaal voor en zou dus verwarrend werken. De weg liep van oorsprong vanaf de Groeneveldselaan naar de Rauweveldseweg. Sinds de komst van de Rondweg-oost bestaat de weg uit twee delen, namelijk vanaf de Groeneveldselaan tot aan de Rondweg-oost en vanaf die weg tot aan de Rauweveldseweg. De weg geeft geen toegang tot de Rondweg-oost.

*Grenadiersweg

Dragonder Oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

De grenadier was een keursoldaat, speciaal geoefend in het werpen van (hand)granaten; gewoonlijk waren het infanteriesoldaten maar vanwege snelle verplaatsbaarheid traden er ook bereden eenheden op.

*Griegstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Edvard Hagerup Grieg, 1843 - 1907. Belangrijkste Noorse componist uit de romantisch-nationalistische periode, tevens vermaard pianist. componeerde kamer- en toneelmuziek, piano- en koorwerken.

*Groen van Prinstererstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 29 - 6 - 1928; 11 - 7 - 1996

Guillaume Groen van Prinsterer, 1801 - 1876. Nederlands staatsman, jurist en historicus; krachtig pleitbezorger voor het bijzonder (christelijk) onderwijs. De loop van de straat werd in het raadsbesluit omschreven als: “achter de Patrimoniumschool en evenwijdig met de Kerkewijk”. Bij raadsbesluit van 11 juli 1996 werd de naam van de eerste zijstraat (in zuidelijke richting) van de Da Costastraat, gerekend vanaf de Kerkewijk, ook vastgesteld als: Groen van Prinstererstraat.

*Groene Grens

De Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 11 – 2 – 2014

Veenendaal wordt in het oosten, in het bijzonder tussen de Bisschop Davidsgrift/de Grift en de Buurtlaan oost, begrensd door gelijktijdig de provincie Gelderland en de gemeente Ede. Deze grens loopt daar voornamelijk langs de Dragonderweg. Op een tweetal plaatsen wijkt deze, van zuid naar noord gerekend over ruim tweehonderd meter, nog enige tientallen meters oostelijker. Deze projecten dragen de namen plan Balkon zuid en plan Balkon noord. Ten aanzien van Balkon zuid hebben burgemeester en wethouders de door dit project lopende weg, op suggestie van de toekomstige bewoners, **Groene Grens** genoemd. Deze naam verwijst naar het feit dat in het westen de gemeente Veenendaal bestaat uit een vrij dichte bebouwing, terwijl het oostelijk van de grens gelegen gebied vooral een agrarische sfeer kent.

*Groene Woud

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Het Groene Woud was het gedeelte van de huidige Zandstraat tot aan de Wilhelminastraat waaraan destijds de panden van de N.V Koninklijke Sajat- en Vijfschachtfabriek v.h. Wed. D.S. van Schuppen (de Scheepjeswolffabriek) waren gelegen en waar zich nu de Scheepjeshof bevindt. Een foto uit 1887 (zie Brink, p. 78, afbeelding nr. 80) toont ter plaatse een aantal bomen; mogelijk vandaar deze naam. Diepeveen (1987), p. 44, schreef over het Groene Woud: “Dirk Steven (van Schuppen) woonde, evenals zijn ouders, op het terrein waar nu de fabriek staat. Het werd ook wel het Groenewoud genoemd. Het Groenewoud was gelegen in de driehoek Nieuweweg-Zandstraat en ‘t Steegje... (dat laatste) liep door de Wilhelminastraat of ook wel Lombok of Kerkepad genoemd. Lange tijd, tot in deze eeuw, was het Groene woud er, maar door uitbreidingen van het fabriekscomplex is het Woud met zijn vele oude woningen verdwenen.”. Bij raadsbesluit van 21 oktober 1930 is de straatnaam vervallen in verband met de demping van de Grift en gewijzigd in Zandstraat.

*Groene Zoom

Centrum

Raadsbesluit 8 - 4 - 1982

Volgens het voorstel van burgemeester en wethouders tot naamgeving aan deze straat was de naam van het gebied waardoor de straat liep bekend als Groene Zoom. De straatnaam verviel bij raadsbesluit van 6 maart 1986 toen dezelfde straat de naam Bevrijdingslaan kreeg.

*Groenelaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 25 - 9 - 1934

De huidige Groenelaan heette voor de naamgeving door de gemeenteraad in de volksmond Groenewegje, waarschijnlijk naar de toen nog groene omgeving, zoals blijkt uit topografische kaarten uit het begin van de twintigste eeuw. Het voorstel van burgemeester en wethouders was deze straat Groeneweg te noemen. Tijdens de behandeling van de voordracht tot naamgeving zei een van de raadsleden, dat “alle wegen daar in de buurt lanen zijn genoemd”. Hij stelde daarom voor de weg “Groenelaan” te noemen. Uiteindelijk werd dit voorstel met een stem meerderheid aangenomen. Volgens het raadsbesluit gold de naamgeving voor de weg, die langs de terreinen van de N.V. “Wolka” (Nederlandsche respectievelijk Leidsche Wolspinnerij) liep en de verbinding vormde tussen de Spoorlaan en de Middellaan. Nu loopt de weg van Dennenlaan tot Middellaan.

*Groeneveldselaan

Engelenburg/Het Ambacht

Raadsbesluit 23 - 5 - 1933; 7 - 6 - 1984

Naar alle waarschijnlijkheid ontleend aan de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige wijk Het Ambacht en het sportcomplex De Groene Velden. Op topografische kaarten uit het begin van de twintigste eeuw is de loop van de Groeneveldselaan (met bomen) te zien tot ongeveer waar de laan nu de Industrielaan en Wageningselaan kruist. In het raadsbesluit werd de loop als volgt omschreven: “vanaf den spoorwegovergang in noordelijke richting”. Een einde werd dus niet aangegeven; dat ligt nu bij de Groeneveldsebrug. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd de scheiding tussen Groeneveldselaan en Brinkersteeg exact (en volgens tekening) bepaald. Vanaf 23 mei 1933 tot 7 juni 1984 werd de naam van deze straat gespeld als **Groeneveldschelaan**.

*Groenewegje

Gezonken Hoek

Raadsbesluit niet gevonden

Zie bij Groenelaan. Bij raadsbesluit van 25 september 1934 officieel Groenelaan genoemd.

*Groenplaats

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 - 7 - 2018

Dit rechthoekige plein ligt in het centrum van Antwerpen en is daar een van de bekendste. Op een deel ervan wordt een dagelijkse bloemenmarkt gehouden. Centraal op het plein staat het beeld van Petrus Paulus Rubens. Van oorsprong was het een begraafplaats, behorende bij de Onze Lieve Vrouwekathedraal. Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

*Groenvink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Groenvink (Lat. *Chloris chloris*) is een andere naam voor de groenling, een vinkachtige vogel, die zich vooral als wintergast overal in Nederland vertoont.

*Hugo de Grootstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004

Hugo of Huigh de Groot (in het Latijn: Hugo Grotius), 1583 – 1645. Beroemd Nederlands jurist, theoloog, classicus, historicus, staatsman en diplomaat. Van 1607 tot 1614 advocaat-fiscaal (aanklager en/of eiser) bij het Hof van Holland en de Hoge Raad. Wierp zich, samen met Van Oldenbarnevelt en anderen in het politiek-religieuze conflict met prins Maurits, op als pleitbezorger van de Staten van Holland en de Remonstranten. Van Oldenbarnevelt kostte dit het hoofd, de Groot werd gevangengezet in het slot Loevestein. Ontsnapte hieruit in 1622 in een boekenkist en vluchtte naar Parijs. Hij schreef diverse rechtsgeleerde boeken zowel over het oorlogsrecht, als het zeerecht, met als hoofdwerk: *De jure belli ac pacis*, (1625) waarmee hij de grondslag legde voor het moderne natuurrecht en het huidige volkenrecht. Het hoofdstuk *Mare liberum* (De vrije zee) uit zijn boek *De jure praedae* werd eveneens wereldbekend.

*Grootveldlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 -.3 - 1992

Grootveld was de andere naam, die voor het landgoed Prattenburg werd gebruikt in de vijftiende eeuw (zie Van Asch van Wijck).

*Grote Beer

Gelderse Blom; Dragonder Noord; Dragonder Noord

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970/ 5 - 4 - 1973/ 6 - 3 - 1975/ 2 - 3 - 1978/ 11 - 5 - 1978/ 6 - 3 - 1986 12 - 4 1990

De Grote Beer is een op een steelpannetje gelijkend sterrenbeeld in het noorden, ook wel Wagen genoemd. De naamgeving van de straat betrof in eerste instantie het deel van de huidige Grote Beer tussen Groeneveldsebrug en het huidige fietspad, dat de verbinding vormt tussen Castor en Spitsbergenweg. Bij raadsbesluit van 5 april 1973 werd aan het verlengde van de Grote Beer dezelfde naam gegeven tot het punt, waar de zijweg naar het verpleeghuis De Meent begint. Bij raadsbesluit van 6 maart 1975 werd deze zelfde naam gegeven aan het vervolg van de weg tot aan de Stationsstraat. Bij raadsbesluit van 2 maart 1978 werd aan de doodlopende zijweg naar het verpleeghuis De Meent en de dan nog doodlopende afsplitsing daarvan langs de toenmalige Koningin Juliana-Mavo ook de naam Grote Beer gegeven. Bij raadsbesluit van 11 mei 1978 werd de naam Grote Beer eveneens gegeven aan het laatste deel van de Valleistraat, vanaf het punt waar de huidige Grote Beer die Valleistraat ontmoet, tot aan de Groeneveldsebrug. Bij raadsbesluit van 6 maart 1986 wordt besloten aan het nieuw aan te leggen gedeelte tussen Nieuweweg en de Stationsstraat eveneens de naam Grote Beer te geven. Bij raadsbesluit van 12 april 1990 wordt de gewijzigde loop van de Grote Beer tussen Galileistraat en Buurtlaan-oost vastgesteld.

*De Grote Pekken

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Grote Pekken was de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige Schrijverswijk. Vroeger liep langs dit perceel de zogenaamde Pekke(n)sloot. Later bestond er ook een blok arbeiderswoningen, dat Het Pekke(n)blok werd genoemd.

*Grutterstraat

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden (Ede)

Een doodlopend zijstraatje van het Verlaat ongeveer tegenover de Hollandia Wol- en Kousenfabriek. Het straatje dankt waarschijnlijk de naam aan de nabijheid van de coöperatieve winkel De Eendracht. Voor nadere uitleg zie onder: De Eendracht.

*Haarmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984/ 12 - 3 - 1992

Haarmos (Lat. Polytrichum commune) is een mossoort, ook wel gewoon haarmos genoemd. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is aan de doortrekking van deze weg ook de naam Haarmos gegeven.

*Frans Halslaan

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Frans Hals, 1584 - 1666. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Bekend om de door hem geschilderde portretten, schutters- en groepsstukken.

*Händellaan

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Georg Friedrich Händel, 1685 - 1759. Engels componist van Duitse afkomst. componeerde orkestwerken, kamermuziek en klavierstukken, opera's, wereldlijke koorwerken, kerkmuziek, geestelijke oratoria en cantates.

*Handjesgras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Handjesgras (Lat. Cynodon dactylon) is een grassoort. (De vraag is of Cynodon iets met hond te maken heeft, dactylo heeft in ieder geval met vinger of hand van doen).

*Van Hardevelderf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Cornelis van Hardeveld (1900-1945) werd wegens zijn verzetsdaden te Utrecht gefusilleerd. Hendrikus van Hardeveld (1903-1945) kwam door oorlogshandelingen te Veenendaal om het leven.

*Haspel

Vogelbuurt

Raadsbesluit 19 - 12 - 1951; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Bij Deys (1988), p. 125 komt de afbeelding van een kaart uit 1854 voor, getekend in verband met voorstellen voor een omleidingskanaal voor Veenendaal. Op deze kaart is, ongeveer beginnende op het punt waar de Grift bij het Ruisseveen van de richting oostwest ombuigt naar zuid-noord, De Haspelwijk ingetekend. Deze wijk of watergang liep aanvankelijk in zuidelijke richting maar boog na ongeveer 200 meter naar het westen en had een enigszins bochtig verloop. Stol zegt in noot 27 bij hoofdstuk V, dat de gebogen vorm ertoe leidde, dat men dit buurtje De Haspel ging noemen. Op de uitgaven 1910 en 1931 van de topografische kaarten 1: 25.000 van de Nederlandse Topografische Dienst is de haspelvorm van deze wijk of sloot nog zeer duidelijk te zien. Op verschillende oude kaarten werd de naam gebruikt voor zowel het pad of de weg, lopende vanaf de Stichtse molen naar de Slaperdijk, als voor de buurtschap van Veenendaal gelegen bij die dijk. Niet met zoveel woorden maar de vaststelling van de straatnaam Fitis bij raadsbesluit van 20 november 1986 werd de straatnaam voor deze straat (Haspel) feitelijk ook opnieuw bepaald.

*Haverveld

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een haverveld is akkerland, waarop haver (een graansoort) wordt verbouwd.

*Havikhorst

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Reijer van Havikhorst vestigde zich, met gezin, vóór 1700 in Veenendaal. Hij kwam uit Scherpenzeel. Er is verwantschap met geslachten Vonk en Hardeman.

*Haydnstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Franz Joseph Haydn, 1732 - 1809. Oostenrijks componist. componeerde talrijke symfonieën, opera's, wereldlijke cantates, concerten en menuetten, kerkmuziek, missen en oratoria.

*Hazelaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 maart 1992

De naam van dit dier (Lat. *Lepus europaeus*) bleek later als straatnaam verwarring te zaaien met de eerder gekozen straatnaam voor de **Hazelaar** (zie hieronder) en daarom bij raadsbesluit van 1 juli 1993 gewijzigd in **Everlaan**.

*Hazelaar

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 3 - 5 - 1983

De hazelaar (Lat. *Corylus avellana*) is een struik, waarvan in het voorjaar, al vóór de bladvorming, de katjes en in het najaar de hazelnoten kenmerkend zijn.

*Heelkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Heelkruid (Lat. *Sanicula europaea*) is de naam van een schermbloemige plant, waaraan al sedert eeuwen een geneeskrachtige werking wordt toegeschreven. Het werd al in de twaalfde eeuw vermeld in verband met de ziekelijke heilige Hildegard van Bingen.

*Mr. Heemskerkstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 6 - 2 - 1952

Mr. Theodorus Heemskerk, 1852 - 1932. Nederlands antirevolutionair staatsman en jurist; lid van de Tweede Kamer; formateur van een kabinet in 1908. Achtereenvolgens minister van Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken en Koloniën ad interim 1908 - 1913; minister van Justitie van 1918 - 1922 en 1922 - 1925; lid van de Tweede Kamer tot zijn overlijden. Hij werd in 1926 benoemd tot Minister van Staat.

*Heermoes

Petenbos Oost

Raadsbesluit 11 - 12 - 1996

Heermoes (Lat. *Equisetum arvense* L.) is een in tuinen vaak lastig en bijna onuitroeibaar (on)kruid waaraan wel geneeskrachtige werkingen worden toegeschreven; wordt ook hermoes of heringmoes en soms paardestaart genoemd.

*Abraham Heetveldlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Abraham Heetveld is een bosperceel van die naam op het landgoed Prattenburg. Het is waarschijnlijk genoemd naar een arbeider in dienst van de landheer. Het perceel ligt niet ver van de Cuneraweg, ten oosten van de Schapendrift.

*Heiveldweg

De Batterijen

Raadsbesluit 26 - 6 - 1957. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Het Heiveld is de naam van een stuk grond gelegen in de onmiddellijke nabijheid van deze weg. Bij Van Grootheest e.a. worden in die omgeving weliswaar geen heidevelden genoemd; toch is het aantal percelen hakhout omstreeks 1830 opmerkelijk. Gelet op het feit, dat in deze omgeving ook de jaarlijkse bijenmarkt werd gehouden, is de (veronder)stelling, dat de naam rechtstreeks te maken heeft met heideveld, te verdedigen. Behoorde ten tijde van de naamgeving vóór de grenswijziging van 1 januari 1998 tot de gemeente Ede.

*Helling

Centrum

Raadsbesluit 5 - 11 - 1952/7 - 4 - 1970

Reeds voor de officiële naamgeving was in de volksmond de naam Helling voor deze "gang" in zwang. Vanuit de Hoogstraat liep deze weg inderdaad enigszins naar beneden. Volgens Van Barneveld zou de weg zijn naam danken aan de aken, platboomde schepen voor onder andere het vervoeren van turf, die daar vroeger gebouwd werden. De weg werd gevormd door een gang of pad, waarvan de loop samenviel met de oostelijke zijde van de tegenwoordige Brouwersstraat, vanaf de huidige Hoogstraat tot ongeveer waar nu de Tuinstraat op de Brouwersstraat uitkomt. De huidige Helling (zie hierna) heeft dus alleen de naam gemeen met

de toenmalige. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 is de naam voor deze weg vervallen verklaard.

***Helling**

Koopcentrum

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Zie bij (historische) Helling. Deze naam werd gegeven aan een straatje tussen Tuinstraat en Brouwersstraat. In het voorstel tot naamgeving prezen burgemeester en wethouders zich gelukkig, dat hierdoor de min of meer historische naam zou worden bewaard.

***Bartholomeus van der Helststraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 6 - 10 - 1977

Bartholomeus van der Helst, 1613 - 1670. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Hij maakte portretten, groepsafbeeldingen, schilderde gildestukken, bijbelse taferelen en genrestukken.

***Hensburgergang**

Centrum?

Geen besluit tot naamgeving gevonden

In een beschrijving van een straatschenderij in 1700 is er sprake van de *Hensburger ganck*, waarschijnlijk gelegen tussen Zandstraat en Nieuweweg

***Hensenhof**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Antonie Hensen (1925-1949) kwam om het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië. Hendrikus Hensen (1923-1944) stierf als dwangarbeider in het Duitse Spergau.

***Herautenweg**

Dragonder Oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

De oorspronkelijke vertaling van het woord heraut is wapenkoning. Het was de bij het hof of een ridderorde aangestelde persoon belast met het toezicht op het voeren van wapens en het verlenen ervan. Het is ook de persoon die bij het openbaar optreden van de vorst, uit diens naam, bekendmakingen deed of als afgezant optrad. De heraut ging bij zijn werk meestal te paard.

***Hermelijnlaan**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De marterachtige hermelijn (Lat. *Mustela erminea*) komt in vrijwel geheel Nederland voor. Hij is een felle rover van muizen, hazen, konijnen en vogels.

*Hertenlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 – 1992/ 28 – 4 - 1994

De naam voor deze laan is een algemene benaming voor in het wild levende dieren, zoals edelherten (Lat. Cervus elaphus) en reeën (Lat. Capreolus capreolus) en voor door mensen gehouden dieren, bijvoorbeeld damherten Lat. Dama dama).

Omdat deze laan later in het plan “Stad in de Stad” kwam te vallen is de naam bij raadsbesluit van 28 april 1994 komen te vervallen.

*Hertogenlaan

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

Hertogen is de meervoudsvorm van de, in Nederland niet gebruikelijke, adellijke titel hertog

*De Heuvel

Molenbrug

Raadsbesluit 21 - 10 – 1930

De naam houdt, naar alle waarschijnlijkheid, verband met het feit, dat de straat gelegen is op een van de flanken van de zogenaamde Molenpol. Gerekend vanuit het Kostverloren loopt de weg omhoog. In een raadsbesluit van 19 mei 1988 waarbij de loop van deze straat nader werd vastgesteld, is sprake van Heuvel; in het oorspronkelijke besluit tot naamgeving werd gesproken van “De Heuvel”

*Paul Heijhof

Centrum

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 1 – 2020

Paul Heij was de oprichter en directeur van het textielbedrijf, dat bekend heeft gestaan onder de namen Fa. P. Hey & Zonen, Textielgroothandel en Tricotfabriek Pehavee en Spencer Heij.

Het bedrijf was vrijwel op de plaats van deze hof gevestigd. De naam past dus vanuit de geschiedenis gezien, goed op deze plaats.

*Heuvel

Molenbrug

Raadsbesluit 19 – 5 – 1988; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Zie bij *De Heuvel*. Bij het raadsbesluit van 19 mei 1988 werd de naam Heuvel gebruikt in plaats van de oorspronkelijke naam De Heuvel.

*De Hilt

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Naam van de zoldering, dikwijls van losse planken, boven een veestal, waarop hooi, stro of graan werd bewaard en die ook wel diende als slaapplaats voor de knechten van de boer.

*Meindert Hobbemastraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Meindert Hobbema, 1638 - 1709. Een tijdens zijn leven weinig gewaardeerd Nederlandse schilder uit de Gouden Eeuw, die voornamelijk schilderijen van landschappen vervaardigde.

*Hofstede

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 – 1973; 6 – 3 - 1975

Een andere benaming voor hoeve of boerderij. In vroeger tijden ook wel de benaming voor een riddergoed. Een verlenging van deze weg krijgt op 6 maart 1975 eveneens de naam Hofstede

*Van Hogendorpstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 5 - 11 – 1952; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Gijsbert Karel van Hogendorp, 1762 - 1834. Nederlands staatsman; pensionaris van Rotterdam tot de Bataafse omwenteling; voorzitter van de commissie door Koning Willem I belast met het ontwerpen van een Grondwet voor het Koninkrijk, waartoe als leidraad diende Van Hogendorps "Schets ener Grondwet". Minister van Buitenlandse Zaken (1813 - 1814), daarna vicepresident van de Raad van State. Van 1816 tot 1825 lid van de Tweede Kamer. Verkreeg als beloning voor zijn verdiensten de titel graaf.

*Hollandia

Engelenburg

Raadsbesluit 17 - 10 – 1985; 19 – 5 - 1988

Naar de Hollandia Tricotagefabriek, die voorheen op deze zelfde locatie was gevestigd. Burgemeester en wethouders stelden de raad voor met deze straatnaam de naam van dit voor Veenendaal betekenisvolle bedrijf in ere te houden. Hollandia wordt op oude landkaarten dikwijls gebruikt ter aanduiding van (delen van) het huidige Noord- en Zuid-Holland. Het is de verlatijnste vorm van Holland. Bij raadsbesluit van 19 mei 1988 is de naam Hollandia ook vastgesteld voor een uitbreiding van de oorspronkelijke straat.

*'t Holle Goed

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 – 1964

't Holle Goed was de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige Industriewijk Nijverkamp.

Holleweg

't Hoorntje

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit Renswoude niet gevonden; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

De weg ligt aan de rand van een restant van een stuwwal, vroeger het Grote Veenlo genaamd; in de loop van de tijd verbasterd tot en nu meer bekend onder de naam de Vendel. In het algemeen liggen holle wegen lager dan het omringende land, wat ook hier enigszins het geval is. De weg behoorde ten tijde van de naamgeving voor wat betreft de zuidelijke wegkant tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal) en de noordelijke tot de gemeente Renswoude.

*(Op de Veldnamenkaart van Veenendaal is bij de samenkomst van Vendelseweg en Holleweg de naam **De Moordkuil** aangegeven – Zie Veldnamen in Veenendaal – 2007 – Werkgroep 'Dialect, veldnamen, straatnamen en bijnamen' van de Historische Vereniging "Oud Veenendaal")*

*Homoet

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Michiel Homoet, uit Amsterdam, vestigde zich vóór 1670, met gezin (5 kinderen) in Veenendaal. Er is verwantschap met de Veenendaalse families Hensburg en Verburg.

*Hondzenelleboog (ook geschreven als *Hondsenelleboog, Hondzenelboog of Hondsenelboog*)

Hondzenelleboog

Geen raadsbesluit gevonden

In de bevolkingsregisters vanaf 1860 komen de bovengenoemde namen voor als adresaanduidingen voor de woningen in het gebied ten zuiden en ten noorden van de huidige Dijkstraat. Aan die zijde was, tot de aanleg van de spoorlijn Amersfoort-Kesteren, de grens met de wijk of buurtschap De Haspel niet altijd duidelijk. Na de aanleg van de spoorlijn vormde deze de grens tussen deze buurtschappen van Veenendaal.

De naam Hondzenelleboog bleef voor bepaalde delen van het genoemde gebied in stand ook nadat de Dijkstraat zijn naam kreeg. De aanduiding bleef in gebruik tot 1951, het jaar waarin de gemeenteraad besloot de wijkindeling voor de gehele gemeente los te laten en alle huizen en gebouwen te nummeren aan een weg, straat, laan, pad of welke andere voor een straat te bezigen naam ook.

De naam Hondzenelleboog wordt nu nog gebruikt als aanduiding voor het deel van Veenendaal-west gelegen ten zuiden van de Dijkstraat.

Hont is een landmaat; met elleboog wordt in dit geval een kromming bedoeld. Hondzenelleboog betekent dus waarschijnlijk: een haakvormig stuk land ter grootte van een hont (ofwel 100 roeden = 1400 m²). Zie ook Van Barneveld.

*Hondzenelleboogscheweg

Salamander

Raadsbesluit niet gevonden

Het betreft hier een in de volksmond gebruikte naam. De weg gaf toegang tot de wijk of weg genaamd Hondzenelleboog, (een deel van) de huidige Dijkstraat (en omgeving).

Bij raadsbesluit van 4 oktober 1927 werd de naam Bergweg vastgesteld.

*Honingzwam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De honingzwam (Lat. *Armillaria mellea*) is een als gevaarlijke parasiet beschouwde, op naald- en loofhout algemeen voorkomende, zogenaamde bundelzwam, die wortelrot kan veroorzaken. Zij verkleurt van wit/honingkleurig tot bruin/zwart.

*Hoochbeen

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Eén van de oudste Veenendaalse geslachten. Het geslacht komt hier al in 1600 voor.

*Hoofdstraat

Koopcentrum

Raadsbesluit 28 -6 - 1920

Waarschijnlijk zo genoemd, omdat zij gold als de voornaamste straat van Veenendaal. (Veel Nederlandse plaatsen kennen een Hoofdstraat). Tot 1845 stroomde hier een zijtak van de Bisschop Davidsgrift, de zogenaamde Kerk(e)wijk, bedoeld om turf uit zuidelijke afgravingen

af te voeren. De wegen links en rechts van die wijk ter hoogte van de huidige Hoofdstraat heetten respectievelijk *Wever-* en *Kerkstraat*. In het bevolkingsregister van 1850 tot 1860 treffen we deze namen nog aan. Nadien is de naam Hoofdstraat in zwang gekomen. Bij raadsbesluit van 28 april 1994 is aan het deel van de Hoofdstraat gelegen tussen de kruising met de Hoogstraat/Zandstraat en het begin van de Nieuweweg ten dele de naam Scheepjeshofplein en deels de naam Hoogstraat gegeven.

***Hooge Kant**

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Zie bij Hoogstraat. Aan de hand van oude bevolkingsregisters kon worden vastgesteld, dat voor (in ieder geval een deel van) deze straat eerder de naam *Om den Hoek* werd gebruikt.

***Hoogstraat**

Koopcentrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920; 21 - 10 - 1930; 13 - 12 - 1960; 28 - 4 - 1994

Omdat in het oorspronkelijke raadsbesluit alleen de dan bestaande "Hooge Kant" Hoogstraat werd genoemd moet worden aangenomen, dat de betekenis van de naam daarmee verband hield. Er moet overigens in het oog worden gehouden, dat in veel Nederland steden een van de voornaamste straten ook nu nog de naam Hoogstraat draagt. Bij raadsbesluit van 21 oktober 1930 werd de naam van de Schoolstraat (de zogenaamde Lage Kant) vervallen verklaard en gewijzigd in Hoogstraat. Dit besluit hield verband met het dempen van een deel van de Grift. De naam Hoogstraat gold dus oorspronkelijk slechts voor de zogenaamde Hoge Kant. Bij raadsbesluit van 13 december 1960 werd het gedeelte van het Verlaat omvattende de huisnummers 1 tot en met 4 gevoegd bij de Hoogstraat. Bij raadsbesluit van 28 april 1994 werd aan de weg, die loopt langs Scheepjeshofplein en Scheepjeshof, tussen Hoogstraat en het aansluitpunt van Nieuweweg/Achterstraatje en die tot dan deel uitmaakte van de Hoofdstraat, de naam Hoogstraat gegeven.

***Hoornzwaluw**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979; 30 - 6 - 1981

De hoornzwaluw behoort tot een zwaluwensoort, die niet in Nederland voorkomt. Bij het vaststellen van deze straatnaam was het nog niet mogelijk om de loop van de straat te bepalen; dat gebeurde pas bij raadsbesluit van 30 juni 1981.

***Hootsenheem**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Aalbert Hootsen (1926-1949) kwam om het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

***Hortensia**

Gezonken hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980; 3 - 5 - 1983

De hortensia (Lat. Hydrangea) is een sierheester, die in het algemeen zeer mooi bloeit, meestal met een bol- of pluimvormige bloeiwijze. Ook de bladeren zijn vaak erg kleurrijk. In verband met gewijzigde stedenbouwkundige plannen is de loop van deze straat afwijkend van het oorspronkelijke raadsbesluit opnieuw vastgesteld bij besluit van de raad van 3 mei 1983.

*Hotselsteeg/Hutselsteeg

Centrum

In de volksmond gebruikelijke naam

De Fluitersstraat, eerder Fluiterspad genaamd, droeg vroeger, met name al in 1700, in de volksmond wel de naam Hotsel- of Hutselsteeg.

*Cornelis de Houtmanstraat

Spitsbergen

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988

Cornelis de Houtman (1565 - 1599), was leider van het handelsgedeelte van de “Eerste Schipvaart” van de Nederlanders naar Oost-Indië. Opperschipper Jan Moolenaar had de leiding van deze expeditie op zee, navigator was Pieter Dirksz. Keyser. De verantwoordelijkheden tijdens deze expeditie waren dus duidelijk afgebakend.

*Houtvesterlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Houtvester is de naam van de beambte, belast met de zorg voor het bos of de bossen van een landheer en de handhaving van diens jacht- en bosrecht.

*Houtwal

Schepenbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Een houtwal is meestal een met kreupelhout begroeide smalle terreinverhoging. In het voorstel aan de raad tot naamgeving aan een zijweg van de Dijkstraat stelden burgemeester en wethouders aansluiting te zoeken bij de naam van de nabij deze nieuwe weg gelegen Eekwal (zie aldaar).

*Hovystraat

Franse Gat

Raadsbesluit 13 - 11 - 1934

Willem Hovy, 1840 - 1915. Bier- en azijnfabrikant te Amsterdam, met een grote sociale aandacht voor het lot en welzijn van de arbeider in het algemeen. Hij was mede-oprichter van het Algemeen Werkliedenverbond “Patrimonium”. Actief in de politiek (antirevolutionair); ijverde onder andere voor het christelijk onderwijs. Als loop van deze weg is in het raadsbesluit aangegeven: “vanaf de Patrimoniumlaan... naar de bermsloot (van de spoorlijn Amersfoort-Kesteren)”. De Rembrandtlaan bestond toen nog niet, vandaar dat de nummering van de huidige Gerard Doustraat loopt vanaf de Patrimoniumlaan in de richting de Rembrandtlaan, in tegenstelling tot die van alle andere zijstraten van die laan. Burgemeester en wethouders wilden destijds de nummering niet wijzigen ter voorkoming van “nog meer ongemak voor de bewoners”. Bij raadsbesluit van 30 oktober 1953 gewijzigd in Gerard Doustraat en wel om een tweetal redenen: 1. de naam Hovystraat paste niet meer in de groep straatnamen, die aan de overige in het Franse Gat gelegen straten werd gegeven (namen van schilders uit de Gouden Eeuw) en 2. in de praktijk werd nogal eens hinder ondervonden van het feit, dat de met de handgeschreven naam Hovystraat gemakkelijk werd verward met die van de Hoogstraat. Dit argument is inmiddels vervallen door het gebruik van de postcode, vandaar dat Veenendaal nu wel weer een Hovystraat kent, weliswaar op een andere plek (zie hierna).

*Hovystraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

Zie voor de verklaring van de naam bij de (historische) *Hovystraat* hiervoor.

*Huneschans

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Nederland kende in vroegere eeuwen een aantal verdedigingswerken, die de naam Hunne(n)schans of Hune(n)schans droegen. Ze lagen bijvoorbeeld bij Nijmegen (waaraan het huidige Hunnerpark de naam dankt), bij Heveadorp (gem. Renkum) en bij het Uddelermeer bij Uddel. De beide laatsten bestaan nog.

*Van Hunnikerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Dirk Jan van Hunnik (1928-1949) kwam om het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Hunze

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

De Hunze is een riviertje in Drenthe, ook bekend als Oostermoerse Vaart.

*Huzarenpad

Dragonder oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

De huzaar was een licht bewapende militair te paard. Oorspronkelijk stamt het woord uit het Latijn en betekent hardlopen. Via het servokroatisch veranderde het in gusar of husar. In deze taal betekende het woord bandiet of piraat.

*Inductorstraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 6 - 3 - 1986

De inductor, ook toestel van Ruhmkorff genoemd, dient tot het opwekken van sterke elektrische inductiestromen.

*Industrielaan

Het Ambacht

Raadsbesluit 19 - 10 – 1950/ 4 – 11 - 1965

In het voorstel aan de raad geven burgemeester en wethouders als argument voor deze naam, dat het een der toegangswegen is tot het industrieterrein. De weg werd voorheen Wageningselaan genoemd, evenals het gedeelte na de Groeneveldselaan tot aan de grens met Rhenen; deze naam was echter nooit officieel vastgesteld. De Industrielaan kende tussen eind 1965 en eind 1979 van Kerkewijk tot Ambachtsstraat twee gescheiden rijbanen, waarop eenrichtingsverkeer gold. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd de naam Industrielaan ook vastgesteld voor de noordelijke rijbaan tussen Kerkewijk en Ambachtsstraat; die rijbaan kwam te vervallen bij de aanleg van 't Goeie Spoor.

*Jachtvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Een jachtvalk is een voor de jacht afgerichte vogel. Hiervoor zijn maar enkele valkensoorten geschikt, zoals de witte valk en de giervalk. Beide soorten komen niet in Nederland voor.

*Aletta Jacobslaan

Petenbos (Stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Aletta Jacobs, 1854 – 1929. Zij werd als eerste Nederlandse studente toegelaten tot de Groninger Hogeschool. Na haar promotie huisarts te Amsterdam. Pleitte voor meer aandacht voor de vrouw, die naast haar taak als huisvrouw, eventueel mede-verdiener, veelal (te) zwaar werd belast met het ter wereld brengen en opvoeden van vaak veel kinderen. Zij zette zich ook in voor vrouwenkiesrecht en voor vrede tijdens de Eerste Wereldoorlog. Deze laan werd oorspronkelijk bij raadsbesluit van 12 maart 1992 Vossenlaan genoemd; omdat de laan deel uitmaakt van het project Stad in de stad werd een naam gegeven uit de groep markante en strijdbare vrouwen uit de historie van Nederland.

*Jagerspad

Dragonder Oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

De jager was een in gespreide gevechtsorde, veelal zelfstandig optredende militair, van oorsprong te voet, later ook wel te paard.

*Jasmijn

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980/3 - 5 - 1983

De zogenaamde boerenjasmijn (Lat. *Philadelphus coronarius*) is een vroeg in de zomer bloeiende struik, waarvan de opvallende witte bloemen een zware geur verspreiden. Dankt de Nederlandse naam aan de vage gelijkenis met de echte jasmijn (*Jasminum officinale*), waaraan de winterjasmijn (*Jasminum nudiflorum*) verwant is. In verband met gewijzigde stedenbouwkundige plannen werd de loop van deze straat afwijkend van het oorspronkelijke raadsbesluit opnieuw vastgesteld bij besluit van de raad van 3 mei 1983.

*Jol

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Een jol is een licht roei- en zeilvaartuig met scherpe voor- en platte achtersteven.

*Jufferswijk

De Batterijen

Raadsbesluit 29 - 6 - 1960. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Stol, p. 125/126, maakt melding van de aanleg van de Jufferswijk na 1577. In noot 53 meldt hij daar: “Deze wijk is waarschijnlijk genoemd naar Margaretha van Culemborg (1528-1608), erfdochter van Renswoude, Emmikhuizen, Alkemade, Rijnzaterswoude en De Lier (Belonje, 1988, p. 65)”. Op een van de oudste kaarten van de Gelderse Vallei, gemaakt tussen 1628 en 1651 door de Gelderse kartograaf Nicolaas van Geelkerken, is de *Juffrouwen Wijck* al ingetekend (zie Deys (1988) p. 34/35). De weg behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Oorspronkelijk sloten de Kerklaan en de Jufferswijk

nog aaneen. Nu geldt de naam Jufferswijk nog slechts voor het weggedeelte tot het de samenkomst van Lunet en Ravelijn ontmoet.

***Julianastraat**

't Hoorntje

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Naar Juliana Louise Emma Marie Wilhelmina, prinses van Oranje-Nassau (geboren 30 april 1909); hertogin van Mecklenburg en Koningin der Nederlanden van 1948 – 1980. Gelet op de omschrijving in het raadsbesluit kan de vraag worden gesteld of er op het moment van naamgeving al sprake was van een straat; die luidt namelijk: ..., omvattende dat gedeelte van het perceel, kadastraal bekend in sectie D no 1786, geprojecteerd tot weg. Dit perceel werd voordien wel aangeduid als 't Haverland. *1942 - 1945: Prins Hendrikstraat.*

Waarschijnlijk omdat er in deze straat voor de tijd waarin ze werd bebouwd, vrij ruime en betrekkelijk dure woningen werden gebouwd droeg ze in de volksmond geruime tijd de naam Speklappenbuurt en men dacht dat de eigenaren of bewoners de kosten op hun eten moesten besparen.

***Kaardenbol**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Een plant uit de kaardenbolfamilie, namelijk de wilde kaardenbol (Lat. *Dipsacus fullonum*). Het uitgebloeide en van zaad ontdane bloemhoofdje van een nauwe verwant van deze plant werd vroeger in de textielindustrie gebruikt voor het ruwen (kaarden) van wollen stoffen. Het werktuig waarmee wollen stoffen werden en worden geruwd, heet kaart of kaarde.

***Kajak**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een eenpersoonsvaartuig, bestaande uit een houten raamwerk overtrokken met een waterdichte "huid", tegenwoordig gebruikt in de watersport. De oorsprong van dit scheepsmodel moet waarschijnlijk worden gezocht bij de Inuit (Eskimo's).

***Kalanderij**

Molenbrug

Raadsbesluit 1 - 9 - 1983/ besluit burgemeester en wethouders 14 - 5 - 1984

De kalanderij was de afdeling voor het glanzend maken van de textielproducten van de voormalige Veenendaalsche Stoomspinnerij en Weverij N.V. Kalanderen is het (machinaal) glad of glanzend maken van stoffen. De weg ligt op het vroegere fabrieksterrein van de VSW. Bij het raadsbesluit werden burgemeester en wethouders gemachtigd de naam toe te kennen aan een in het plan Kostverloren aan te leggen weg; zij maakten van de machtiging gebruik bij hun besluit van 14 mei 1984. De ligging van de straat is tussen de Achterkerkstraat en de Weverij.

***Kamgras**

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Kamgras (Lat. *Cynosurus cristatus*) is een geslacht van grassen waartoe een van de meest voorkomende grassoorten in Nederland behoort. De schutblaadjes ervan lijken op een kam.

*Kamperfoelie

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980/30 - 6 - 1981

Kamperfoelie behoort tot het gevarieerde geslacht *Lonicera*. Dit kent veel soorten van al dan niet bladverliezende gewone struiken tot woekerende en zelfs wurgende klimplanten; het meest bekend is de wilde kamperfoelie (Lat. *Lonicera periclymenum*) met vooral in de avond sterk geurende bloemen, een vaak warrige klimplant die hoogten tot 10 meter kan bereiken. Bij het vaststellen van deze straatnaam was het nog niet mogelijk de loop van deze straat te bepalen; dit gebeurde pas bij raadsbesluit van 30 juni 1981.

*Kampjesweg

Middelbuurt

Raadsbesluit 30 - 12 - 1929. (Rhenen); Besluit burgemeester en wethouders 27-4-2010 (BAG)

Volgens Deys (1994-97) ontleent de op het grondgebied van Rhenen gelegen gelijknamige weg zijn naam aan die van een veld tegenover het einde (of begin?) van de Noordelijke Meentsteeg bij de Veenweg, De Kampjes, net als de op dit veld gelegen boerderij. De naam voor het verlengde van de weg op het grondgebied van Veenendaal werd overgenomen van de Rhenense. Van de Kampjesweg werd voor het eerst melding gemaakt in een Rhenense verordening tot vaststelling van straatnamen van 30 december 1929.

*Kanaalweg

Stationswijk

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

De weg loopt evenwijdig aan het in 1866 en 1867 door het Departement van Oorlog, ter verbetering van de Grebbelinie, om de kom van het dorp gegraven Omleidingkanaal en ontleent daaraan zijn naam. Burgemeester en wethouders besloten op 1 december 1924 om geen stappen te ondernemen tot overname van het rijk (Departement van Oorlog) van de "strook grasland" langs het Omleidingskanaal, "plaatselijk bekend als de Kanaalweg". Bewoners hadden daar om verzocht "wegens de onbegaanbare staat van de weg gedurende de winter en de slechte toestand van de eerste brug over de sloot tussen de percelen van de heren Croes en Feitz" en de vrees, dat als gevolg van een en ander het Departement van Oorlog de uitweg naar de Kerkewijk zou afsluiten. Later heeft die overname toch plaats gevonden. Overigens liepen in die tijd meer sloten via de Kanaalweg uit in het Omleidingskanaal. De huidige Stationswijk was destijds een moerassig gebied.

*Kantmos

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Kantmos (Lat. *Lophocolea bidentata* L.) is de naam van het vooral op vochtige, grazige plaatsen voorkomende gewoon kantmos.

*Karper

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 03 - 2017

De Karper (Lat. *Cyprinus carpio*) is zeer algemeen. Is de enige soort van zijn geslacht. Alles wat men verder karper noemt behoren tot andere geslachten of kweekvormen van de wilde oorspronkelijk Aziatische. Deze soort is mogelijk al door de Romeinen hier gebracht.

De vis kan wel een meter lang worden. Houd van een modderige bodem met veel begroeiing. Eitjes worden in ondiep water aan planten gehecht.

***Karveel**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 19752 - 11 - 1978

Een karveel is een klein, snel zeilschip met gladde huid. Bij raadsbesluit van 2 november 1978 werd de naam Karveel ook gegeven aan de in het verlengde van de oorspronkelijke en een tweetal dwars daarop staande delen van de straat.

***Kastanjelaan**

Stationswijk

Raadsbesluit 14 - 5 - 1947; 7 - 6 - 1984; Besluit burgemeester en wethouders 27-4-2010 (BAG)

Naar de inheemse paardekastanje (Lat. *Aesculus hippocastanum*). Zie ook bij Kastanjestraat. Deze laan werd bij raadsbesluit van 7 februari 1933 aanvankelijk Kastanjestraat genoemd. Uit een raadsvoorstel van 15 december 1951 blijkt, dat de laatste (voor de Tweede Wereldoorlog gebouwde) woningen van de huidige Stationssingel toen nog tot de Kastanjelaan werden gerekend. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd aan het fietspad dat Kastanjelaan en Rembrandtlaan verbindt ook de naam Kastanjelaan gegeven.

***Kastanjestraat**

Stationswijk

Raadsbesluit 7 - 2 - 1933

Burgemeester en wethouders motiveerden in hun voordracht aan de gemeenteraad hun keuze voor deze naam met het voorstel om aan de overige in de Stationswijk nog aan te leggen wegen namen van bomen te geven. Gelet op het feit, dat nu in de wijk de namen van inheemse bomen worden gebruikt, mag worden aangenomen dat met deze naam de paardekastanje (Lat. *Aesculus hippocastanum*) werd bedoeld. Tijdens de behandeling van de voordracht merkte een van de raadsleden op, dat hem de benaming "straat" vreemd voorkwam. Hij zei voorkeur te hebben voor de naam Kastanjelaan. De voorzitter van de raad antwoordde, dat dit ook de voorkeur was van burgemeester en wethouders, maar dat zij er nog niet zeker van waren, dat daar bomen zouden komen. Zou dit later het geval zijn, dan kon de naam altijd nog worden veranderd in Kastanjelaan. Bij raadsbesluit 14 mei 1947 gewijzigd in Kastanjelaan.

***Klaas Katerstraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 3 - 11 - 1932; 5 - 11 - 1952.

Klaas Kater, 1833 - 1916. Nederlands ijveraar voor sociale rechtvaardigheid. Hij verliet in 1873 het Algemeene Nederlandsche Werkliedenverbond wegens de neutraliteit ervan en richtte in 1877 het Nederlandsch (Christelijke) Werkliedenverbond "Patrimonium" op en was daarvan voorzitter. De straat was nog particuliere eigendom en kon daarom door de raad nog niet voor de openbare dienst worden bestemd. Op het ogenblik van de naamgeving waren er al een paar huizen aan gebouwd. Oorspronkelijk reikte de straat tot aan de Bergweg. Bij raadsbesluit van 5 november 1952 werd het deel van deze straat tussen de Dr. de Visserstraat en de Bergweg de naam gewijzigd in Van Limburg Stirumstraat.

*Frida Katzstraat

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Cornelia Frida Katz, 1885 - 1963. Lid van de Vrouwenbeweging. Juriste (advocaat en procureur) met voorkeur voor kinder- en familierechtzaken, reclassering en psychopatenzorg. In 1919 lid van het hoofdbestuur van de Nederlandsche Christen-Vrouwenbond. In 1922 eerste vrouwelijke lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor een rechtse partij (CHU). Van 1932 - 1938 voorzitter van de Nationale Vrouwenraad.

*Kazemat

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

Een kazemat is een al dan niet ondergronds verdedigingswerk, dat een grote bescherming moet bieden tegen vijandelijk vuur. Het woord **kazemat** komt van het Italiaanse **casa matta** en/of Spaanse **casa armata**. Dat zijn beiden afgeleiden van het oude Byzantijnse begrip **chasmata**, wat als aanduiding voor een vesting met schietgaten werd gebruikt.

*Kerkepad

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen [zie Deys (1988), p. 84/85] is ter hoogte van de huidige Wilhelminastraat een wegje ingetekend, genaamd 't Steegje (zie bij Groene Woud). 't Steegje werd ook wel Kerkepad genoemd.

*Kerkewijk

Centrum / Stationswijk / Engelenburg / Het Ambacht / Franse Gat / Gezonken Hoek / Salamander / Petenbos

Raadsbesluit 28 - 6 – 1920. Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010-(BAG)

De naam houdt verband met de wijk ofwel wetering, die langs de kerk (aan de Markt) liep. De weg wordt in oude stukken ook wel beschreven als een deel van de rijks(straat)weg van het Ingense Veer naar de Klomp en ook wel als Kerk(e)weg. In de vroegste periode van de Veenkolonie Veenendaal heet, wat nu Kerkewijk wordt genoemd, Rietweg (zie van Manen, p. 58). Een stuk uit het Veenraadschapsarchief van 1639 maakt al melding van de Kerckenwegh (Bisschop e.a., p. 85). De omschrijving van de loop van de weg in 1920 gebeurde in omgekeerde richting, namelijk vanaf de grenssteen tussen de beide gemeenten tot de zuidelijke grens van het marktplein. De grenssteen bevond zich enige tientallen meters ten zuiden van de huidige Middellaan. Voor het vóór 1 januari 1960 Rhenense deel van de Kerkewijk werd ook wel de naam Kerkenweg en soms die van Veeneind gebruikt. In een verordening tot vaststelling van de straatnamen van de gemeente Rhenen van 30 december 1929 werd de naam Kerkewijk vastgesteld (zie ook Deys 1994-97). Die werd later gewijzigd in Kerkewijk-zuid. Bij de wijziging van de grens tussen de gemeenten Rhenen en Veenendaal werd met ingang van 1 januari 1960 aan de Kerkewijk ongeveer 500 meter Kerkewijk-zuid toegevoegd. De toevoeging “zuid” verviel, na de grenswijziging, als gevolg van een henummering.

*Kerklaan

De Batterijen

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 18 – 12 – 1997; 27 – 4 – 2010-(BAG)

De naam houdt verband met het feit dat deze weg, vrijwel in het verlengde van de Jufferswijk en daarop aansluitend, op de Nieuweweg (thans Nieuweweg-noord) uitkwam tegenover de voormalige R.K. Salvatorkerk. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede. Bij raadsbesluit van 18 december 1997 is de naam Kerklaan slechts gehandhaafd voor de eerste circa 100 meter van de oorspronkelijke laan. Het overige deel is opgegaan in de bebouwing aan onder andere het Arsenaal.

*Kerkstraat

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Deze naam gold voor de huidige Hoofdstraat, met name de westzijde. Al in vroegste tijd van Veenendaal werd van deze straatnaam melding gemaakt. Hij werd in de bevolkingsregisters ook gebruikt. De naam werd al voor de eerste officiële straatnaamgeving in 1920 gewijzigd in Hoofdstraat.

*Kernreactorstraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971

Een kernreactor is een (groot) apparaat voor de opwekking van energie door middel van splijting van atoomkernen.

*Ketelweg

De Blauwe Hel

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

In het voorstel van burgemeester en wethouder aan de gemeenteraad stond als argument voor deze naam, dat de weg liep aan de oostzijde van het perceel (grond) dat vroeger bekend was onder de naam De Ketelstaart. Tevens vermeldde het raadsvoorstel dat deze weg langs de vuilnisstortplaats liep.

*Keucheniusstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 27 - 5 - 1924

Levinus W.C. Keuchenius, 1822 - 1893. Nederlands politicus. Minister van Koloniën 1888 - 1890. Hij was een volgeling van Abraham Kuyper.

*Kikstraat

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Cornelis Kik (1926-1945) stierf in het Duitse concentratiekamp Neuengamme.

*Martin Luther Kingstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004

Martin Luther King, 1929 – 1968. Leidende figuur in het geweldloze verzet tegen de Rassenscheiding in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. In 1963 medeorganisator van de “mars naar Washington”, het regeringscentrum van de Verenigde Staten, als protest tegen de

discriminatie van de zwarte bevolking, vooral in de zuidelijke staten. Ontving in 1964 de Nobelprijs voor de vrede. Werd in 1968 vermoord in Memphis.

***Kinkelenburg**

Salamander

Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 - 2011

De Kinkelenburg is van oorsprong een jachtslot van de hertogen van Gelre in Bemmelen. Het oudste deel, met een vierkante toren, stamt uit de 15e eeuw. Eén van de twee vleugels vertoont laatmiddeleeuwse vormen. Het voormalige jachtslot is nu in gebruik als gemeentekantoor met onder meer trouwzaal van de gemeente Lingewaard.

***Klaproos**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De benaming voor een aantal leden uit de papaverfamilie, zoals de gewone klaproos (Lat. *Papaver rhoeas*), de kleine klaproos (*Papaver dubium*), de ruige klaproos (*Papaver argemone*), de bastaardklaproos (*Papaver hybridum*) en ook de slaapbol (*Papaver somniferum*), waarvan de zaden wel maanzaad worden genoemd.

***Kleijerstraat**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Willemijntje Versteeg-Kleijer (1917-1945) kwam door oorlogshandelingen te Veenendaal om het leven.

***Klein Rog**

Meesterweide

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

Een Klein Rog, ook wel klein rogje genoemd, was een traditioneel broodje of gebak dat ten tijde van de Ossenmarkt werd gebakken. Met deze naamgeving wordt herinnerd aan de voormalige brood- en koekbakkerij van Van Kooten, die op deze plaats heeft gestaan.

***Klein Schutje**

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Het Klein Schutje was oorspronkelijk een van de vele sluizen (schutten) in de Bisschop Davidsgrift, kennelijk een kleine. Al op een kaart van de Benedeneindse grift door Bernard Kempinck in 1599 is "Het Klein Scutken" ingetekend (zie Deys (1988), p. 57). Het werd in 1639 in stukken van het Veenraadschap genoemd: Cleijn-Schudt (zie Bisschop e.a., p. 87). De straat maakt nu deel uit van het Verlaat. De noordzijde van het oorspronkelijk Klein Schutje behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Bij raadsbesluit van 7 december 1938 werd in overeenstemming met een besluit van de raad van Ede een gedeelte van het Klein Schutje, genummerd van 1 tot en met 31, gewijzigd in Prins Bernhardlaan. 1942 - 1945 Verlaat. De naam van het resterende Klein Schutje werd bij raadsbesluit van 30 december 1949 gewijzigd in Valleistraat.

*Kleine Beer

Dragonder Noord; Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970/8 - 4 - 1982

Een sterrenbeeld aan de noordelijke sterrenhemel; een van de sterren ervan is de Poolster. De naamgeving gold in eerste instantie voor het deel van de huidige weg tussen Valleistraat en Vijgendam. Bij raadsbesluit van 8 april 1982 werd dezelfde naam vastgesteld voor de weg gelegen tussen Vijgendam en Prins Bernhardlaan.

*Kleine Geerseweg

De Geer/Hondzenelleboog

Raadsbesluit 19 - 12 - 1951

Deze weg lag in het verlengde van de zandweg langs boerderij De Kleine Geer. Overigens had het perceel grond waarlangs de weg liep een gerend (scheef) verloop. De weg begon bij de winkel, nu gelegen op de hoek van de Dr. Slotemaker de Bruïnestraat en de Aart de Gelderstraat en liep tot ongeveer het clubhuis van de Scouting aan de Zandheuvelweg; de loop van de weg is dáár nu nog te zien. De naam werd al eerder, ook officieel, gebruikt. Het besluit van 1951 betrof een verlenging in de richting van wat nu de Aart de Gelderstraat heet. Een besluit, waarbij de naam vervallen werd verklaard is nimmer vastgesteld. Het begin van het oorspronkelijke zandpad is opgegaan in de bebouwing langs de Wester-, nu Thorbeckesingel, en de Aart de Gelderstraat.

*De Kleine Pekken

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Kleine Pekken was de naam van een perceel grond, gelegen in de huidige Schrijverswijk.

*Klemstraat

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Arend Klem (1926-1945) kwam om het leven in het Duitse concentratiekamp Wöbbelin.

*Adriaan P. de Kleuverstraat

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 30 - 1 - 2007

Adriaan P. de Kleuver (1911-1980) is een bekende Veenendaler, die zich verdienstelijk maakte op het gebied van archeologie, genealogie, historie en folklore. Hij was van beroep schoenmaker, had daarnaast een brede belangstelling en vroeg door publicaties aandacht voor de geschiedenis van Veenendaal en omgeving. Zijn vele artikelen zijn gebundeld te vinden in het Gemeentearchief. De naamgeving is ingegaan op 1 januari 2008.

*Klipper

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Klipper is de naam voor een tussen 1840 en 1850 in gebruik gekomen type houten zeilschip met scherpe boeg en een gestroomlijnde vorm, bekend als snelle zeiler en concurrent van de eerste stoomschepen. Klippers werden later ook van ijzer ofwel deels van hout en deels van ijzer gebouwd. De naamgeving is van toepassing verklaard met ingang van 1 januari 2008.

*Klipzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De salangaan (Lat. Collocalia), een soort tropische gierzwaluw, wordt klipzwaluw genoemd, omdat zij haar nest tegen rotswanden bouwt. De nesten zijn eetbaar en worden in soep verwerkt.

*Klompersteeg

De Batterijen

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 3 – 11 – 2010 (BAG)

De naam is ontleend aan het feit, dat de weg leidde en ook nu nog leidt naar de buurtschap De Klomp (gemeente Ede). Behoorde tot de grenswijziging van 1 januari 1998 tot die gemeente. De huidige gemeente- en provinciegrens loopt langs de zuidzijde van de weg. Deze steeg zou vroeger (ook) Buur(t)steeg geheten hebben (zie Van Barneveld). De bij de spoorwegovergang gelegen schans heette Fort aan de Buur(t)steeg.

*Klovenier

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 11 – 5 – 1978/13 - 12 - 1979

De klovenier was, onder andere bij de schuttersgilden, de hanteerder van een vuurwapen. Kloveniers werden ook kolveniers of busschieters genoemd.

*Koenestraat

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Willem Koene (1926-1945) verloor het leven te Veenendaal in een vuurgevecht tegen SS-militairen.

*Koesteeg

Petenbos Oost

Raadsbesluit 30 - 12 - 1929 (Rhenen); Besluit burgemeester en wethouders 27– 4 – 2010 (BAG)

De herkomst van deze naam kan worden vermoed, maar is niet vast te stellen (zie ook Deys (1994-97). Van een officiële naamgeving door de raad van Veenendaal is geen bewijs. Voor de grenswijziging van 1 januari 1960 was er alleen sprake van bewoning op het tot de gemeente Rhenen behorende deel van de weg; deze vormde een verbinding tussen de Cuneraweg (Rhenen) en de Verlengde Spoorlaan. De naam van deze steeg komt voor in een Rhenens raadsbesluit tot de vaststelling van straatnamen van 30 december 1929. De grens met de gemeente Rhenen loopt gedurende circa 600 meter in de richting noord-zuid langs deze weg. In het Gelders Dagblad van 10 april 1999 werd onder de kop “Koesteeg is niet meer” gemeld, dat de weg is opgebroken en afgesloten in verband met de aanleg van de Rondweg-oost. Het bestaande deel van de weg verkreeg de naam officieel bij het besluit van 27 april 2010.

*Koetsersstraat

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

De Joodse Anna Koetser (1869-1943) kwam om in het Duitse vernietigingskamp Sobibor.

*‘t Koetshuis

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 – 1975

Het (gedeelte van een) gebouw, waar men rijtuigen, paardentuigen en dergelijke bergt, meestal bij grote boerderijen, ridderhofsteden en kastelen.

*‘t Kofschip

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 – 1977

Een zeilschip voor binnen- en kustvaart met ronde voor- en achtersteven, platte bodem, meestal twee masten en zonder zwaarden. Als taalkundig ezelsbruggetje: in ‘t Kofschip komen alle Nederlandse stemloze medeklinkers voor.

*Kogge

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

De kogge is een scheepstype dat, van de tiende tot de vijftiende eeuw, hier te lande werd gebruikt. Aanvankelijk voor de handelsvaart, later ook als oorlogsschip. De vorm was breed en kort met een ronde, hoogopgaande steven. De kogge voerde oorspronkelijk één mast met razeil.

*Kompas

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Een instrument, dat het magnetische noorden aanwijst en dient voor de bepaling van de richting waarin men zich ten opzichte daarvan beweegt. Het werd oorspronkelijk vooral in de zeevaart gebruikt.

*Konijnenlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Het konijn (Lat. *Oryctolagus cuniculus*) is een overal in Nederland voorkomend knaagdier, dat vooral voorkomt langs bosranden en in ruigten. Konijnen worden, meestal uit liefheerij, ook als huisdier gehouden.

*Koningin Máximasingel

Dragonder noord

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

Máxima Zorreguieta (geboren 17 mei 1971 te Buenos Aires, Argentinië) is de echtgenote van Koning Willem-Alexander der Nederlanden. Zij draagt sinds haar huwelijk bij Koninklijk Besluit de titels van Prinses der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau en Mevrouw van Amsberg. Sinds het Koningschap van Willem-Alexander wordt zij aangeduid als Koningin Maxima der Nederlanden. Zij is van Argentijnse afkomst.

*Koninginnelaan

De Pol

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Raadsbesluit 2 - 3 - 1972.

Koningin is de titel van een regerende vorstin van een koninkrijk dan wel van de echtgenote van een regerend vorst van zo'n rijk. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Oorspronkelijk bestond deze laan uit twee afzonderlijke

delen, die onderling geen verbinding hadden; bij de naamgeving in 1940 werden deze delen als respectievelijk Koninginnelaan-noord en -zuid aangeduid. Na het doortrekken van de laan zijn deze aanduidingen vervallen. Bij een raadsbesluit tot naamgeving van de wegen in het bestemmingsplan De Pol van 2 maart 1972 werd dit officieel vastgelegd.

***Koningsschot**

De Faktorijs en De Vendel

Raadsbesluit 11 – 5 – 1978/ 13 - 12 - 1979

Het schot waarmee een schutter koning ofwel kampioen van een gilde wordt.

***Kooiweg**

De Faktorijs en De Vendel

Raadsbesluit niet gevonden. (Renswoude); Besluit burgemeester en wethouders 3 – 11 - 2010 (BAG)

Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen uit 1705 is al tussen de Emmikhuizerberg en de huidige Nieuweweg-noord een eendenkooi ingetekend. Zonder twijfel is de naam van de weg aan die kooi ontleend.

Op de genoemde kaart wordt de huidige Kooiweg overigens nog aangeduid als *Lege Wegh*. Het is niet duidelijk of met het woord “lege” lage wordt bedoeld. Dit “lage” zou te verklaren zijn uit het feit, dat de weg liep en ook nu nog gedeeltelijk loopt langs de voet van de Emmikhuizerberg. De weg behoorde ten tijde van de naamgeving en behoort nu nog grotendeels tot de gemeente Renswoude; voor Veenendaal gaat het om één pand aan die weg, te weten Kooiweg 5.

***Van Kootenerf**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Johannes van Kooten (1924-1945) kwam om het leven bij een beschieting van Veenendaal.

***Koraalzwam**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Een zwammensoort met een koraalachtig vertakt bovengronds voorkomen. De bekendste zijn de fraaie koraalzwam (Lat. *Ramaria formosa*) en de grote sponszwam (Lat. *Sparassis (Masseola) crispa*).

***De Korenbeurs**

Koopcentrum

Raadsbesluit 17 - 10 – 1985. 19 – 5 - 1988

Het voormalig hotel-restaurant De Korenbeurs van de familie De Haas, was beeldbepalend voor de toegang van de Markt tot de Kerkewijk (zie Brink, p. 38). In hun voorstel tot naamgeving motiveerden burgemeester en wethouders hun suggestie met het argument de vanouds bekende naam van het pand in deze straatnaam te laten voortleven. Zij gaven bovendien aan, bezwaren te zien in nummering van de in het gebouw op te richten woningen aan hetzij de Markt dan wel de Kerkewijk. Bij raadsbesluit van 19 mei 1988 werd het tracé van de weg definitief vastgesteld.

*Korenbloemstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 2 - 5 - 1963

De korenbloem (Lat. *Centaurea cyanus*) is een in het wild voorkomende plant. Kruisingen worden als kweekproduct in de tuinaanleg en voor snijbloemen gebruikt.

*Korte Dreef

Dragonder-Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een in het algemeen brede (meestal niet openbare) landweg tussen bouw- of weilanden, bedoeld om vee over te drijven of met een paard eventueel met wagen over te rijden. De toevoeging Korte slaat op de lengte van deze straat, ter onderscheiding van de Lange Dreef.

*Korte Molensteeg

Molenbrug

Raadsbesluit niet gevonden

Naar de eertijds op de Molenpol staande Stichtse Molen. Het betreft hier een in de volksmond zowel als in het officiële gebruik gangbare naam, die echter nooit als zodanig werd vastgesteld. Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen uit 1705 is ter hoogte van de huidige kruising Korte Molenstraat - Zandstraat - Gortstraat de Molenbrug ingetekend en in de bevolkingsregisters van 1850 tot 1860 werd een straat ***Bij de Molenbrug*** genoemd. Het is waarschijnlijk, dat met deze laatste naam de hedendaagse Korte Molenstraat werd bedoeld. Die naam kreeg de steeg officieel bij raadsbesluit van 4 oktober 1927.

*Korte Molenstraat

Molenbrug

Raadsbesluit 4 - 10 - 1927

Naar de zich voorheen op de Molenpol bevindende Stichtse Molen (zie overigens Korte Molensteeg).

*Kostverloren

Molenbrug

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Helder maakt op 16 december melding van een poging van een aantal Veenendalers om, met doorgraving van de Molenpol, een vaart in zuidwaartse richting vanaf de Grift te graven. Deze poging zou zijn opgegeven, waardoor de kosten aan het plan besteed verloren zouden zijn. Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen uit het jaar 1705 (zie Deys (1988)) werd het Kostverloren (deels) als water aangegeven. Bij raadsbesluit van 21 oktober 1930 wordt voor een deel van het Kostverloren de naam gewijzigd in De Heuvel.

*Kousenweg

Schrijverswijk

Besluit burgemeester en wethouders 6 - 4 - 2010

De naam van deze weg heeft betrekking op de vroegere N.V. Hollandia Wol- en Kousenfabriek v.h. Gebroeders Van Leeuwen. De weg loopt langs het gerestaureerde gedeelte van deze fabriek.

De naam Wolweg was reeds toebedeeld aan een in de nabijheid gelegen weg; de naam Hollandia is gebruikt in de wijk Engelenburg ter herinnering aan de N.V. Hollandia Tricotagefabriek in die omgeving.

*Kozakkenweg

Dragonder oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 – 9 – 2002

De Kozak was een lid van een uit het zuidelijk deel van Rusland – Kazakstan - stammend ruitervolk, hooggewaardeerd om zijn rijkunst. Uit deze mensen samengestelde eenheden maakten in 1813 deel uit van de bevrijders van Nederland van onder het Franse juk. Nadien hebben kleine eenheden onderdeel uitgemaakt van het Nederlandse leger.

*Krantstraat

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

De Joodse Veronica Vrij-Krant (1909-1944) kwam in het Duitse vernietigingskamp Auschwitz om het leven.

*Bernard van Kreelpoort

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 6 – 4 – 2010

Bernardus van Kreel (1865-1922) was een Veenendaalse aannemer/architect. Hij verfraaide, vooral in het centrum, vele woningen en winkelpanden. Vaak plaatste hij voor een ouder pand een nieuwe gevel. Daarbij wist hij door het combineren van stijlen uit verschillende tijdvakken tot aanzienlijke resultaten te komen. Hij was een meester in elementen uit de Jugendstil en de Art Nouveau.

*Krouwellaan

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede) 2 – 3 - 1972; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Naar alle waarschijnlijkheid dankt deze weg zijn naam aan de ligging in de onmiddellijke nabijheid van een perceel grond, dat vroeger de naam De Krouwel droeg. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Omvatte toen ook (een deel van) de huidige Gouverneurslaan. Bij raadsbesluit van 2 maart 1972 werd de naam vervallen verklaard voor het deel ten zuiden van de Buurtlaan-west.

*Kruisbek

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De kruisbek (Lat. *Loxia curvirostra*) is een, tot het geslacht van de vinken behorende, in Nederland niet veel voorkomende vogel. Hij dankt zijn naam aan de onderling gekruiste snavelhelften. De vogel peutert met die daarvoor zeer geschikte snavel zaden uit de kegels van naaldbomen.

*Kruisboog

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

Het bij de oudste schuttersgilden gebruikte schiettuig waarvan de reep (boog) en pees een kruis vormden met de lade, waarin de af te schieten pijl werd gelegd. Oorspronkelijk luidde de naam van deze straat Vuurslag (zie aldaar).

*Kruiser

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een kruiser is een type jacht of motorscheepje, dat in de pleziervaart wordt gebruikt. Kruiser is ook de naam van een type groot en zwaarbewapend oorlogsschip.

*Krulmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Krulmos (Lat. *Funaria hygrometrica*) is een veel voorkomende mossoort.

*Mina Krusemansingel

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Wilhelmina Jacoba Pauline Rudolphine Krüseman, 1839 - 1922. Een van de eerste vrouwen uit de Nederlandse vrouwenbeweging. Streed aanvankelijk zonder resultaat voor het door vrouwen zelfstandig uitoefenen van een beroep. Trad op als zangeres en hield voordrachten, waarin de afhankelijkheid van de vrouw werd aangevochten. Schrijfster van *Een huwelijk in Indië*, die de eerste emancipatieroman in onze taal wordt genoemd.

*Kuijperstraat

Patrimonium

Raadsbesluit 27 - 5 - 1924

Zie bij Dr. Kuiperstraat. De naam Kuijperstraat werd bij raadsbesluit van 13 december 1949 gewijzigd in Dr. Kuiperstraat

*Dr. Kuiperstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 13 - 12 - 1949; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Dr. Abraham Kuiper, 1837 - 1920. Nederlands staatsman, theoloog en journalist. Hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam van 1880 - 1901. Premier en minister van Binnenlandse Zaken 1901 - 1905. Daarna lid van de Tweede Kamer, later van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Mede-oprichter en politiek leider van de Anti-Revolutionaire Partij. Hij streed in het belang van onderliggende maatschappelijke groepen. De straat kreeg bij raadsbesluit van 27 mei 1924 de naam Kuijperstraat.

*De Kweek

't Hoorntje

Besluit Burgemeester en Wethouders 20 - 2 - 2018.

In het verleden was het gebied op veel plaatsen in De Melm begroeid met een mindere grassoort, kweek- of buntgras genaamd of wel werd de grond gebruikt voor het kweken van een specifiek gewas.

*Laan der Techniek

Het Ambacht

Raadsbesluit 7 - 11 - 1963

Techniek is de bewerking of het geheel van bewerkingen of verrichtingen, nodig om in de nijverheid, een handwerk of de kunst iets tot stand te brengen.

*Lage Kant

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Zie bij Hoogstraat.

*Gerard de Lairessestraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Gerard de Lairesse, 1641 - 1711. Nederlands schilder en etsen en een der voornaamste vertegenwoordigers van het classicisme (na de Gouden Eeuw) in de Republiek. Vooral bekend als decorateur van woningen en paleizen. Vervaardigde historische en mythologische taferelen.

*De Lamme Gang

Centrum

Geen besluit tot naamgeving gevonden

Bij de eerdergenoemde beschrijving van een straatschenderij in 1700 wordt eveneens gesproken van de *Lammen ganck*, een zijstraatje van de Weverstraat. Het straatje wordt in meestal gerechtelijke stukken onder andere genoemd in 1707, 1715 en 1726.

Het lag ongeveer ter plaatse van de huidige passage in het midden van de Hoofdstraat.

*Landjuweel

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 11 - 5 - 1978/13 - 12 - 1979

Van oorsprong de benaming voor de door de overheid uitgelofde prijs bij wedstrijden (voor met name rederijdersgilden); later ook de naam voor het juweel dat aan de schutterskoning als prijs werd uitgereikt.

*Het Lange Dijkje

Ruisseveen/De Haspel, nu Vogelbuurt

In de volksmond gebruikelijke naam

In de tijd, dat er nog geen sprake was van de sportvelden aan het Panhuis en evenmin van de wijken Ruisseveen en Haspel als nieuwbouwwijken, gebruikten de plaatselijke bewoners de naam 'het Lange Dijkje' voor het gedeelte van het Panhuis gelegen tussen de aansluiting van het Omleidingskanaal op de Grift bij de bruggetjes en het Armenblok bij het Ruisseveen.

*Lange Dreef

Dragonder-Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973, 10 - 1 - 1974; 6 - 3 - 1975

Zie bij Korte Dreef. De aanduiding Lange duidt op de lengte van deze straat en is ter onderscheiding van de Korte Dreef. Bij het oorspronkelijke raadsbesluit werd de loop van de Lange Dreef als volgt bepaald: vanaf het Ronde Erf tot aan de (dan nog) Buurtlaan-oost en vervolgens de loop van die laan volgend tot aan het punt Prins Bernhardlaan-Stationsstraat. De naam Buurtlaan oost kwam toen voor dat weggedeelte te vervallen. Bij raadsbesluit van 10 januari 1974 werd de loop van de Lange Dreef opnieuw vastgesteld en wel als volgt: vanaf het Ronde Erf in noordelijke richting lopend tot aan de geprojecteerde weg, die later de naam Grote Beer zal krijgen. Het deel van de voormalige Buurtlaan oost, dat bij het oorspronkelijke raadsbesluit Lange Dreef werd genoemd kreeg bij dit raadsbesluit de naam Blauwgras. Voor het gedeelte van het punt Blauwgras-Vedergras tot de Grote Beer wordt de naam van de Lange Dreef nogmaals vastgesteld bij raadsbesluit van 6 maart 1975.

*Lange Vore

Dragonder-Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een voor of vore is de insnijding of snede, die een ploeg maakt in een akker. De aanduiding Lange duidt op de lengte van deze straat.

*Langelaar

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Een in Veenendaal ten tijde van de naamgeving aan deze straat in de gemeente niet meer voorkomend geslacht van die naam, dat aan de ontwikkeling en groei van het dorp heeft bijgedragen. In 1578 is er te Veenendaal een gerechtsdienaar van die naam, in 1658 een diaken.

*Lansiersweg

Dragonder oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

De lansier was een met een lans bewapende militaire ruiter.

*Larikslaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 30 - 6 - 1947 Voorstel en besluit tot naamgeving vervat in B. en W.-voordracht tot aankoop van een bouwterrein voor woningbouw.

Naar alle waarschijnlijkheid is de Europese lariks of lork bedoeld (lat. *Larix decidua*), een bladverliezende naaldboom.

*Lavendel

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Een tamelijk laag heestertje (Lat. *Lavandula*) met heerlijk geurende bloemen. De gedroogde bloemen kunnen (in linnen zakjes) als geurverspreider in bijvoorbeeld de linnenkast worden gebruikt.

*Leeuwerik

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

Een vogelfamilie, waarvan er in ons land een drietal soorten van talrijk tot schaars voorkomt. Talrijk zijn de Veldleeuwerik (Lat. *Alauda arvensis*) en de Kuifleeuwerik (Lat. *Galerida cristata*) terwijl de Boomleeuwerik (Lat. *Lullula arborea*) als broedvogel steeds minder voorkomt.

*Legakker

(A)

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 - 7 - 2018

Een legakker is een strook grond in het natte veengebied, waar het met een baggerbeugel uitgebaggerde veen op te drogen werd gelegd om er turven van te maken. Meestal waren de legakkers smal en lang en omgeven door water of moerassige veengrond. Een legakker wordt ook wel zetwal of kraag genoemd

*Lehárstraat

Componistenbuurt

Besluit burgemeester en wethouders 18 – 3 - 2011 (BAG)

Franz Lehár, 1870 - 1948. Oostenrijks/Hongaars componist. Componeerde opera's, operettes, zangspelen, walsen, marsen, dansen, kamer- en filmmuziek alsmede liederen. Bij de vaststelling van de BAG-lijst werd de naam gesteld op **Lehárstraat**.

*Lehárweg

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Franz Lehár, 1870 - 1948. Oostenrijks/Hongaars componist. Componeerde opera's, operettes, zangspelen, walsen, marsen, dansen, kamer- en filmmuziek alsmede liederen. Bij de vaststelling van de BAG-lijst van 18 maart 2011 werd de naam gesteld op **Lehárstraat**.

*J.P.C. Leinweberstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 15 - 6 - 1939

J.P.C. Leinweber, van 1906 tot 1936 directeur van de N.V. Koninklijke Sajat en Vijfschachtfabriek v/h. Wed. D.S. van Schuppen, ook bekend als de “Scheepjeswol”fabriek.

*Leliestraat

't Hoorntje

Besluit burgemeester en wethouders 24 - 7 – 2001; 27 – 4 – 2010 (BAG)

De lelie (Lat. Liliium) is een overblijvend gewas met in de grond een bol en soms een wortelstok. Er bestaan veel soorten. De meest bekende ervan zijn de zogenaamde trompetlelies. Gekweekte exemplaren (hybriden) zijn meestal ontstaan uit de oorspronkelijk Aziatische wilde soorten. De waterlelie behoort niet tot het geslacht Liliium.

*Lemoen

Dragonder-Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Het lemoen is de disselboom met twee armen waartussen een paard of ander trekdier voor een wagen gespannen wordt. Het wordt ook lamoen genoemd.

*Leverkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Leverkruid is de vroeger veel gebruikte naam voor de gewone agrimonie (Lat. Agrimonia eupatoria), een 30 tot 60 centimeter hoge geelbloeiende en aangenaam geurende plant langs bosranden en op grazige plekken. Werd vroeger dikwijls gebruikt tegen slangenbeten, een slecht gezichtsvermogen, geheugenverlies en leverkwalen.

*Liefkenshoek

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

Het fort Liefkenshoek is een schans en fort nabij het voormalige gehucht Liefkenshoek bij het Belgische dorp Kallo, een deelgemeente van het Oost-Vlaamse Beveren. Het was een vanaf 1580 gebouwde militaire vesting op de linkeroever van de Schelde voorbij Antwerpen. Het fort bewaakte, samen met het er tegenover liggende fort Lillo, de havens van Antwerpen. In de nabijheid van het fort is tussen 1987 en 1991 onder de Schelde de Liefkenshoektunnel gebouwd.

Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

*Van Limburg Stirumstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 5 - 11 – 1952; besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Leopold Graaf van Limburg Stirum, 1758 - 1840. Nederlands staatsman die met Van Hogendorp en Van der Duyn van Maasdam deel uitmaakte van het zogenaamde Driemanschap. Zij ontvingen, na diens terugkeer uit ballingschap op 30 november 1813, prins Willem van Oranje te Scheveningen. Hij was in 1813 Gouverneur van de Residentie, in 1814 Luitenant-Generaal. Hij had als lid van de Hollandse Ridderschap zitting in de Provinciale Staten en van 1833 tot zijn overlijden in de Eerste Kamer.

*Limburgia

Engelenburg

Raadsbesluit 19 -.5 - 1988

Limburgia is de verlatijnste vorm van Limburg, zoals dat op oude landkaarten voor (delen van) de provincie(s) Limburg (Nederlands en Belgisch) werd vermeld. Met het geven van deze naam aan de straat is aansluiting in klank gezocht bij de benaming van een tweetal eerder in deze wijk benoemde straten te weten Frisia en Hollandia (zie aldaar).

*Lindenlaan

Stationswijk

Raadsbesluit 14 - 5 - 1947

Welke lindesoort is bedoeld is niet duidelijk; keuze kan worden gemaakt uit de gewone linde, de zilverlinde, de grootbladige zowel als de kleinbladige, ze behoren alle tot het geslacht Tilia.

*Linge

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

De Linge is een riviertje dat door de Betuwe (provincie Gelderland) stroomt.

*Linnaeuslaan

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Carolus Linnaeus, 1707 - 1778. Zweedse natuuronderzoeker en arts, die grote bekendheid verwierf door zijn nieuwe methode van ordening voor de namen van planten. Universeel wordt volgens zijn methode voor de wetenschappelijke namen van planten de Latijnse taal gebruikt. Van iedere plant bestaat de naam uit twee delen, namelijk de eerste voor het geslacht

waartoe de plant behoort en de tweede voor de soort. Volgt op die twee delen nog de letter L., dan wordt daarmee aangegeven dat Linnaeus zelf de naam voor de plant heeft bedacht.

***Lisdodde**

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

In Nederland komen twee soorten lisdodden voor, namelijk de grote lisdodde (*Typha latifolia*) en de kleine lisdodde (*Typha angustifolia*). De hier bedoelde plant is de eerstgenoemde, de wel zogenoemde rietsigaren. De lisdodde is een forse, rechtopstaande, op riet lijkende overblijvende moerasplant met dikke, kruipende wortelstokken. Deze vormen langs de oevers van voedselrijk water vaak gesloten gordels. De donkerbruine rietsigaren ploffen bij rijpheid uiteen en laten dan duizenden pluizige zaadjes los. Het waterhoen is dol op deze meeldraadbloemen. De mannelijke bloem, die meestal snel verdort, staat direct boven op de vrouwelijke. Van de kleine lisdodde is onder meer de breedte van het blad veel geringer.

***Lombok**

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

De naam verscheen voor het eerst in het Veenendaalse bevolkingsregister van 1901 – 1910. Het is waarschijnlijk, dat deze verband hield met het onderdrukken van een opstand op het eiland Lombok in de kolonie Nederlands-Indië in het jaar 1895. Zie ook Van Barneveld, die zegt, dat er een oud-koloniaal (militair) zou hebben gewoond, die veel over deze veldtocht wist te vertellen. Volgens Rentenaar zou de naam hier te lande nogal eens zijn gebruikt voor buurten of straten, waar het wel eens warm wilde toegaan. Bij raadsbesluit van 28 juni 1920 werd als naam Wilhelminastraat vastgesteld (zie bij die naam). In dit besluit werd aangegeven, dat de straat Lombok heette. Van een officiële naamgeving is echter niets te vinden. *Op de Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen (zie Deys (1988), p. 84/85) is ter hoogte van de huidige Wilhelminastraat een weg ingetekend, genaamd 't Steegje (zie bij Groene Woud).

***Lombokstraat**

Centrum

1942 - 1945

Zie bij Lombok en Wilhelminastraat.

***Longkruid**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Longkruid (Lat. *Pulmonaria officinalis*) is een plant uit de familie der ruwharigen, die de naam dankt aan zijn vlektekening op de bladeren, die volgens de leer der signaturen konden worden vergeleken met de longen en daarom tegen longziekten zouden helpen. Het uit bladeren van de plant bereide geneesmiddel werkt inderdaad prikkelverzachtend en tegen verslijming van de ademhalingsorganen.

***Van de Loosdrechterf**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Janus van de Loosdrecht (1908-1945) werd te Utrecht gefusilleerd wegens verzetsdaden.

*Lorentzstraat

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Hendrik Antoon Lorentz, 1853 - 1928. Nederlands fysicus. Nobelprijswinnaar voor natuurkunde in 1902. Hij verrichtte onderzoekingen op het gebied van elektromagnetisme, zwaartekracht, thermodynamica en diverse andere terreinen.

*Luikenschans

Pioniersbuurt

Besluit burgemeester en wethouders 23 - 6 - 2009

De Luikenschans is een in het Salland (provincie Overijssel) gelegen verdedigingswerk. Het maakte deel uit van een linie van drie schansen gelegen langs de IJssel nabij Zwolle.

*Lunenburg

Salamander

Raadsbesluit 3 - 11 - 1966. Besluit burgemeester en wethouders 29 - 3 - 2011

Kasteel Lunenburg ligt aan de Langbroekerwetering. Lunenburg werd als ridderhofstad erkend in 1538. Burgemeester en wethouders gebruikten in hun voorstel tot het geven van straatnamen eindigend op -burg in de wijk Salamander als beweegreden de nabijheid van het Huis Prattenburg. Bij laats vermeldde besluit is deze weg verlengd in het jongste plangebied.

*Lunet

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 22 - 9 - 2009

Een Lunet is een buiten het hoofdverdedigingswerk gelegen deel van dat werk met naar buiten gekeerde taluds. De keel, de naar het hoofdverdedigingswerk gekeerde zijde, is in het algemeen open. Andere namen voor de lunet zijn onder meer ravelijn of halvemaan. Deze laatste komt overeen met het Franse woord voor maan: *lune*.

*Maanderbroekweg

Dragonder Oost

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 9 - 11 - 2010 (BAG)

Kaarten uit de zestiende eeuw (zie onder andere Deys (1988)) tonen tussen Ede en Veenendaal de buurtschap Manen, Maanen of Maene. Langs deze buurtschap liep het riviertje de Kromme Eem. Onder broek wordt ook verstaan: laag, langs rivieren of beken gelegen drassig land, dat 's winters onder water staat. Het bij Manen gelegen land, dat aan deze voorwaarden voldeed werd Maanderbroek genoemd en is ook op oudere topografische kaarten terug te vinden. De naam van de buurtschap is waarschijnlijk te herleiden tot made ofwel hooiweide. Zie daarover Otten, p.73-75. De weg behoort sinds de oorspronkelijke naamgeving tot de gemeente Ede. Op aangrenzend Veenendaals grondgebied, verkregen bij de grenswijziging van 1 januari 1998, zijn enige woningen gelegen, die aan deze weg zijn genummerd. Of binnen de administratie van Veenendaal deze straatnaam behoort te worden gebruikt is de vraag.

*Maanderbuurtweg

Dragonder Oost

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede)

De buurtschap Manen ligt tussen Ede en Veenendaal (zie overigens bij Maanderbroekweg). De weg behoorde ten tijde van de oorspronkelijke naamgeving tot de gemeente Ede. Bij besluit van burgemeester en wethouders van 15 juli 1998 zijn de panden, genummerd aan

deze weg, hernummerd aan de Buurtlaan-oost en daarmee is het gebruik van deze straatnaam voor de gemeente Veenendaal vervallen.

*Maartvlinderstraat

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Een niet met name bepaalde vlinder(soort), die zich op warme dagen voor het eerst in de maand maart vertoont en daarom als maartvlinder wordt aangeduid.

*MacBridestraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

Sean MacBride, 1904 – 1988. Iers politicus, die in 1920 toetrad tot de IRA (Iers Republikeinse Leger). Zijn werk voor de Ierse vrijheidsstaat bracht hem herhaalde malen in de gevangenis. Werd in de tweede helft van de dertiger jaren advocaat, was voordien journalist. In 1947 gekozen in het Ierse parlement voor de Republikeinse Partij. Was minister van Buitenlandse Zaken van Ierland van 1948 tot 1951. Zette zich sterk in voor de rechten van de mens in zijn functies van secretaris-generaal van de Internationale Commissie van Juristen te Genève (1963 – 1970) en als voorzitter van Amnesty International (1961 – 1974). Vervulde diverse functies bij de Verenigde Naties. Ontving, samen met de Japanse politicus Eisakoe Sato in 1974 de Nobelprijs voor de Vrede.

*Van Maerlantstraat

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Jacob van Maerlant, ± 1235 - ± 1300. Vlaams schrijver van historisch en maatschappijkritisch werk. Bekende werken van zijn hand zijn: *Spiegel Historiael* (een verduidelijking van de wereldgeschiedenis) en zijn *Rijmbijbel* (een berijming van de bijbelse geschiedenis). Met zijn geschriften wilde hij de kennis van de geschiedenis en de Bijbel bevorderen.

*Magnolia

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

De Magnolia is een al dan niet bladverliezende boom of struik, die vaak ten onrechte tulpenboom wordt genoemd. De Nederlandse naam is beverboom (zie Herwig (1986)); hij kent veel variëteiten.

*Mahlerpad

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Gustav Mahler, 1860 - 1911. Boheems-Oostenrijks componist. componeerde symfonieën, koorwerken en liederen met orkest ofwel piano.

*De Manhof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Johannes de Man (1916-1943) kwam in het Duitse concentratiekamp Natzweiler om het leven.

*Van Manenerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Albertus van Manen (1913-1945) werd tijdens de zogenaamde spertijd te Veenendaal geëxecuteerd. Johannes van Manen (1926-1946) verloor het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Markiezenhof

De Pol

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Markies of markgraaf is een, niet in Nederland gebruikelijke, adellijke titel.

*Markt

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 – 1920/ 25 – 10 – 1951/ 31 – 1 - 1957

Al in de vroegste geschiedenis van Veenendaal bekend als de plaats waar markt werd gehouden; in vroeger tijden veel wol, later ook biggen; nu tweemaal per week een algemene warenmarkt. Bij de aankoop van de grond ten behoeve van de te stichten “nieuwe veenkercke” werd in die koop het aan te leggen “merctvelt” betrokken; de desbetreffende akte dateert van 19 maart 1562. De gronden werden gekocht van Elizabeth van Scaijck, weduwe van Dirck van Bredevelt. Een kopie van de akte en de transcriptie ervan is opgenomen in Bisschop e.a., p. 31. Hier is in 1689 sprake van Marckt (p. 119), in 1758 van Merckt (p. 131/133) en in 1847 van Markt (p. 149). Later stond vanaf de Markt gezien rechts van de kerk een pastorie, die daar als het ware de Markt afsloot. Langs de noordzijde van die pastorie liep een straat, die aansluiting gaf op de Achterkerkstraat. Bij raadsbesluit van 25 oktober 1951 werden de panden Markt 8 en 8a gevoegd bij de Achterkerkstraat. Na de sloop van de pastorie in 1956 was die ogenschijnlijke afsluiting er niet meer. Vergelijk bijvoorbeeld Brink p. 37 met p. 47. Bij raadsbesluit van 31 januari 1957 werd het gedeelte van de Achterkerkstraat te beginnen bij het pand genummerd 2, tot aan de Fluitersstraat bij de Markt gevoegd. Het beeld van de Markt is in de 20^e en de 21^e diverse malen veranderd.

*Marshallstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

George Catlett Marshall, 1880 – 1959. Amerikaans militaire leider en staatsman. Zijn legerfuncties waren vooral gericht op onderwijzen en trainen in moderne oorlogsvoering. Van 1939 – 1945 hoofd van militaire staf van het Witte Huis. In 1947 benoemd tot Secretary of State (minister van buitenlandse zaken) maakte hij in dat jaar het plan van de Amerikaanse regering bekend om bij te dragen in het herstel van Europa. Nam in 1949 ontslag als minister van Buitenlandse Zaken en werd president van het Amerikaanse Rode Kruis. Ontving in 1953 de Nobelprijs voor de Vrede.

*Marsmanlaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Hendrik Marsman, 1899 - 1940. Nederlands dichter, proza- en romanschrijver. Erkende slechts de wet van het leven en werd in zijn literatuur verkondiger van het vitalisme.

*Marterlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De marter is een familielid van hermelijn, wezel en bunzing. Van de marters komen sporadisch twee soorten in Nederland voor, de boommarter (Lat. *Mustela martes*) en de steenmarter (Lat. *Martes foina*). De laatste wordt ook wel fluwijn of huismarter genoemd en houdt zich ook steeds meer in steden op.

*Mauritsstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988

Maurits van Nassau, 1567 - 1625. Prins van Oranje, zoon van Willem van Nassau. Stadhouder van (een deel van) de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Met zijn neef Willem Lodewijk van Nassau wist hij van het ongeregelde huurleger van de Republiek een gedisciplineerde en zeer beweeglijke legermacht te maken, die niet alleen daardoor maar ook door list, veel steden in handen van de Republiek wist te brengen. Maurits, ongehuwd, stierf zonder wettige erfgenamen. Huygens dichtte: "Mauringh is te kooi gekropen en de endeloze slaap heeft zijn wakker oog beslopen en de leeuw gemaakt tot schaap...".

Meentdijk

De Veenderij

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 11 - 7 - 2000; 27 - 4 - 2010 (BAG)

Naar de ten zuidoosten van Veenendaal gelegen Bennekommer Meent, vanouds gemeenschappelijke weidegrond van de Bennekommer boeren. De Meentdijk vormde de noordelijke begrenzing van deze meent. De dijk behoorde ten tijde van de oorspronkelijke naamgeving tot de gemeente Ede; nu gedeeltelijk tot Veenendaal.

*Meerkoet

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 - 12 - 2016

De meerkoet is een algemeen bekende vogel. Met uitzondering van zijn witte bles en snavel is hij geheel zwart. Hij houdt zich op in en rond wateren van voldoende afmetingen, omringd door riet, biezten, zeggen en dergelijke. Aan de poten heeft hij gelobde tenen. De mannetjes houden onderling territoriumgevechten, waarbij ze met de laag boven het water gehouden gestrekte kop op elkaar afkomen. Tegelijkertijd laten ze hun rauwe, onmuzikale roep horen. De meerkoet weet zich, ondanks verstedelijking en recreatiedruk, goed te handhaven. Zijn voedsel is plantaardig en dierlijk; vooral de driehoeksmossel maakt er deel van uit. De eieren lijken op die van het waterhoen maar zijn dichter getekend. De kuikens zijn na 8 weken onafhankelijk. Meestal volgt na het eerste nest nog een tweede broedsel.

*Meesvink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De meesvink is een niet in Nederland in de vrije natuur voorkomende vogel.

*Meivlinderstraat

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Een niet met name bepaalde vlinder(soort), die zich vrijwel uitsluitend in de maand mei vertoont en daarom als meivlinder wordt aangeduid.

*'t Melkhuis

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Het (soms afzonderlijke) gedeelte van een boerderij waar gemolken wordt ofwel de melk en het melkgerei worden bewaard en eventueel bewerkt.

*1e Melmseweg

't Hoorntje

Raadsbesluit Renswoude niet gevonden; Raadsbesluit 11 - 12 - 1975; besluit burgemeester en wethouders 11 - 2 - 2014/ 22 - 12 - 2015

In het Middelnederlands betekende melm: droge aarde, stof of molm. Opmerkelijk is, dat de naam (De) Melm op meer plaatsen in Nederland voorkomt en dan meestal op slechte of minderwaardige zandgronden. In Van der Aa wordt onder de naam De Melm gemeld: "Een van de drie uitgestrekte gemeente weiden van de stad Kampen, waarop niet alleen de grootburgers maar ook de buitenburgers het recht tot beweiden (met vastgestelde aantallen vee) bezitten." Het was in vroeger tijden niet ongebruikelijk dat gemeenschappelijke (gemene of gemeente) weiden werden gesticht op gronden van een mindere kwaliteit, omdat daarop in het algemeen slechts gras wilde groeien. Bij raadsbesluit van 11 december 1975 werd aan de bestaande weg toegevoegd het deel van de 2e Melmseweg, dat door de aanleg van de Rondweg-west ten zuiden van laatstgenoemde was komen te liggen, alsmede de verbindingsweg tussen die beide wegen. Behoorde ten tijde van de naamgeving vóór 1 januari 1960 tot de gemeente Renswoude. Het besluit van 11 februari 2014 had tot doel de oude naam voor dit gebied te behouden. De loop van de weg onderging enige verandering, zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende tekening.

*2e Melmseweg

De Vendel

Raadsbesluit 11 - 12 - 1975

Bij dit raadsbesluit werd de naam van het gedeelte van deze weg, dat kwam te liggen ten zuiden van de Rondweg-west, dus in de wijk 't Hoorntje, gewijzigd in 1e Melmseweg. Bij raadsbesluit van 13 december 1979 kwam de naam 2e Melmseweg te vervallen. Zie voor de betekenis van de naam bij 1e Melmseweg. Behoorde vóór 1 januari 1960 tot de gemeente Renswoude en kreeg voordien zijn naam.

*Lucretia van Merkenlaan

Hondzenelleboog

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Lucretia Wilhelmina van Winter-van Merken, 1721 - 1789. Nederlands dichteres en toneelschrijfster, door haar tijdgenoten beschouwd als de grootste Nederlandse dichteres.

*Methorstheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Cornelis Methorst (1900-1940) kwam te Jutphaas om het leven bij een bombardement.

*Gabriël Metsulaan

Franse Gat

Raadsbesluit 4 - 11 - 1965

Gabriël Metsu, 1629 - 1667. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Vervaardigde genrestukken, afbeeldingen van binnenhuizen met personen, markttaferelen en stillevens.

*Meurshof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Willem Hendrik Meurs (1903-1946) stierf aan een ziekte opgelopen in het Duitse concentratiekamp Bergen-Belsen of Neuengamme.

*Middelbuurtsepad

Gezonken Hoek/Middelbuurt

Raadsbesluit niet gevonden

De Middelbuurt (in de volksmond vaak: de Millebuurt) was een van de vier buurtschappen, die Veenendaal ooit telde. Het pad leidde naar en door die buurtschap. Al op de kadastrale kaart van 1832 (zie Van Grootheest e.a.) komt het Middelbuurtsche pad voor, dat liep vanaf de Kerkewijk tot de gemeentegrens met Rhenen. Later doorkruiste de spoorlijn Amersfoort-Kesteren dit pad. Aangenomen moet worden, dat de naam van dit pad in onbruik is geraakt door het raadsbesluit van 23 mei 1933, waarbij delen van dit pad respectievelijk de naam Middelbuurtseweg en Middellaan kregen.

*Middelbuurtseweg

Middelbuurt

Raadsbesluit 23 - 5 – 1933, 2 – 10 – 1986 en 19 – 5 - 1988

Oorspronkelijk luidde de (niet officiële) naam van de weg Middelbuurtsepad (zie hiervoor). De huidige naam mag worden gezien als een verwijzing daarnaar. Volgens het raadsbesluit liep de weg van ten noorden van de overgang in de spoorlijn Amersfoort-Kesteren tot de grens van de gemeente Rhenen. Bij raadsbesluit van 2 oktober 1986 werd het tracé van de weg opnieuw vastgesteld, in verband met de aansluiting erop van zijstraten; bij raadsbesluit van 19 mei 1988 werd het tracé van de weg weer nader vastgesteld. Van 23 mei 1933 tot 2 oktober 1986 werd de naam van deze weg officieel geschreven als *Middelbuurtscheweg*.

*Middellaan

Boslaan e.o.

Raadsbesluit 23 - 5 - 1933

Zie bij Middelbuurtsepad. De huidige naam mag worden gezien als een verwijzing daarnaar. De loop van deze weg werd in het raadsbesluit als volgt omschreven: vanaf de Kerkewijk en eindigende bij het woonwagenkamp. Dit laatste lag ongeveer op de hoek van Middellaan en Brinkersteeg.

*Mispel

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De mispel (Lat. *Mespilus germanica*) is een boom waarvan de vruchten (mispels) pas in overrijpe toestand kunnen worden gegeten en dan als een lekkernij gelden. Naar aanleiding hiervan ontstond ook de zegswijze: Zo rot als een mispel. Een in Nederland vrij zeldzame boom van het Krijtgebied en de Maasheggen. De boom komt ook in gekweekte vorm voor.

*Moeder Theresastraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2005

Agnes Gonxha Bojaxhi, 1910 – 1997. Albanese religieuze, die door haar orde naar Calcutta in India werd gezonden om lerares te worden. Koos daar de naam *Moeder Theresa* in verwijzing naar Teresia van Lisieux, een zogenaamde kerklerares. Moeder Theresa zette in Calcutta een wereldwijd bekend geworden werk onder de armen op. Zij stichtte de Orde van de Missionarissen van Naastenliefde, een religieuze orde voor zusters in Calcutta. Ontving in 1979 voor haar werk de Nobelprijs voor de Vrede.

*Moederkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Moederkruid (Lat. *Tanacetum parthenium*) is een aan het boerenwormkruid verwante plant, die al in de oudheid werd beschouwd als een uitstekend middel tegen allerlei kwalen van vrouwen. Met name zou de bevalling erdoor worden verlicht.

*Moerasmos

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Moerasmos (Lat. *Paludella*) is een vooral in moerassige streken voorkomende mossoort.

*Moerschans

Ruisseveen

Besluit burgemeester en wethouders 11 – 7 – 2000; 27 – 4 – 2010 (BAG)

Voor zover bekend bestaat of bestond er geen schans van deze naam. Deze naam sluit echter wel aan bij de overige namen van schansen in het woongebied De Munnikenschans.

*Moleculenstraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Een molecule is het kleinste deeltje van een verbinding of een element, dat de chemische eigenschappen van die verbinding of dat element nog volledig bezit.

*Molenbrug

't Hoorntje

Raadsbesluit niet gevonden

Een aan de rechterzijde gelegen deel van de huidige Zandstraat, tussen nu ongeveer de J.P.C. Leinweberstraat en de Gortstraat droeg deze naam, naar de brug over de grift tussen toen de Korte Molensteeg en de Gortsteeg.

*Molensteeg

Molenbrug

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Genoemd naar de ooit op de Molenpol staande Stichtse molen. Bij raadsbesluit van 4 oktober 1927 gewijzigd in Molenstraat. Blijkens de notulen van die raadsvergadering verzocht een van de raadsleden de naam Molensteeg te veranderen in Molenstraat; uit niets blijkt dat zijn verzoek werd overwogen. Het hellinggedeelte van deze straat heette in de volksmond vroeger wel de Hucht, terwijl het hoogste deel de Molenpol werd genoemd,

*Molenstraat

Molenbrug

Raadsbesluit 4 - 10 - 1927/ 19 - 5 - 1988

Zie bij Molensteeg. De straat werd bij raadsbesluit van 28 juni 1920 Molensteeg genoemd. Bij raadsbesluit van 19 mei 1988 werd de loop van deze straat gewijzigd vastgesteld.

*De Monding

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Met monding wordt bedoeld de opening van een rivier, waardoor het water uitstroomt in een andere rivier, een meer of de zee. Bij raadsbesluit van 12 april 1990 werd de loop van de Monding verlengd van het fietspad parallel aan de Brederodelaan tot de Vondel-/Nijhofflaan.

*Monte Christolaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

Het sigarenmerk Monte Christo werd door een van de niet meer bestaande kleinere sigarenfabrieken te Veenendaal gevoerd.

*Thomas Morestraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 - 6 - 2004

Thomas More* (in het Latijn: Thomas Morus), 1478 – 1535. Engels geleerde, humanist en staatsman. Gold niet alleen in Engeland maar in geheel Europa als een vooraanstaand politicus en diplomaat. Was een vriend van Erasmus, die zijn Lof der Zotheid aan More opdroeg. More schreef onder andere het boek *Utopia*, waarin hij een heilstaat met socialistische trekken tekende. Werd in 1521 in de adelstand verheven (Sir Thomas More). Zijn verzet tegen de houding van de Engelse koning Hendrik VIII ten opzichte van de Rooms Katholieke kerk kostte hem in 1535 letterlijk het hoofd. Werd in 1886 door paus Leo XIII zaligverklaard. Heiligverklaring volgde in 1935.

*Let wel: niet te verwarren met de Ierse dichter Thomas Moore (1779-1852).

*Morgenster

Meesterweide

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Naam van de planeet Venus, wanneer deze voor zonsopgang nog aan de hemel staat.

*Mozartdreef

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Wolfgang Amadeus Mozart, 1756 - 1791. Oostenrijks componist van instrumentale muziek, opera's, toneel- en balletmuziek en vocaal-instrumentale werken, waaronder veel kerkmuziek.

*Mulderslaan

De Pol

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De naam houdt zonder enige twijfel verband met het feit, dat aan het begin van de laan de Nieuwe Molen staat. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal).

*Munnikenschans

Pioniersbuurt

Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Deze naam is een benaming voor een, volgens het A.J. van der Aa's Aardrijkskundig Woordenboek 1839 – 1851, in het geheel in Nederland niet voorkomende benaming van een schans of dergelijk verdedigingswerk. Waarschijnlijk is deze naam gekozen in verband met de nabijheid van de Munnikenweg.

*Munnikenweg

't Hoorntje/Pioniersbuurt/De Faktorijs en De Vendel

Raadsbesluit niet gevonden. (Renswoude); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2020 (BAG)

De naam houdt waarschijnlijk verband met de Karthuizermonniken van het klooster Nieuw Licht buiten Utrecht. Zij waren de eigenaren van zowel (een deel van) de Emmikhuizerberg als de zandheuvel het Grootte Veenloo (de Vendel). Het staat niet vast, dat de weg door hen is aangelegd of tot hun eigendom behoorde; vrijwel zeker is dat hij de begrenzing van hun bezittingen aanduidde (zie Stol, p. 125). Vóór 1960 behoorde deze weg tot de gemeente Renswoude. De gemeentegrens liep langs de zuidelijke wegkant. De aan de zuidzijde van de weg gelegen panden zijn destijds door de gemeente Veenendaal aan deze weg genummerd. Of dit geschiedde in overleg met de gemeente Renswoude is niet bekend. Een officieel besluit tot naamgeving is in de Veenendaalse archieven niet aangetroffen; wel wordt in het besluit tot het geven van een naam aan onder andere de Gortsteeg de Munnikenweg gebruikt om het noordelijke einde van die steeg aan te geven. Later bij het B. en W.-besluit tot vaststelling van de BAG-lijst daarin opgenomen en daarmee vastgesteld.

*Muurwaluw

De Haspel

Raadsbesluit 5 -.4 - 1979

Met de muurwaluw wordt dezelfde vogel bedoeld als de gierwaluw (zie aldaar). Deze nestelt soms onder uitstekende dakpannen of daklijsten.

*Nachtegaal

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De nachtegaal (Lat. *Luscinia megarhynchos*) komt als zomergast en broedvogel in Nederland vrij veel voor. De vogel is door zijn zeer welluidende zang, die vooral op warme voorjaarsavonden te horen is, bron van inspiratie voor vele dichters. In 1986 nog hoorden de schrijver en zijn vrouw er nog meerdere zingen langs het fietspad, dat nu langs de Brederodelaan en verder loopt.

*Nachtpauwooglaan

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

De nachtpauwoog (Lat. *Saturnia pavonia*) is een bruingrijze nachtvlinder. Hij dankt zijn naam aan de op ogen gelijkende omrande vlekken op de vleugels.

*Nachtzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De nachtzwaluw (Lat. *Caprimulgus europaeus*) behoort niet tot de orde of familie der zwaluwen. Hij komt in Nederland weinig voor.

*Nagelkruid

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Nagelkruid (Lat. *Geum urbanum*) is een in ons land vrij veel voorkomende plant, die meer algemeen bekend is onder de naam gewoon nagelkruid. Vroeger werd er een beschermende kracht aan toegedacht. Als afweer tegen de duivel werd de gehele plant boven de huisdeur gehangen; tegen beren droeg men de wortel bij zich. De wortels verspreiden een heerlijke geur als van kruidnagels. Ze werden gebruikt ter verbetering van de smaak en de geur van bier en ook voor het verdrijven van vliegen.

*Nansenstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2005

Fridtjof Nansen, 1861 – 1930. Noors wetenschapper, poolreiziger en oceanograaf. Speelde ook een grote rol in humanitaire aangelegenheden, onder meer bij de repatriëring en uitwisseling van krijgsgevangenen uit de Eerste Wereldoorlog en hulp aan vluchtelingen. Hij is de bedenker van het vluchtelingenpaspoort ook wel Nansenpaspoort genaamd. Ontving in 1922 de Nobelprijs voor de vrede.

*Narcisstraat

't Hoorntje

Besluit burgemeester en wethouders 1 – 3 – 2011; 5 – 10 – 2011 (BAG)

De Narcis is een bolgewas, dat voorkomt in de wilde en de gekweekte vorm. De oorspronkelijke kleuren zijn geel en wit. Tussen deze kleuren zijn natuurlijke vermengingen ontstaan. In de gekweekte vorm komen nog meer kleuren voor. Het gewas stamt van oorsprong uit streken met een milder klimaat dan het onze, bijvoorbeeld het Middellandse zeeklimaat. De Narcis gedijt goed onder vochtrijke omstandigheden, langs meren en vijvers. Waarschijnlijk dankt de plant daaraan ook de naam: Narcissus, een godenzoon, die zich zo langdurig bewonderde in een heilige vijver, dat hij verliefd werd op zijn eigen spiegelbeeld en daardoor niet meer in staat was anderen lief te hebben.

*Jan van Nassaulaan

De Pol

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede)

Jan (Johan) van Nassau (bijgenaamd De Oude), 1536 - 1606. In plaats van Willem van Oranje de erfgenaam van de Duitse bezittingen der Nassaus; voorvader van de Friese tak van Nassau, waaruit het Nederlandse koningshuis stamt. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Bij raadsbesluit van 2 maart 1972 werd deze naam vervallen verklaard; oorspronkelijk gold deze naam voor (een gedeelte van) de huidige Stadhouderslaan.

*Lodewijk van Nassaustraat

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 1 – 4 – 2014

Lodewijk van Nassau was op latere leeftijd vertrouwensman en secretaris van zijn oudste broer, Willem van Oranje. Hij was de vierde zoon uit het huwelijk van Willem I van Nassau-Dillenburg, bijgenaamd de Rijke, en Juliana van Stolberg. Voerde in de vrijheidstrijd van de Nederlanden onder meer de troepen aan in de slag bij Heiligerlee (1568) en bij Mook. In deze slag op de Mookerhei (1574) verloor hij het leven. Zijn stoffelijk overschot is nooit gevonden. In de kerk bij Heumen is in 1891 een monument ter herdenking van hem en zijn eveneens bij Mook gesneuvelde broer, Hendrik van Nassau, onthult.

De straat ligt in de voormalige achtertuinen van de woningen aan de Wilhelminastraat en komt uit op de Weverij. Aan de overzijde van de Weverij liggen, naast de Oranjestraat, eveneens drie straten met namen uit het Oranjehuis.

*Newtonstraat

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990; 12 - 3 - 1992; 28 - 4 - 1994

Isaac Newton, 1642 - 1727. Engels wis- en natuurkundige. Formuleerde theorieën betreffende de zwaartekracht, de bewegingsleer en de leer van het licht en het zien/waarnemen. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 werd de gewijzigde loop van deze weg vastgesteld. Bij raadsbesluit van 28 april 1994 werd aan een in het plan Compagnie-oost toegevoegde straat ook de naam Newtonstraat gegeven.

*Nieuweweg

Koopcentrum/'t Hoorntje/De Pol/Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit Renswoude niet gevonden. Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De Nieuweweg volgde oorspronkelijk voor een groot deel de loop van de vroegere **Veltgens-of Veldjesgraaf**. Deze vormde de grens tussen Utrecht en Gelderland. Van de Veltgens-Graeff is onder andere sprake bij Bisschop e.a., p. 79. Men treft hem ook op veel oude kaarten aan op de plaats waar nu de Nieuweweg, de Vendelseweg, de Holleweg, opnieuw de Nieuweweg en (in het verlengde van die weg) een deel van de Rondweg-west en de Nieuweweg-noord lopen. Een deel van de Veldjesgraaf werd op een kaart met de gemeentegrenzen van Veenendaal uit 1813, weergegeven in Van Grootheest e.a., al aangeduid als "Le nieuwe weg". Er bestond in die tijd geen rechtstreekse verbinding tussen de zuidelijke punt van de huidige Vendelseweg en het oostelijke einde van de hedendaagse Holleweg, ook niet bij het opnemen van de kadastrale gegevens in 1832. Die verbinding is in de negentiende eeuw tot stand gekomen. Opmerkelijk is dat prentbriefkaarten uit het einde van de negentiende eeuw, waarop de Nieuweweg wordt afgebeeld, meestal dat deel van de weg laten zien. Waaraan de Nieuweweg zijn naam dankt is niet zeker. Voor de grenswijziging van 1 januari 1960 behoorde de zuidelijke zijde van de weg van de Hoofdstraat tot de Vendelseweg onder de gemeente Veenendaal. Onder de gemeente Ede (Gelders Veenendaal) behoorden van de Hoofdstraat tot de Vendelseweg de oostelijke zijde, van de Vendelseweg tot de Holleweg de beide zijden en vervolgens van de Holleweg/Buurtlaan-west tot aan de spoorlijn Utrecht-Arnhem de oostelijke zijde. Tot het besluit van 1 mei 1940 werden de woningen en andere panden aan de Nieuweweg tussen Schoolstraat en Achterstraatje aangeduid als (het) **Dorp**. Tenslotte behoorde de westelijke zijde van de Holleweg tot aan diezelfde spoorlijn tot de gemeente Renswoude. Een gedeelte van de Nieuweweg droeg vroeger in de volksmond wel de naam De Hoge Bomen. Op oude ansichtkaarten kan men deze laanbeplanting nog zien. Bij raadsbesluit van 5 april 1973 is de naam van de Nieuweweg vanaf het punt waar deze thans aansluit op de

Grote Beer/Rondweg-west gewijzigd in Rondweg-west en vanaf de aansluitingen van de Rijksweg A 12 in Nieuweweg-noord.

*Nieuweweg-noord

De Kooi/De Batterijen

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Maakte voor de naamgeving in 1973 deel uit van de Nieuweweg (zie aldaar).

*Nightingalestraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 - 6 - 2004/15 - 12 - 2005

Verpleegster en hervormer van de medische verzorging van gewonde soldaten tijdens de Krimoorlog (1853-1856); voorvechter van meer rechten voor vrouwen. Dit besluit werd ingetrokken op 15 december 2005.

*Nijhofflaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Martinus Nijhoff, 1894 - 1953. Nederlands dichter, taal- en letterkundige met een groot beeldend vermogen en een grote liefde voor de medemens. Hij droeg bij aan de nieuwe psalmberijming.

*Nijverheidslaan

Het Ambacht

Raadsbesluit 26 - 5 - 1955/Burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Nijverheid is een ander en samenvattend woord voor arbeid en/of industrie. De naamgeving had de bedoeling het karakter van de industriewijk te benadrukken.

*Nobelstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 - 6 - 2004 en 15 - 12 - 2005/Burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Alfred Bernhard Nobel, 1833 - 1896. Zweed scheikundige en industrieel. Uitvinder van de springstof dynamiet en andere explosiemiddelen. Bepaalde in zijn testament dat van de rente van zijn kapitaal elk jaar vijf Nobelprijzen moesten worden uitgereikt aan *hen die in het afgelopen jaar aan de mensheid het grootste nut hebben verschaft*. Hiertoe moest de Nobelstichting worden opgericht.

*Noorderkroon

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

De Noorderkroon is een sterrenbeeld aan de hemel van het noordelijk halfrond. Zij wordt ook wel Noordelijke Kroon genoemd.

*Nordenheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

De Joodse Henni Sophia Norden (1923-1943) kwam om het leven in het Duitse vernietigingskamp Sobibor.

*Oeverwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De oeverwaluw (Lat. *Riparia riparia*) is een in Nederland vrij schaars voorkomende koloniebroedvogel bij steile oevers, kliffen en afgravingen. Zij nestelen in zelf uitgegraven holen.

*Oleander

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980/3 - 5 - 1983

De oleander (Lat. *Nerium oleander*) is een uit Zuid-Europa afkomstige heester met leerachtige bladeren en rode of witte roosachtige bloemen. In verband met gewijzigde stedenbouwkundige plannen is de loop van deze straat afwijkend van het oorspronkelijke raadsbesluit opnieuw vastgesteld bij besluit van de raad van 3 mei 1983.

*De Omloop

't Hoorntje

Raadsbesluit 11 - 7 - 1996

Omloop is de andere benaming voor de stelling van een molen. De naamgeving houdt verband met de directe ligging bij de molen De Vriendschap, die ook een omloop bezit. Met deze naam is tevens aangegeven, dat de weg om de molen heen loopt.

*Van den Oosterkamperf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Steven van den Oosterkamp (1902-1944) kwam als dwangarbeider bij een bombardement om in het Duitse Frankfurt am Main.

*Oranjestraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Het huis Van Oranje is het regerend vorstenhuis van Nederland (zie ook bij Willem de Zwijgerstraat, Mauritsstraat en Frederik Hendrikstraat, Wilhelminastraat, Julianastraat, Beatrixstraat en Prins Willem-Alexanderpark). Gelet op de omschrijving in het raadsbesluit omvatte de straat meer dan nu; zij luidde namelijk: "omvattende de wegen bij en om het huizenblok, bekend onder de naam Engelsche Stad" (zie aldaar).

*Orion

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Orion is het helderste sterrenbeeld, dat in Europa zichtbaar is. Het wordt ook Orion met het Schild genoemd; de drie middelste sterren vormen de Gordel van Orion.

*Adriaen van Ostadelaan

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Adriaen van Ostade, 1610 - 1685. Nederlands schilder, tekenaar en etsers uit de Gouden Eeuw. Vervaardigde voornamelijk landelijke (boeren-)taferelen uit zijn directe omgeving. Hij wordt vanwege zijn onderwerpen, kleurgebruik en meesterlijke schilderwijze gekenschetst als een van de meest Hollandse schilders uit dit tijdperk.

*Otterlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De otter hoort tot de marterachtige roofdieren. De enige in Nederland voorkomende vertegenwoordiger van het geslacht was de visotter (Lat. *Lutra lutra*). Visotters waren in ons land uitgestorven; ze worden nu in reservaten gehouden om te zijner tijd te worden uitgezet in de vrije natuur. De otter staat bekend om zijn speelsheid.

*Oude Geerseweg

Stationswijk

Raadsbesluit 9 - 5 - 1967

Zie bij Geerseweg, waarvan deze weg een restant was. Bij raadsbesluit van 11 december 1980 werd de naam van deze inmiddels in een bedrijfsterrein opgegane weg vervallen verklaard.

*Oudeveen

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Oud Veenendaals geslacht aan het Benedeneind, al vermeld in 1630. Bekend is, dat het geslacht verwant is aan diverse andere Veenendaalse geslachten als Hoolboom, Slok en Kits.

*Het Overslag

Vogelbuurt

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

Het Overslag was de naam van een perceel grond in de onmiddellijke nabijheid van deze straat. Om aansluiting te vinden bij de naam van de nabijgelegen weg De Wiekslag en als overgang naar de eveneens dichtbijgelegen Slagvink is op voorstel van burgemeester en wethouders gekozen voor deze naam (zie ook Veenslag).

*Paddestoelenlaan

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Paddestoel is de algemene en niet-wetenschappelijke benaming voor een groep zwammen, die hun schijfvormige, min of meer op een hoed gelijkende vruchtlichamen dragen op een steel; een ander kenmerk is, dat bij paddestoelen het bladgroen ontbreekt.

*Paganinistraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Nicolò Paganini, 1782 - 1840. Italiaans componist en meesterlijk violist, die vooral vioolstukken componeerde.

*Elizabeth van Pallaesstraat

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Elizabeth (ook geschreven als Elisabeth) van Pallaes (overleden in 1583). Gehuwd met Dirk Borre van Amerongen. Vrouwe van Sandenburg aan de Langbroekerwetering, dat zij in 1577 erfde.

*De Palmen Grift

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De naam is een afleiding van de veldnaam Het Palmen Grift gat, gelegen in de huidige wijk De Engelenburg. Volgens Van Barneveld ontleende dit perceel grond zijn naam aan de familienaam Palm.

*Pampagras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 4 - 3 - 1976

Pampagras (Lat. *Gynerium argenteum*) is een zeer hoge grassoort met grote pluimen.

*Panhuis

't Hoorntje/Pioniersbuurt

Oorspronkelijk Raadsbesluit niet gevonden. Raadsbesluit 25 – 10 – 1951; 11 - 12 – 1980

Het Pannen Huys was een met dakpannen gedekte bierbrouwerij, ten westen van de kruising van 't Sant (de huidige Zandstraat) met de Gortsteeg (nu Gortstraat)/Korte Molensteeg (nu Korte Molenstraat) (zie onder andere Helder). Als watergang of weg is Het Pannen Huys al ingetekend op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen van 1705 (zie Deys (1988), p. 84/85). Van Barneveld schrijft de naam toe aan een bierbrouwershuis met een grote bierpan ofwel brouwketel. Bij Bisschop e.a. is op p. 85 sprake van: Pannenhuijsen. In het raadsbesluit tot vaststelling van de naam voor de Zandstraat van 28 juni 1920 was er sprake van de loop van die straat "tot de oostelijke grens van de Panhuizerweg". In een ander raadsbesluit werd de naam Het Pannehuis gebruikt. In de tijd, dat er nog geen sprake was van de sportvelden aan het Panhuis en evenmin van de wijken Ruisseveen en Haspel (Vogelbuurt en Pioniersbuurt) als nieuwbouwwijken, gebruikten de plaatselijke bewoners de naam '*het Lange Dijkje*' voor het gedeelte van het Panhuis gelegen tussen de aansluiting van het Omleidingskanaal op de Grift bij de bruggetjes en het Armenblok bij het Ruisseveen. Bij raadsbesluit van 25 oktober 1951 werd een vijftal panden aan het Panhuis toegevoegd aan het Davidsplein. Bij raadsbesluit van 11 december 1980 werd de naam Panhuis officieel vastgesteld voor de weg tussen de Rondweg-west en het rioolgemaal bij De Pionier, respectievelijk het fietspad langs de Grift. Deze delen van de weg vallen dus onder de wijk West-Ruisseveen en -De Haspel. Voor het deel tussen Zandstraat/Davidsplein en Rondweg-west werd geen naam vastgesteld.

*Panhuizerweg

't Hoorntje

Raadsbesluit niet gevonden

Zie bij Panhuis

Deze straatnaam werd genoemd in het raadsbesluit van 28 juni 1920 als de westelijke grens van de Zandstraat.

*Panterpad

Boslaan e.o.

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

De H. en J. van Schuppen Panter Sigarenfabriek, gevestigd aan de Kerkewijk, voerde onder andere de merken Panter en Tijger. De straat is naar deze fabriek vernoemd.

*Papsteeg

't Hoorntje

In de volksmond gebruikelijke (scheld)naam

De Gortstraat, eerder Gortsteeg genaamd, droeg in de volksmond al lange tijd de scheldnaam Papsteeg. Een verzoek van een honderdtal bewoners om de naam te wijzigen in Margrietstraat werd afgewezen bij raadsbesluit van 3 maart 1977. De motivering van burgemeester en wethouders luidde: “de naam Gortstraat heeft in verband met het vroegere karakter geen duidelijk inferieure, denigrerende of dergelijke klank”. Toen in deze discussie een raadslid de naam “Papsteeg” bezigde, werd hij door de voorzitter gecorrigeerd, “dat de naam Gortstraat is en niet Papsteeg”.

*Parallelweg

Het Ambacht

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920; 23- 5 - 1933

De betekenis van de naam volgt uit het raadsbesluit: “lopende vanaf de Kerkewijk in oostelijke richting evenwijdig (parallel) aan en ten noorden van de spoorlijn Amersfoort - Kesteren tot aan de Middelbuurtseweg”. De naam werd door de Veenendalers veelal uitgesproken als: Prelweg en soms ook als Prilweg. De naam werd bij raadsbesluit van 23 mei 1933 opnieuw vastgesteld.

*Parelgras

Dragonder

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Parelgras is een plantengeslacht (Lat. Melica) uit de familie van de grassen.

*Parklaan

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Het woord park dekt een aantal begrippen, zoals in dierenpark, kasteelpark, nationaal park, wagenpark en wandelpark. Met dit laatste wordt een terrein aangeduid, dat door beplanting met bomen en struiken en de aanleg van vijvers, bloemperken, gazons, velden en paden is bestemd als openbaar wandel- en recreatiegebied. In het geval van deze straatnaam zal dit bedoeld zijn.

*Passage

Koopcentrum

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970; 2 - 11 - 1978

De naam Passage is gebruikt om aan te geven, dat het hier een doorgang en winkelgalerij tussen de Hoofdstraat en (uiteindelijk) het Raadhuisplein betrof. De naam werd oorspronkelijk gegeven aan het deel van de huidige Passage liggende tussen Hoofdstraat en Tuinstraat. Bij raadsbesluit van 2 november 1978 werd de naam Passage ook gegeven aan het deel van die doorgang tussen Tuinstraat en Raadhuisplein.

*Patrijspoort

Hondzenelleboog

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De patrijspoort in de moderne betekenis, is een rond glazen raampje met waterdichte sluiting in hutten en kajuiten van schepen. In historische betekenis een luikje in de afsluitbare opening in de wand van een schip, waardoor een scheepskanon werd afgevuurd.

*Patrimoniumlaan

Franse Gat

Raadsbesluit 18 - 5 – 1922; 23 – 5 - 1933

Naar het Nederlandsch Werkliedenverbond (en de woningbouwvereniging) Patrimonium. Patrimonium (Lat.) betekent in het Nederlands: Vaderlijk erfdeel. Het geven van de naam geschiedde op verzoek van Patrimoniums Bouwvereniging. Ten tijde van de eerste naamgeving bezat de weg in het dagelijks gebruik al een naam. Een raadslid vroeg namelijk “of het niet beter was geweest, om verwarring te voorkomen, die laan de **Geerlaan** te noemen”. Daarop antwoordde de voorzitter van de raad: “dat het verder gedeelte van dien weg dan de naam van Geerweg of Geerlaan zal kunnen behouden”. In het oorspronkelijke raadsbesluit werd de naam vermeld als Patrimonium Laan, in latere raadsstukken was echter steeds sprake van de nu gebezigde schrijfwijze, die bij raadsbesluit van 23 mei 1933 werd bevestigd. Bij dit laatste raadsbesluit werd de naam toegekend aan het verlengde van de Patrimoniumlaan. In dat besluit werd vermeld, dat de naam gold voor de weg “loopende in het verlengde van de bestaande Patrimoniumlaan tot aan den Geerscheweg”. De laan is nu langer en eindig tegenover de Rooms katholieke kerk. In het raadsbesluit van 1922 was sprake van de loop vanaf de **Rijksstraatweg Ingensche Veer - De Klomp**, (vreemd genoeg werd niet de naam Kerkewijk gebruikt), westwaarts, tot de eigendommen van de heer Van Rhijn.

*Peermos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984; 12 – 3 - 1992

Peermos (Lat. *Pohlia nutans*) is een mossoort, genoemd naar zijn peervormige sporekapsel. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 werd aan het verlengde van de weg ook de naam Peermos gegeven.

*Pelikaanstraat

Het Ambacht

Raadsbesluit 14 - 6 - 1934

De oorsprong van deze naam blijkt uit de voordracht van burgemeester en wethouders, namelijk “als herinnering aan de bekende vlucht met het vliegtuig de Pelikaan van Batavia naar Amsterdam in December van het vorig jaar”. Van 18 tot 22 december 1933 vloog het Fokker XVIII-KLM- toestel (naar de laatste letter van het registratiekenteken PH-AIP Pelikaan genoemd) in 4 dagen, 4 uur en 40 minuten met kerstpost van Amsterdam naar Batavia (nu Jakarta, Indonesië). De thuisreis werd, eveneens met een lading post, van 27 tot en met 30 december 1933 afgelegd in 4 dagen, 4 uur en 33 minuten. De bemanning die deze prestatie leverde, bestond uit I.W. Smirnoff (gezagvoerder), P. Soer (piloot), J.M.H. Grosfeld (werktuigkundige) en C.H. van Beukering (radiotelegrafist). In de tijd van het raadsbesluit was deze straat “te bereiken langs het pad, loopende tusschen de perceelen Parallelweg No. 28 en 26”.

*Petenbos

Petenbos

Raadsbesluit 11 - 12 – 1980; 12 – 3 - 1992

Naar het zogenaamde Petenbosch, waarover ook de Boslaan voerde (zie aldaar). De betekenis van de naam Petenbos(ch) is tot nu toe niet onomstotelijk vastgesteld. Bestudering van Van Grootheest e.a. heeft niet kunnen leiden tot de conclusie dat de naam verband houdt met een voor- of een geslachtsnaam. Op jongere of oudere kaarten gepubliceerd in Deys (1988) komt

de naam niet voor. Topografische kaarten uit het begin van de twintigste eeuw tonen in het gebied ten oosten van de Kerkewijk en ten zuiden van toen nog het Middelbuurtsepad flink wat bos. De verklaring van de naam moet waarschijnlijk worden gezocht in de inrichting van het gebied, de bodemgesteldheid of de begroeiing. Zeker niet in verband met de naam van een of andere persoon, hetzij eigenaar of kluizenaar. Hoever het Petenbosch zich uitstrekte is bij de onderzoeken niet duidelijk geworden. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is aan het verlengde van de weg ook de naam Petenbos gegeven.

Bij Van Manen, p. 198, wordt vermeld: een perceel bosland van 11 morgen *genaemt beeten bosch*; oorspronkelijk was het eigendom van Cornelis de Beet. De naam is daarna verbasterd tot Petenbos en bestaat nog steeds.

***De Pionier**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

De naam is bedoeld als een verwijzing naar vanouds in Veenendaal voorkomende geslachten, die bijdroegen tot de ontwikkeling en het besturen van de plaats (de straten tussen Munnikenweg, Rondweg-west, de Grift en De Pionier dragen de namen van veel van die geslachten).

***Petrus Planciusstraat**

Spitsbergen

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988; burgemeester en wethouders 4 - 10 - 2011 (BAG)

Petrus Plancius, 1552 - 1622. (Zuid-)Nederlands predikant, geograaf, cartograaf en zeevaartkundige; hij was ervan overtuigd dat de Noordelijke doorvaart, door het poolgebied, de kortste weg was naar China, omdat hij meende, dat de noordelijke kust van Azië na het Oeralgebergte sterk naar het zuiden afboog. Hij gaf met zijn veronderstelling de stoot tot de pogingen die doorvaart te vinden. Zijn grootste bekendheid ligt op het gebied van de geografie en cartografie, vooral van Poolgebied en Oost-Indië. De straatnaam is tot 2011 niet gebruikt, maar als reserve achter de hand gehouden.

***Planckstraat**

De Compagnie Oost

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Max Karl Ernst Ludwig Planck, 1858 - 1947. Duits theoretisch fysicus. Groot geleerde op het gebied van energie.

***Plantagelaan**

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 2 -.5 - 1991

Verwijzing naar de wijze waarop in het algemeen tabak wordt geteeld, namelijk op een plantage, veelal zeer grote velden waarop in monocultuur tabaksplanten worden verbouwd.

***Plesmanstraat**

De Compagnie

Raadsbesluit 2 - 10 - 1986

Albert Plesman, 1889 - 1953. Medeoprichter en directeur van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (KLM), die hij tot grote bloei bracht.

*Ploegschaar

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

De ploegschaar is een van voren puntig ijzeren of stalen deel van een ploeg, dat de grond van onderaf lossnijdt.

*Bart Poesiatstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 1 - 8 - 1950

Bart Poesiat, 1831 - 1898. In 1876 2e president van de Christelijke Werkliedenvereniging Patrimonium te Amsterdam en medeoprichter van het Nederlandsch (Christelijk) Werkliedenverbond Patrimonium. Hij was daarvan vanaf de oprichting in 1877 tot 1890 secretaris.

*Polderweg

De Compagnie Oost

Raadsbesluit Ede niet gevonden; Raadsbesluit* 3 - 3 - 1977; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De naam is waarschijnlijk ontleend aan het feit, dat de weg grenst/grensde aan een polderachtig landschap aan de oostzijde van Veenendaal. Van een werkelijke polder (droogmakerij) is in Veenendaal of omgeving nooit sprake geweest. De weg behoorde ten tijde van de oorspronkelijke naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Bij het raadsbesluit van 3 maart 1977 werd voor een aantal delen van de Polderweg de naam vervallen verklaard en bleef deze alleen bestaan voor het deel tussen Spitsbergenweg en Grote Beer (voorlopig) en een gedeelte ten noorden van de Buurtlaan oost.

*Van de Polerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Wouter van de Pol (1929-1945) kwam om het leven bij een explosie in De Klomp.

*Van de Pollstraat

Achterkerk

Raadsbesluit 25 - 9 - 1928

Bij de Breede Gang (zie aldaar) was van 1844 tot 1855 een bedrijf gevestigd van de H. van de Poll, burgemeester van Veenendaal. Aanleiding tot de naamgeving was een verzoek van de bewoners, die vroegen de naam Breede Gang te wijzigen in Achterkerkdwarsstraat; burgemeester en wethouders zeiden in hun voordracht aan de raad die naam te lang te vinden. Zij stelden daarom de naam Zuiderstraat voor. Na diverse suggesties van de raadsleden tijdens de vergadering stelde een van hen de naam Van de Pollstraat voor met de motivering, zoals hierboven is aangegeven. Bij de afbraak en renovatie van het zogenaamde Achterkerk in het einde van de twintigste eeuw is deze naam in onbruik geraakt. Een besluit tot vervallenverklaring bleef tot nu toe achterwege. De straat wordt in de BAG-lijst niet meer genoemd.

*Pollux

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Een van de sterren uit het sterrenbeeld Tweelingen (Castor en Pollux).

*Polselaan

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Naar alle waarschijnlijkheid dankt deze weg zijn naam aan de ligging in de onmiddellijke nabijheid van een perceel grond, dat de naam De Pol droeg. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Was op dat moment niet meer dan een onverharde weg. In dat verband een citaat uit de notulen van de raadsvergadering van 6 maart 1975: “Het zal je maar gebeuren dat je bij het verkrijgen van een bouwvergunning een flink bedrag op tafel moet leggen voor de weg waaraan de woning wordt gebouwd en dat je dan twee jaar woont aan een modderpoel waardoor de woning, met name in de natte periode van het jaar, niet op een fatsoenlijke manier is te bereiken”. In de genoemde raadsvergadering werd besloten een krediet beschikbaar te stellen voor riolering en bestrating van deze laan.

*Poppmolen

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

In het turfwinningbedrijf is een poppmolen in het algemeen een eenvoudige molen, bedoeld om de veenlaag te ontwateren.

*Poolster

Meesterweide

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

De Poolster, ook wel aangeduid als Noordster, is een van de sterren uit het sterrenbeeld de Kleine Beer; de Poolster wordt op het noordelijke halfrond in de zeevaart nog wel als navigatiemiddel gebruikt, omdat zijn positie altijd het noorden van de aardas aangeeft.

*Poortjesgoed

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

Het Poortjesgoed was de naam van een perceel grond gelegen ten oosten van de huidige wijk Dragonder.

*H.K. Pootstraat

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 – 1990; 1 – 7 1993

Naar Hubert Korneliszoon Poot (1689 - 1733). Talentvol Nederlands dichter van natuur- en gelegenheidsverzen. Bekend zijn ook drie mythologische gedichten. Bij raadsbesluit van 1 juli 1993 werd de oorspronkelijk aan deze straat gegeven naam Pootstraat vervangen door H.K. Pootstraat.

*Populierenlaan

Stationswijk

Raadsbesluit 30 - 4 – 1948; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Het is niet duidelijk welke boom uit het geslacht Populus men bij de naamgeving voor ogen had. In Nederland komen voor: de zwarte populier (*Populus nigra*), de Italiaanse (*Populus*

nigra “Italica”), de zwarte balsempopulier (*Populus trichocarpa*), de grauwe Abeel (*Populus canescens*) en de ratelpopulier (lat. *Populus tremula*).

***Paulus Potterstraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Paulus Potter, 1625 - 1654. Nederlands schilder en etser uit de Gouden Eeuw. Vooral bekend van zijn afbeeldingen van dieren (De jonge stier) en landschappen.

***Prattenburglaan**

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Naar het bij Veenendaal gelegen landgoed (met huis) Prattenburg, dat al meer dan drie eeuwen in het bezit is van de familie Van Asch van Wijck. In de vijftiende eeuw werd het landgoed ook wel Grootveld genoemd (zie bij Grootveldlaan). Op de kaart van het *Kwartier van Veluwe* door Nicolaas van Geelkerken (een in de 17e eeuw bekende cartograaf), gemaakt in 1653/1654, komt de aanduiding Prattenburg, als “Edelhuys” al voor. Zo ook op een in 1628 getekende kaart van de Gelderse Vallei van de hand van Van Geelkerken (zie Deys (1988), p. 32 en 34).

***Prattenburgscheweg**

Hondzenelleboog

Raadsbesluit 23 - 5 - 1933

Naar het nabijgelegen kasteel/landgoed Prattenburg (gemeente Rhenen). Zie bij Prattenburglaan. De loop van deze weg werd als volgt omschreven: “loopende vanaf het snijpunt van de verbindingsweg tussen de Dijkstraat en den Bergweg in Westelijke daarna in Zuidelijke richting tot aan de grens met de gemeente Rhenen“. Het gaat hier om (een gedeelte van) de huidige Zandheuvelweg. De naam werd bij raadsbesluit van 11 januari 1951 gewijzigd in Zandheuvelweg.

***Prau**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Met prauwen worden allerlei schepen uit de Indonesische archipel bedoeld, met name een vrij groot vaartuig met een of meer masten. De benaming prauw wordt in zeemanstaal wel gebruikt voor schip in het algemeen.

***Prins Bernhardlaan**

Koopcentrum/Meesterweide/De Pol/Dragonder Noord

Raadsbesluit 7 - 12 - 1938

Bernhard Leopold Frederik Everhard Julius Coert Karel Godfried Pieter, prins van Lippe-Biesterfeld (geboren op 29 juni 1911). Door huwelijk met Juliana: Prins der Nederlanden. Vader van Beatrix, Irene, Margriet en Christina. De straat behoorde ten tijde van de naamgeving, die betrof een gedeelte van het huidige Verlaat en het gedeelte van de huidige Prins Bernhardlaan tot de Mulderslaan, voor het merendeel tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Voor wat betreft de zuidzijde van het huidige Verlaat volgde de gemeenteraad van Veenendaal het voorstel van de gemeente Ede, zoals dit werd overgenomen door burgemeester en wethouders van Veenendaal. Voor zover het betrof het laatstbedoelde straatdeel: 1942 - 1945 Verlaat (zie ook bij Gelderselaan). Bij raadsbesluit van 13 december

1960 is voor het gedeelte lopende van de Vijgendam/Helling (nu Brouwersstraat) tot aan de Valleistraat de naam gewijzigd in Verlaat.

Vóór december 1938 stond de straat, van het Gelderland tot de Mulderslaan bekend onder de naam (het) **Dorp**. Het overige deel van Mulderslaan tot de Buurtlaan of Buurtsteeg heette Boveneind.

***Prins Clauslaan**

Dragonder Zuid/Dragonder Oost

Raadsbesluit 23 – 9 – 2004; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Claus George Willem Otto Frederik Geert von Amsberg. (Geboren op 6 september 1926 te Dötzingen-Hitzacker in Duitsland – overleden op 6 oktober 2002 te Amsterdam). Huwde op 10 maart 1966 met prinses Beatrix der Nederlanden. Verkreeg toen de titel Prins der Nederlanden. Hoewel tegen dit huwelijk aanvankelijk nogal veel stemming werd gemaakt, hij was per slot van rekening een Duitser, die in de Tweede Wereldoorlog actief als militair had gediend, slaagde de zeer serieuze prins in betrekkelijk korte tijd erin deze in zijn voordeel te laten omslaan. Hij hield zich op verschillende terreinen bezig met de Nederlandse samenleving met een uitstekende kennis van zaken. Hij sprak in betrekkelijk korte tijd vrijwel accentloos Nederlands, zulks in tegenstelling tot zijn schoonvader. Zijn bijzondere interesse ging uit naar de ontwikkelingssamenwerking, waarvoor hij werd aangezocht als bijzonder adviseur van de verantwoordelijke minister. Hij vormde een belangrijke steun voor zijn vrouw, inmiddels Koningin, bij haar werkzaamheden in 's lands belang. Zijn laatste levensjaren kampte de prins met zijn gezondheid.

***Prins Hendrikstraat**

't Hoorntje

1942 - 1945

Hendrik Wladimir Albrecht Ernst, hertog van Mecklenburg-Schwerin, 1876 - 1934. Door huwelijk met koningin Wilhelmina, prins der Nederlanden. Vader van prinses Juliana. Het betrof hier de Julianastraat.

***Prins Willem-Alexanderpark**

Molenbrug

Raadsbesluit 9 - 5 - 1967

Willem-Alexander Claus George Ferdinand, prins van Oranje-Nassau, (geboren: 27 april 1967), jonkheer van Amsberg; zoon van prins Claus van Amsberg en (toen nog prinses, nu koningin) Beatrix. Bij de naamgeving aan dit "park" is een deel van de Geerseweg bij het Prins Willem-Alexanderpark gevoegd.

***Prinses Alexialaan**

Dragonder noord

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

Alexia Juliana Marcela Laurentien (geboren 26 juni 2005) is de tweede dochter van koning Willem-Alexander en koningin Máxima.

***Prinses Amaliasingel**

Dragonder noord

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

Catharina-Amalia, Prinses van Oranje (geboren 7 december 2003) is oudste dochter van koning Willem-Alexander en koningin Máxima. Zij is de eerste in de lijn van troonopvolging.

*Prinses Arianelaan

Dragonder noord

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

Ariane Wilhelmina Máxima Ines (geboren 10 april 2007) is de derde dochter van koning Willem-Alexander en koningin Máxima.

*Prinses Christinaplantsoen (Invoegen tussen Prinses Arianelaan en Prinsesselaan)

Dragonder Noord

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 1 – 2020

Maria Christina, Prinses der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld (geboren. Baarn, 18 februari 1947, overleden Den Haag, 16 augustus 2019), was het vierde kind uit het huwelijk van Koningin Juliana der Nederlanden en Prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Haar roepnaam was Marijke bij haar geboorte en vanaf 1963 Christina

*Prinsesselaan

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

Prinses is de titel van de echtgenote van een prins dan wel een vrouwelijk lid van een koninklijk huis, in het bijzonder een koningsdochter. De laan behoorde ten tijde van de naamgeving vóór 1 januari 1960 tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Op dat moment bestond deze laan uit twee delen, die onderling (nog) geen verbinding hadden; bij de naamgeving werden deze delen dan ook respectievelijk Prinsesselaan-noord en -zuid genoemd. Na het tot stand komen van een verbinding vervielen deze aanduidingen. Bij een raadsbesluit tot straatnaamgeving voor de wegen in het bestemmingsplan De Pol van 2 maart 1972 werd dit officieel bevestigd.

*Produktiestraat

Het Ambacht

Raadsbesluit 7 - 11 - 1963

Productie is de vervaardiging of voortbrenging van zaken of goederen.

*Pronkmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Pronkmos (Lat. *Isoptirygium Elegans*) is een mossoort. Zijn moskussens hebben een glanzend uiterlijk.

*Prunus

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 11 - 12 – 1980/3 – 5 - 1983

Prunus is een omvangrijk plantengeslacht waarin naast struiken ook veel bomen voorkomen; bekend zijn diverse zogenaamde sierkersen, zoals de Japanse sierkers, de kerspruim en het amandelboompje. In verband met gewijzigde stedenbouwkundige plannen is de loop van deze straat afwijkend van het oorspronkelijke raadsbesluit opnieuw vastgesteld bij besluit van de raad van 3 mei 1983.

*Punter

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De punter is een (in veenstreken veel gebruikt) open vaartuig met een rechte, schuin uit het water opkomende steven en een vlakke bodem.

*Puntmos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Puntmos (Lat. Calliergonella cuspidata) is een zodevormende mossoort.

*Raadhuisplein

Centrum

Raadsbesluit 23 - 3 - 1961/7 - 4 - 1970

Naar het aldaar gebouwde raadhuis, dat op 29 september 1967 officieel in gebruik werd genomen. Na de uitbreiding, voltooid in 1999, werd de naam van het raadhuis gewijzigd in: gemeentehuis. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 werd bepaald dat de naam van het plein zou gelden voor de inmiddels (enigszins) gewijzigde situatie.

*Raadhuisstraat

Koopcentrum/Schrijverspark

Raadsbesluit 23 - 3 - 1961/7 - 4 - 1970; besluit burgemeester en wethouders 20 - 3 - 2001

Zie bij Raadhuisplein. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 werd bepaald dat de naamgeving zou gelden voor de inmiddels (enigszins) gewijzigde situatie. Bij besluit van burgemeester en wethouders van 20 maart 2001 is vastgesteld, dat de naam ook zou gelden voor de in het verlengde van de Raadhuisstraat nieuw aangelegde weg tussen Brouwersstraat en Gilbert van Schoonbekestraat.

*Raaigras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Raaigras (Lat. Lolium) is de naam van een geslacht van verschillende grassen.

*Rauweveldseweg

De Blauwe Hel

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

Volgens het voorstel van burgemeester en wethouders aan de raad liep de weg door het zogenaamde Rauweveld (op de door de Historische Vereniging Oud Veenendaal uitgegeven veldnamenkaart en oudere topografische kaarten geschreven als Rouveld).

*Ravelijn

De Batterijen

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

Het ravelijn is een buiten, soms in, de vestinggracht gelegen halvemaanvormig of hoekig bolwerk, dat diende tot dekking van een poort of een deel van de vestingwal tussen twee bastions.

*Ravelstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Maurice Joseph Ravel, 1875 - 1937. Frans componist van Baskisch-Zwitserse oorsprong. componeerde orkest-, ballet-, opera- en pianowerken, kamermuziek, stukken voor koor a capella en liederen.

*Van Ravenswaaij-erf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Maria van Ravenswaaij (1935-1944) werd, waarschijnlijk bij vergissing, te Veenendaal doodgeschoten.

*Rebergenhof

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Hendrikus Rebergen (1925-1946) kwam om het leven tijdens zijn uitzending naar Nederlands Oost-Indië.

*Recterstraat

Het Ambacht

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

In 1904 begon Dirk Hendrik Recter een drogisterij aan de Markt. In de jaren 1920 kwamen zijn zoons Gert en Herman in dit bedrijf; zij gingen per fiets langs de klanten. In 1932 richtten Gert en Herman aan de Parallelweg de Recter's Fabrieken NV op. Naast de al bestaande producten brachten zij hoestsiroop op de markt. In 1956 produceerden zij een vitaminerijke en gezonde siroop, gewonnen uit rozenbottels. Dit product kreeg de naam Roosvicee, een samentrekking van de twee belangrijkste bestanddelen ervan.

*Rederijkers

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 11 - 7 – 1996/besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Een in de 15e tot ver in de 17e eeuw in zwang zijnde benaming voor liefhebbers en vooral beoefenaars van de dicht-, voordrachts- en toneelspeelkunst; het woord rederijker is een vervorming van Rhetoriker (redekunstenaar).

*De Reede

Scheppenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Een reede is een door de natuurlijke gesteldheid min of meer beschutte ankerplaats voor schepen, vóór of op korte afstand van de kust, buiten de haven of daar waar geen haven is.

*Regentesselaan

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

Regentes(se) is de titel van onder andere de waarneemster van het koninklijk gezag tijdens de afwezigheid dan wel de minderjarigheid of ziekte van de wettige vorst of vorstin. In Nederland was koningin Emma van 1890 tot 1898 regentes voor de toen minderjarige vorstin Wilhelmina. Tijdens Wilhelmina's ziekte in 1948 fungeerde prinses Juliana als zodanig.

*Regge

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

De Regge is een riviertje in Overijssel.

*Reling

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De reling is de leuning boven de verschansing die het dek van een schip omgeeft.

*Rembrandtlaan

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953/30 - 10 - 1958

Rembrandt Harmensz. van Rhijn, 1606 – 1669. Nederlands schilder en etser uit de Gouden Eeuw. Vervaardigde veel zelfportretten en portretten van anderen, bijbelse, mythologische en genretaferelen (onder andere De Nachtwacht) en enkele landschappen. Had enige tientallen leerlingen. Bij raadsbesluit van 30 oktober 1958 werd de naam Rembrandtlaan voor het westelijke deel na de Adriaen van Ostadelaan gewijzigd in Rembrandtpark, voornamelijk vanwege de (on)vindbaarheid van de even huisnummers, die pas begonnen na het oneven nummer 79 en voorbij de bovengenoemde laan.

*Rembrandtpark

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1958; besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Zie bij Rembrandtlaan. Werd oorspronkelijk bij raadsbesluit van 30 oktober 1953 Rembrandtlaan (zie aldaar) genoemd.

*Remise

De Batterijen

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Een remise is een versterkte bergplaats voor geschut en (munitie)wagens. De naam houdt verband met het nabijgelegen fort aan de Buursteege en De Batterijen.

*Ridderzwam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Ridderzwammen zijn een omvangrijke groep grotere, vlezige paddestoelen, waarvan de Latijnse benaming begint met hetzij Calocybe of Tricholoma.

*Van 't Rieterf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Albert van 't Riet (1913-1945) kwam in het Duitse concentratiekamp Wöbbelin om het leven.

*Rietgans (reservenaam)

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 - 12 - 2016

In Nederland komen twee soorten rietganzen voor, namelijk de rietgans (*Anser fabilis*), een algemene wintergast en de kleine rietgans (*Anser brachyrhynchus*), die als ondersoort wordt aangemerkt. De rietgans broedt in het hoge noorden zowel in moerassige toendra's als in open

berken- en naaldbossen. De kleine rietgans broedt op Spitsbergen en overwintert in Denemarken, Duitsland en ons land. De rietgans is herkenbaar door het bruine verenkleed, de lange hals en de zwart-gele snavel. Van de kleine rietgans zijn de rug en voorste vleugeldelen grijs.

*De Riethoek

Engelenburg

Raadsbesluit 16 - 12 - 1971

De Riethoek was de naam van een perceel grond, langs De Spitsbergenweg in de gemeente Ede.

*Rietveen

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

Rietveen ontstaat voornamelijk uit afgestorven riet dat onder water vergaat tot een losse veensoort. Dit in tegenstelling tot het veenmos, ook sphagnum genoemd, dat uiteindelijk tot een erg vaste moslaag wordt en daardoor ook een vaste turf levert.

*Rietweg

Centrum/Stationswijk/Engelenburg/Het Ambacht/Franse Gat /Gezonken Hoek/Salamander/Petenbos

Geen besluit gevonden

In de vroegste periode van de Veenkolonie Veenendaal heet, wat nu Kerkewijk wordt genoemd, Rietweg (zie van Manen, p. 58).

*Rietzanger

De Haspel

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De rietzanger (Lat. Acrocephalus schoenobaenus) is een in ons land voorkomende broedvogel met een enigszins misleidende naam. De vogel heeft geen bijzondere voorkeur voor riet, maar leeft vooral in broekbosjes, oeverbegroeiing van sloten en kanalen, griendlanden en verruigd rietland.

*P.H. van Rijnstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 12 - 1931

P.H. van Rijn te Wageningen was de vorige eigenaar van deze grond respectievelijk weg. Onder dagtekening van 4 januari 1932 ontving de raad een schrijven van de volgende inhoud: “Zeer vereerd met Uw Besluit dd. 30 December j.l. waar, op voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders, bepaald werd dat de nieuw aan te leggen straat van ‘t einde der Keuchenusstraat tot aan den Bergweg mynen naam zal dragen, heb ik de eer Uwen Raad mynen welgemeenden dank te betuigen voor de my aangename attentie. Hoogachtend, (w.g.) P.H. van Rijn”.

*Rijsenburg

Salamander

Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 – 2011/5 – 10 – 2011 (BAG?)

Rijsenburg is van oorsprong een ridderhofstad uit de 16^e eeuw nabij Driebergen. Later is het huis vervangen door een machtig en fraai kasteel, dat echter in 1799 werd gesloopt. Nu zijn alleen de brug en het poortgebouw nog aanwezig.

*Rijweg

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden.

Deze naam werd, naast de namen Schoolstraat en Uitweg, gedurende een aantal jaren in de eerste helft van de twintigste eeuw, voor de huidige Schoolstraat gebruikt.

*Rimpelmos

Petebos

Raadsbesluit 7 - 6 – 1984/ 12 – 3 -1992

Rimpelmos (Lat. *Atrichum undulatum*) is een soort haarmos. Bij raadsbesluit van 12 maart 1992 is aan het verlengde van deze weg eveneens de naam Rimpelmos gegeven.

*Ritmeesterlaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

De Gebr. van Schuppen Ritmeester Sigarenfabrieken N.V. was de grootste sigarenfabriek te Veenendaal, in de bloeitijd van het bedrijf gevestigd “voor” en “over het spoor”. De Ritmeester B.V. is de enige nog in Veenendaal gevestigde sigarenfabriek; er worden ook andere merken vervaardigd.

*Robijnenbosweg

Petebos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Het robijnenbos is een perceel op het landgoed Prattenburg. Het zo genoemde stuk bos ligt langs de Galgenweg, een laan die van restaurant Het Koetshuis in westelijke richting loopt. Naar de herkomst van de naam kan alleen maar worden gegist.

*Rode Kruispad

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 - 2004

De naam van deze alleen voor hulpdiensten, politie, brandweer, ambulance en dergelijke, bestemde noodweg verwijst naar het Internationale en Nationale Rode Kruis, respectievelijk opgericht in 1864 en 1867. Het Rode Kruis was van oorsprong een complex van samenwerkende humanitaire instellingen, die zich ten doel stelden hulp te verlenen aan zieke en gewonde militairen in oorlogstijd, aan krijgsgevangenen en aan de burgerbevolking in oorlogstijd of bij andere conflicten, alsook van hulp op sociaal terrein. De organisaties bestaan voornamelijk uit vrijwilligers. Het Nederlandse Rode Kruis is tegenwoordig naast eventueel nodige hulpverlening in vreedstijd vooral ook werkzaam op sociaal terrein.

*Jan Roeckplantsoen

Schrijverswijk

Raadsbesluit 14 -1 - 1965

Jan Roeck, aannemer van de nieuwe (Bisschop Davids-)grift en lid van het eerste veenraadschap, circa 1546

*De Roef

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De roef is het overdekte deel van een klein vrachtschip of jacht, dat dient tot verblijf van opvarenden.

*Roerdomp

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

Tamelijk schaarse, zeer schuwe broedvogel in moerasachtig gebied en rietvelden. Actief in de schemering en de nacht. Camoufleert zich door het aannemen van de paalhouding (verstard met snavel omhoog). Loopt normaal in elkaar gedoken. Vliegt als een reiger, maar meestal laag over rietvelden. Zijn kleur is geelachtig bruin zonder witte vlekken. Nestelt solidair tussen het riet. Vrouwtje bebroedt de vier tot zes eieren en voedt de jongen op. Het mannetje heeft soms meer dan een vrouwtje. In de paartijd laat het mannetje zich horen met een verdragend “boem”. Naar schatting zijn er in Nederland 500 tot 700 broedparen. Dit lage aantal is te wijten aan drooglegging van moerassen en aan de jachtdruk.

*Roggeveld

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een roggeveld is een stuk bouwland, waarop de graansoort rogge wordt verbouwd.

*Roland Holstlaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Met Roland Holst kunnen twee personen zijn bedoeld: Henriëtte Goverdine Anna Roland Holst-van der Schalk, 1869 – 1952, Nederlands dichteres. Hoewel welgesteld, hing zij de gedachten van het (radicale) communisme aan, doch keerde zich, als gevolg van de methoden van Stalin, ervan af. Zij was tante van Adriaan Roland Holst, 1888 - 1976; Nederlands dichter en prozaschrijver. Zijn werk leek sterk beïnvloed door de Keltische mythologie.

*Bisschop Romerostraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004/15 – 12 – 2005

Bisschop Oscar Anulfo Romero (1917-1980), geestelijke en mensenrechtenactivist; in 1980 in El Salvador vermoord tijdens het opvoeren van een mis, waarschijnlijk vanwege zijn mening over armoede en onrechtvaardigheid in zijn land. Dit besluit werd ingetrokken op 15 december 2005.

*Ronde Erf

Dragonder

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een erf is het al of niet omheinde onbebouwde stuk grond rondom of direct gelegen bij een boerenwoning. Het voorvoegsel Ronde duidt op de vorm van deze “straat”.

*Rondduutweg

Nijverkamp

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

De Rondduut was de naam van een perceel grond in de huidige industriewijk Nijverkamp. De Rondduutweg ligt op of in de onmiddellijke nabijheid van dat perceel. Rondduut is een dialectvorm van ronduit, dat een volkswoordafleiding is voor reduit, hetgeen betekent: vluchtschans; hiervoor wordt ook de naam redoute (veldschans) gebruikt. Het is niet waarschijnlijk, dat er ter plaatse ooit een vluchtschans is geweest. Ten tijde van het raadsbesluit vormde deze zandweg een verbinding tussen de Wageningselaan en de Middelbuurtseweg.

*Rondweg-oost

Petenbos Oost/Middelbuurt/Nijverkamp/Groene Velden/De Blauwe Hel/Dragonder Oost/Veenderij/Spitsbergen/Groenpoort/De Compagnie Oost

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

De naam houdt verband met het feit dat deze weg het verkeer aan de oostkant rond het centrale deel van Veenendaal zal leiden.

*Rondweg-west

Salamander/De Geer/Franse Gat/Hondzenelleboog/Molenbrug/De Haspel/

't Hoorntje/Ruisseveen/De Faktorijs/De Vendel/De Compagnie

Raadsbesluit 4 - 11 - 1965/5 - 4 - 1973/6 - 10 - 1977

De naam vindt zijn oorsprong in het feit dat deze weg het verkeer aan de westkant rond het centrale deel van de plaats leidt. De naamgeving betrof oorspronkelijk het deel van de huidige weg tussen Munnikenweg en Bergweg. Bij raadsbesluit van 5 april 1973 werd de aansluitende weg vanaf de Munnikenweg tot aan de op- en afritten van rijksweg 12 eveneens de naam Rondweg-west gegeven en vervolgens verkreeg het deel van de huidige weg vanaf de Bergweg tot aan de grens met de gemeente Rhenen bij raadsbesluit van 6 oktober 1977 dezelfde naam.

*Roodmus

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De roodmus (Lat. *Carpodacus erythrinus*) is een vogel, die alleen als dwaalgast een enkele maal in West-Europa (ook Nederland) voorkomt. Zij is in Noordoost-Europa broedvogel en overwintert in Zuid Azië.

*Roodvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Roodvalk (Lat. *Falco tinnunculus*) is een andere naam voor de torenvalk. Hij dankt zijn naam aan de opvallend roestode rug van het mannetje.

*Rossiniweg

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Gioacchino Antonio Rossini, 1792 - 1828. Italiaans componist van orkest-, opera- en kamermuziek, alsmede van missen, hymnen en cantates.

*Rottepad

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

De betekenis van de naam is niet met zekerheid vast te stellen. In het Veenendaalse dialect luidt de naam voor een rat “rot”. Met Rottepad kan dus bedoeld zijn rattenpad, maar ook het rotte ofwel slechte pad. De naam werd alleen in de volksmond gebruikt. Het eerste gedeelte van deze “gang” stond dwars op de Achterkerkstraat en liep in de richting van het Omleidingskanaal. Het was de tweede zijstraat vanaf de Markt. Bij raadsbesluit van 25 oktober 1951 gewijzigd in 2e Achterkerkdwarsstraat. In dit besluit is sprake van “het zogenaamde Rottepad”.

Teus van Beek in Oud Veenendaal, september 2001, maakt melding van “de Vlas”, waar voorheen vezels werden verwerkt. In dit gebouw zou touw zijn geslagen (vervaardigd). Voor de linnenweverij ondeugdelijke korte vezels werden (en worden waarschijnlijk nog) gebruikt voor de vervaardiging van touw. Als er in Veenendaal vlas is verbouwd en werd geroot, een proces om de vlasstengels in stromend water van hun zachte delen te ontdoen, dan zou dat gebeurd kunnen zijn langs de Achterkerkse sloot. Het pad in die richting zou de naam rotepad hebben kunnen dragen. Deze naam zal in de Veenendaalse volksmond niet lang nodig gehad hebben om te worden verbasterd tot Rottepad.

*Rozenbottelstraat

Het Ambacht

Besluit burgemeester en wethouders 14 – 6 – 2016

Deze straat is vernoemd naar de rozenbottels, die werden gekweekt op het naast de Recter’s Fabrieken gelegen terrein. Zie bij **Recterstraat**. Rozenbottels werden al in de oudheid gebruikt van wege hun heilzame kracht. De Romeinen gebruikten ze tegen hondsdolheid; zeelieden namen gedroogde rozenbottels mee als middel tegen scheurbuik, een ziekte veroorzaakt door langdurig gebrek aan verse groenten. Vanaf 1956 produceerde Recter’s Fabrieken NV Roosvicee, een vitamine

Rijke en gezonde siroop op basis van rozenbottels.

(Het kantoorgebouw met de naam De Rozenbottel staat op het terrein van de niet meer bestaande Recter’s Fabrieken N.V.)

*Rozenstraat

‘t Hoorntje

Raadsbesluit 12 - 12 – 1928; 24 – 11 - 1960

Burgemeester en wethouders uitten, in hun voordracht aan de raad om aan een nieuwe straat een naam te geven, het voornemen aan de straten in de wijk ten westen van de Gortstraat namen van bekende bloemen te geven. Zij noemden als voorbeelden: Violen-, Geranium- en Tulpstraat. Daarom kan ervan worden uitgegaan, dat de naam Rozenstraat in verband moet worden gebracht met het veeltallige kweekproduct roos (Lat. Rosa) uit de rozenfamilie (Lat. Rosaceae). Het eerste deel van de huidige Rozenstraat loopt van de Gortstraat van oost naar west, het verdere deel staat vrijwel haaks daarop en loopt van zuid naar noord naar de Munnikenweg. Bij raadsbesluit van 24 november 1960 werd aan dat laatste deel van de straat ook de naam Rozenstraat gegeven.

*Petrus Paulus Rubensstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Petrus Paulus Rubens, 1577 - 1640. Zuidnederlands schilder en tekenaar uit de Gouden Eeuw. Volbracht verscheidene diplomatieke missies en onderhield nauwe contacten met Noordnederlandse schilders. Vervaardigde, dikwijls in opdracht van vorsten en andere hooggeplaatste personen, historische, bijbelse en mythologische voorstellingen en portretten.

*Ruisseveen

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 19 - 12 - 1951; besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Met het Ruisseveen werden bedoeld de veengronden in 1578 door Maria van Moudwijk, weduwe van Hendrik Ruijsch, "in de Grift gebracht", dat wil zeggen, ingebracht onder de gelding van het octrooi tot vervening. De strook veengrond werd op naam gesteld van de zonen Johan en Willem Ruijsch. In het spraakgebruik werd deze grond "de Johan en Willem Ruijschen veenen" genoemd, langzamerhand verbasterd tot eenvoudig "Ruisseveen" (zie Helder - 2 december). Veenendalers spreken ook wel van het "Russeveen". Hoewel een al lang, zij het spaarzaam, bewoond gebied was het nog nooit bij raadsbesluit een straatnaam toebedeeld.

*Ruisvoorn

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 03 - 2017

De Ruisvoorn (lat. Scardinius erythrophthalmus) wordt ook wel Rietvoorn genoemd. Het is een in helder stilstaand of langzaam stromend water veel voorkomende vis met rode vinnen aan de onderzijde van het lijf. Het lijf is afgeplat. Die afplatting zet zich voort naarmate hij ouder wordt. Het paaien gebeurt in de maanden mei tot en met juni. De eieren worden vastgezet op ondiepe plaatsen. De vis voedt zich met insecten en insectenlarven. Ook worden wel plantendelen gegeten. Vissers spreken over een schuchtere vis.

*Ruitrijweg

Dragonder oost

Besluit burgemeester en wethouders 10 - 9 - 2002

Ruitrij is de algemene benaming voor bereden meestal militaire groepen.

*Jacob van Ruysdaelstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953/besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010

Jacob van Ruysdael, 1629/1630 - 1681. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Hij gaf voornamelijk landschappen weer. De bij het oorspronkelijke besluit tot naamgeving werd de straat Jac. Van Ruysdaelstraat genoemd. Bij de BAG-inventarisatie is de naam gewijzigd in Jacob van Ruysdaelstraat.

*Sacharovstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 - 6 - 2004

Andrej Dmitrijewitsj Sacharov, 1921 - 1989. Kernfysicus in de Sovjet-Unie en strijder voor de burgerrechten. Was in de 2^e Wereldoorlog in de Sovjet-Unie (1941 - 1945) in een wapenfabriek werkzaam als ingenieur bij de productiecontrole. Had als lid van de Academie voor Wetenschappen een belangrijk aandeel in de ontwikkeling van de waterstofbom voor de Sovjet-Unie. Verzette zich later tegen de verdere ontwikkeling van de nucleaire

oorlogstechniek. Werd om zijn houding door de Sovjetregering geïntimideerd en verbannen uit Moskou. Kon wegens een hem opgelegd uitreisverbod de aan hem in 1975 toegekende Nobelprijs voor de vrede niet persoonlijk in ontvangst nemen.

***Sadatstraat**

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004

Mohammed Anwar al-Sadat, 1918 – 1981. Egyptisch politicus, president van Egypte van 1970-1981. Opgeleid als legerofficier. Nam in 1951 deel aan de geweldloze staatsgreep waarbij het bewind van koning Farouk I werd omvergeworpen. Maakte daarna in diverse functies deel uit van de regering van zijn voorganger Nasser en werd na diens dood gekozen tot president. Veranderde zijn houding ten opzichte van aartsvijand Israël en voerde vredesgesprekken die voerden tot de Camp Davis-akkoorden. Ontving daarvoor in 1978 samen met zijn Israëlische tegenhanger Menachem Begin de Nobelprijs voor de Vrede. Werd in 1981 tijdens een parade neergeschoten door fundamentalistische militairen en overleed aan zijn verwondingen.

***J.G. Sandbrinkstraat**

Koopcentrum

Raadsbesluit 16 - 11 – 1933/ 23 – 3 – 1961/ 7 – 4 - 1970

Tijdens de raadsvergadering bracht een van de raadsleden naar voren, dat de bewoners van de Schoolstraat wel een andere naam voor hun straat zouden wensen. Hij stelde voor de straat naar de heer Sandbrink te noemen, “gezien de groote figuur en het feit, dat hij (J.G. Sandbrink) voor een schappelijken prijs den grond aan de gemeente heeft verkocht”. Kennelijk genoot het voorstel veel instemming. De notulen vermeldden althans niets over een discussie. Onmiddellijk na de weergave van het initiatiefvoorstel werd vermeld: “Hiertoe wordt zonder hoofdelijke stemming besloten”. In het gemeentearchief berust een brief van 27 november 1933 van J.G. Sandbrink te Rotterdam, eertijds notaris te Veenendaal, aan burgemeester en wethouders van Veenendaal van de volgende inhoud: “Edelachtbare Heeren, Bij dezen heb ik de eer U de goede ontvangst te berichten van Uw brief van 24 dezer, no. 10, waarin mij wordt medegedeeld, dat de gemeenteraad op Uwe voordracht, besloten heeft een straat in Uwe Gemeente naar mij te noemen. Onder dankzegging voor Uwe kennisgeving, deel ik U mede dat ik deze eervolle onderscheiding zeer op prijs stel en dat ik mij steeds zal verheugen in den voortdurenden bloei mijner voormalige woonplaats. Met hoogachting heb ik de eer te zijn, Uw dw. dnr. (w.g.) J.G. Sandbrink”. Sandbrink woonde tijdens zijn ambtsperiode als notaris in het pand dat zich bevindt op de noordelijke hoek van de J.G. Sandbrinkstraat en de Kerkewijk. Bij raadsbesluit van 23 maart 1961 werd voor het verlengde van deze straat ook de naam J.G. Sandbrinkstraat vastgesteld. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 werd bepaald, dat de naam zou gelden voor de inmiddels ontstane situatie.

Het verlengde van de J.G. Sandbrinkstraat, dat bij raadsbesluit van 23 maart 1961 diezelfde naam kreeg, was (op tekening) bedoeld rechtstreeks aan te sluiten op de Brouwersstraat.

***Sandenburg**

Salamander

Raadsbesluit 3 - 11 – 1966. Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 - 2011

Kasteel Sandenburg, is gelegen aan de Langbroekerwetering. Het ontstond uit een in de dertiende of veertiende eeuw gebouwde burcht. Zie bij Lunenburg. Een verlenging van deze weg in het jongste plangebied verkreeg eveneens de naam Sandenburg.

*'t Sant (zie Zandstraat)***Van Santenerf**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Evert van Santen (1926-1945) kwam om het leven bij een explosie in De Klomp.

*Satijnzwam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Satijnzwammen vormen een groot geslacht paddestoelen met sterk uiteenlopende soorten in afmetingen, vorm en kleur. Alle satijnzwammen zijn plaatjeszwammen. Zij hebben gemeenschappelijk, dat de sporen als deze rijp zijn een roze of zalmkleur aan de plaatjes geven.

*De Savornin Lohmanstraat

Patrimonium

Raadsbesluit 29 - 6 – 1928/ 5 – 11 - 1952

Jhr. Alexander F. de Savornin Lohman, 1837 - 1924. Nederlands politicus. Minister van Binnenlandse Zaken 1890 - 1891. Hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij was een van de voorlieden van de Christelijk-Historische Unie.

De loop van de straat wordt in het raadsbesluit omschreven als: "ten westen van de Talmastraat en daaraan evenwijdig". Bij raadsbesluit van 5 november 1952 is van het deel van deze straat tussen de Dr. de Visserstraat en de Bergweg de naam gewijzigd in Van Hogendorpstraat.

*Schadijk

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Het geslacht van Schadijk komt oorspronkelijk uit Amersfoort. Het is meermalen verbonden met het geslacht Van Langeveld.

*Schaffelaar

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Het geslacht Van Schaffelaar, Menisten van afkomst, komt sinds ongeveer 1665 in Veenendaal voor. Uit het eerste gezin van 7 kinderen trouwen er 5 met een Veenendaler.

*De Schans

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 13 - 12 – 1979/ 11 – 12 - 1980

Een schans was een in het veld opgeworpen militaire versterking in de vorm van een vier-, vijf- of zeshoek, al dan niet met bastions. Aan straten ten zuiden van deze weg en ten noorden van de Munnikenweg werden later de namen van Nederlandse schansen gegeven. Bij raadsbesluit van 11 december 1980 werd aan het verlengde van de reeds bestaande weg, tussen Munnikenweg en de brug over de Grift, ook de naam De Schans gegeven.

*Scheepjeshof

Koopcentrum

Raadsbesluit 12 - 4 – 1990/ 27 – 4 – 2010 (BAG)

De Scheepjeshof ontleent zijn naam aan de fabriek van de N.V. Koninklijke Sajat- en Vijfschachtfabriek v/h. Wed. D.S. van Schuppen, kortweg De Scheepjeswolfabriek. De Scheepjeshof is gedeeltelijk gebouwd op het voormalige terrein van die fabriek.

***Scheepjeshofplein**

Koopcentrum

Raadsbesluit 28 - 4 - 1994

Zie bij Scheepjeshof. Het plein bevindt zich op de plaats van de voormalige kruising van de Hoofdstraat, Hoogstraat en Zandstraat. Op deze kruising bevond zich vroeger de zogenaamde Straatbrug (zie Brink, p. 78 t/m 81, 83 en 19). De Hoofdstraat liep door tot waar het Achterstraatje op de Nieuweweg uitkomt.

***Schelde**

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 - 2018

De Schelde is een rivier die ontspringt op het Plateau van Saint-Quantin in Frankrijk. Bij Gent komt de rivier samen met de Leije en stroomt vervolgens langs Antwerpen. Tussen Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Beveland en Walcheren in de provincie Zeeland gaat zij verder onder de naam Westerschelde.

Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

***De Schelf**

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Schelf is de naam voor een zorgvuldig opgestapelde hoop hooi, stro, (ongedorst) graan, vlas of riet, bestemd om voor langere duur te worden bewaard; ook hooi- of strozolder boven een schuur of veestal.

***Schenkhorst**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Schenkhorst was een waarschijnlijk van oorsprong uit de Betuwe stammend geslacht, dat zich in de 19e eeuw vanuit Rhenen in Veenendaal vestigde.

***Schietboom**

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 13 - 12 - 1979

De boom waarop bij schietwedstrijden of -oefeningen van het schuttersgilde het te treffen doel wordt geplaatst.

***Schimmelpenninckstraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 5 - 11 – 1952; besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010

Rutger Jan Schimmelpenninck, 1761 - 1825. Nederlands staatsman ten tijde van de Franse overheersing (Bataafse Republiek, Koninkrijk Holland en Napoleontische periode) en na het herstel van de Nederlandse onafhankelijkheid. In 1796 lid van de Nationale Vergadering, 1805 raadpensionaris van de Bataafse Republiek, 1815 - 1821 lid van de Tweede Kamer. Na de vaststelling van deze straatnaam door de raad bood een van de raadsleden namens zijn werkgever, de Schimmelpenninck Sigarenfabrieken te Wageningen, de raad een product aan

met de naam Schimmelpenninck, vergezeld van wensen voor “vreugde aan het beeld van de nieuwe straat en aan de geur van het product”.

*Schoener

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

Een (zeilend) zeeschip met scherpe boeg en oorspronkelijk twee, enigszins achteroverhellende, masten, dat alleen gaffel-, gaffeltop- en stagzeilen voerde. Later ook met drie en meer masten.

*Mr. Dr. Schokkingstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 6 - 2 - 1952

Mr. dr. Jan Schokking, 1864 - 1941. Nederlands staatsman en theoloog. Lid van de Tweede Kamer van 1901 - 1909, 1918 - 1925 en 1926- 1932. Minister van justitie 1925 - 1926. Burgemeester van Katwijk. Lid van de Raad van State en enige tijd voorzitter van de Chr. Historische Unie.

*Schoolstraat

Centrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920; 21 - 10 - 1930

Naar de bij de noordwestelijke hoek van deze straat gelegen school, later bij de Veenendalers bekend als de Kokse School (zie ook Brink, p. 108). De naamgeving betrof het (noordelijke) deel van de huidige Hoogstraat (zie aldaar), toen bekend als Lage Kant. Bij raadsbesluit van 21 oktober 1930 verviel deze straatnaam in verband met het dempen van de Grift en werd gewijzigd in Hoogstraat.

*Schoolstraat

Centrum

Raadsbesluit 3 - 11 - 1932; 16 - 11 - 1933

De verklaring van de naam volgt uit het raadsbesluit, waarin stond, dat de straat liep van de Kerkewijk naar de nieuwe openbare lagere school. Bij raadsbesluit 16 november 1933 werd de naam gewijzigd in: J.G. Sandbrinkstraat.

*Schoolstraat

Koopcentrum

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940 (Ede); besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Genoemd naar de destijds op de hoek van deze straat en de Prins Bernhardlaan gelegen zogenaamde Gelderse School, voor openbaar lager onderwijs. Behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Gedurende een periode in de eerste helft van de twintigste eeuw werd voor deze straat, naast de naam Schoolstraat, ook de naam Uitweg gebruikt. Er leven nog Veenendalers die zich herinneren dat aan het einde van de straat twee straatnaambordjes stonden, die elk een van de beide straatnamen vermeldden.

*Gilbert van Schoonbekestraat

Schrijverswijk

Raadsbesluit 3 - 11 - 1966

Gilbert van Schoonbeke, 1519 - 1556. Antwerps industrieel, die steenbakkerijen bezat. Hij kreeg, om aan de behoefte aan brandstof te voorzien, vergunning voor het afgraven van veen en winnen van turf in de Rhenense (vooral ten noorden van de huidige Slaperdijk) en de

Amerongse Veenen. Hij zou, om in de behoefte aan arbeidskrachten te voorzien, een legertje van 300 Vlaamse arbeiders hebben meegebracht; voor deze (veronder)stelling is geen overtuigend bewijs gevonden. Van Schoonbeke overleed in 1556 in zijn huis De Keyser aan de Minderbroedersrui te Antwerpen.

Deze straat heeft van 23 maart 1961 tot 3 november 1966 te boek gestaan als Gillis van Schoonbekestraat.

*Gillis van Schoonbekestraat

Schrijverswijk

Raadsbesluit 23 -3 – 1961; 3 – 11 - 1966

Zie bij Gilbert van Schoonbekestraat. Bij raadsbesluit van 3 november 1966 gewijzigd in Gilbert van Schoonbekestraat. Aanvankelijk werd ten onrechte voor Van Schoonbeke de voornaam Gillis gebruikt.

*Schotheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Teunis Schot (1914-1940) sneuvelde bij de inval van de Duitsers als militair in of bij Goes.

*De Schothoek

Engelenburg

Raadsbesluit 16 - 12 - 1971

De Schothoek was de naam van een perceel grond in het huidige industrieterrein Nijverkamp.

*Schrijverspark

Schrijverswijk

Raadsbesluit 23 - 3 – 1961; 7 - 4 - 1970

De Schrijverswijk was een in deze omgeving gegraven wetering, die bedoeld was voor de afvoer van de turf. Zij ontleende haar naam vermoedelijk aan de geslachtsnaam Schrijver. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 is bepaald dat de naamgeving zou gelden voor de inmiddels ontstane situatie.

*Schubertweg

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Franz Schubert, 1797 - 1828. Oostenrijks componist van muziek voor orkest en toneelwerken, koor- en kamermuziek, pianostukken, zangspelen en bovenal liederen. Hij wordt door kenners wel de grootmeester van het lied genoemd.

*Schuldsteeg (in het Vèèns uitgesproken als: Schulsteeg)

De Pol

In de volksmond gebruikelijke (scheld)naam

Volgens Van Barneveld betitelde de volksmond de Emmalaan als de Schuldsteeg, omdat men meende dat de particuliere huizen waren gebouwd met hypotheekschuld.

*Schumannstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988; 27 – 4 - 2010

Robert Schumann, 1810 - 1856. Eén van de belangrijkste Duitse componisten uit de negentiende eeuw. componeerde werken voor orkest, al dan niet met solisten, piano- en kamermuziek en stukken voor solisten.

*D.S. van Schuppenstraat

‘t Hoorntje

Raadsbesluit 15 -6 – 1939; 3 – 3 - 1977

Naar Dirk Steven van Schuppen, 1803 - 1855; oprichter van de firma D.S. van Schuppen, de latere N.V. Veenendaalsche Sajat- en Vijfschachtfabriek v/h. Wed. D.S. van Schuppen, die grote bekendheid kreeg als producent van de Scheepjeswol. Eerst betrof de naamgeving het deel van de weg vanaf de Julianastraat tot aan de J.P.C. Leinweberstraat. Bij raadsbesluit van 3 maart 1977 werd aan het verlengde, tussen J.P.C. Leinweberstraat en Gortstraat, ook de naam D.S. van Schuppenstraat gegeven.

*De Schutterij

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 11 – 5 – 1978/13 - 12 - 1979

Schutterij is de vroegere benaming voor plaatselijke burgerkorpsen die zich oefenden in het hanteren van wapens. Zij streden in tijd van oorlog mee ter verdediging van stad en omgeving en waren overigens belast met wachtdiensten en de handhaving van de orde.

*Albert Schweitzerstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004

Albert Schweitzer, 1875 – 1965. Duits theoloog, filosoof, medicus en musicus. Zending, die in Lambarene (Gabon) een zendingspost en een ziekenhuis opzette. Hield vele lezingen van allerlei aard en concerten in een groot aantal landen. Besteedde de daarmee ontvangen gelden aan zendingsposten en ziekenhuizen in Gabon. Ontving in 1928 de Goetheprijs en in 1951 de vredesprijs van de Duitse boekhandel. In 1953 werd hem de Nobelprijs voor de Vrede voor 1952 toegekend. Hij voltooide met de daaraan verbonden geldsom *Het dorp van het Licht*, een lepradorp.

Hield zich ook sterk bezig met het probleem van de atoombom. Na zijn overlijden in Lambarene is hij daar, naast zijn eerder overleden vrouw begraven.

*Sibeliusstraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Johan Julius Christian (Jean) Sibelius, 1865 - 1957. Fins componist van orkest- en koorwerken, kamer- en toneelmuziek. Putte in zijn vroege werken inspiratie uit de Scandinavische folklore.

*Sirius

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Een heldere ster in het sterrenbeeld De Hond, ook wel de Hondster genoemd; zou de helderste ster aan de hemel zijn.

*Slagvink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

De zang van een vink wordt slag genoemd. Slagvink (Lat. *Fringilla coelebs*) is de naam van een vink die mooi zingt. Goed zingende vinken werden wel als kooivogels gehouden. Zie ook de opmerking bij Het Overslag.

*Slaperdijk

Componistenbuurt/Dichtersbuurt

Besluit burgemeester en wethouders 9 - 7 - 1991/3 - 11 - 2010 (BAG)

De Slaperdijk ontleent zijn naam aan het feit, dat hij alleen dienst hoeft te doen bij doorbraak van de Rijndijk tussen Wageningen en de Grebbeberg (de zogenaamde Grebbedijk), om dan te voorkomen dat de Gelderse Vallei tot bij Amersfoort overstroomt.

De dijk slaapt dus totdat hij, in geval van nood, gewekt wordt. Hij is aangelegd in 1652/1653 (zie Stol, p. 207 - 220 en Deys (1988), p. 78 - 87). Dat de aanleg van de Slaperdijk gevolgen had voor de afwatering van de aangelegen landerijen (onder andere de Diddersgoederen) is te lezen bij Bisschop e.a., p. 103. De Slaperdijk (dijklichaam en de weg daarop) behoorde tot de gemeente Amerongen en behoort nu gemeente Utrechtse Heuvelrug. Burgemeester en wethouders van Veenendaal kregen toestemming van het gemeentebestuur van Amerongen om woningen op Veenendaals grondgebied, die hun uitgangen aan de Slaperdijk hadden, te nummeren aan deze weg. Het betrof de aan de Dijkstraat genummerde woningen 172 (nu Slaperdijk 9) en 174b (nu Slaperdijk 15). Inmiddels behoort Amerongen nu tot de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

*Sloep

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

Een sloep is een klein licht vaartuig zonder dek en soms met een mast, om een hulpzeil te kunnen bijzetten, ingericht om met riemen te worden voortbewogen. Zij dient als vaartuig voor passagiers en goederen en vaak ook als reddingsvaartuig. De naamgeving was noodzakelijk in verband met de vestiging van een huisartsenpraktijk. De Sloep ligt, heel toepasselijk, aan De Reede.

*Dr. Slotemaker de Bruïneplein

Franse Gat

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950/Besluit burgemeester en wethouders 6 - 10 - 2011

Dr. Jan R. Slotemaker de Bruïne, 1869 - 1941. Nederlands staatsman en theoloog. Lid van de Christelijk Historische Unie. Hoogleraar vanwege de Nederlandse Hervormde Kerk aan de Universiteit van Utrecht. Minister van Arbeid in 1926, van Sociale Zaken in 1933 en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen in 1935. Onderscheidde zich door zijn sociale belangstelling.

*Dr. Slotemaker de Bruïnestraat

Franse Gat

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950/4 - 11 - 1965/Besluit burgemeester en wethouders 6 - 10 - 2011

Zie bij -plein. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd de naam Dijkstraat voor het gedeelte tussen de Dr. Slotemaker de Bruïnestraat (de hoek bij boerderij De Geer) en de kruising met de Rondweg-west gewijzigd in: Dr. Slotemaker de Bruïnestraat.

*De Smalle Zijde

Nijverkamp

Raadsbesluit 17 – 4 – 1958/2 – 10 – 1986/19 – 5 - 1988

De Smalle Zijde was de naam van een perceel grond van het huidige industrieterrein Het Ambacht en het sportcomplex De Groene Velden. Bij raadsbesluit van 2 oktober 1986 werd voor het verlengde van deze straat, dat aansloot op de Middelbuurtseweg, ook de naam De Smalle Zijde vastgesteld. De bij het vorige besluit vastgestelde naam voor de verlenging werd bij raadsbesluit van 19 mei 1988 vervallen verklaard.

*Smetanadreef

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Bedrich Smetana, 1824 - 1884. Tsjechisch componist van orkest- en operawerken, kamer-, piano- een koormuziek, cantates en liederen.

*Smidstraat

Achterkerk

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Naar een daar gevestigde smederij. Volgens Van Barneveld, van de firma Molenbeek.

Snipstraat

Het Ambacht

Besluit burgemeester en wethouders 2-7-2013

(Voornemen om na het definitieve inrichtingsplan Stationskwartier, deelgebied C, deze naam vast te stellen)

Dit KLM-toestel van het type Fokker F-XVIII, met het registratieteken PH AIS en daarom aangeduid als **Snip**, maakte op 19 december 1934 als eerste toestel van de Maatschappij de trans-Atlantische vlucht. Het bereikte 17 uur na vertrek Paramaribo, Suriname. Van daaruit werd doorgevlogen naar de eindbestemming Curaçao, waar het op 22 december landde. De afstand, die het toestel daarmee aflegde, bedroeg 12.200 kilometer in 54 uur en 27 minuten.

*Snoekbaars

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 03 – 2017

De snoekbaars (Lat. Sander lucioperca), voorheen ook wel zander genoemd, is een in Nederland voorkomende vis uit de familie van de echte baarzen. De snoekbaars is langgerekt en op doorsnede rond van vorm en heeft een puntige kop. De kleur van de snoekbaars is afhankelijk van de bodem en de helderheid van het water. De kleur kan zilvergrijs tot goudbruin zijn en hij heeft vage donkere dwarsstrepen, die bij oudere exemplaren vervagen. De snoekbaars kan 120 centimeter lang en 10 tot 12 jaar oud worden. Een snoekbaars van 80 centimeter al aanzienlijk groot. In de winter trekt de snoekbaars als dat mogelijk is naar zeer diep water. Veel snoekbaarzen leven dan op dieptes tussen de tien en twintig meter.

*Solkuillaan

Petebos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De Solkuil is een uitgraving op het landgoed Prattenburg, in de omgeving van de woning in het zuidwestelijke deel. De kuil is waarschijnlijk ontstaan door het delven van een vermoedelijk zoutachtige stof (sol of zout). De kuil ligt in de nabijheid van de zogenaamde Westenlaan, de scheiding tussen het landgoed en de bossen op de Elsterberg.

*Spaarne

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 11 - 1978

Het Spaarne is een riviertje in Noord-Holland.

*Spanjaardsgoed

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

Het Spanjaardsgoed was de naam van een perceel grond gelegen tussen het huidige sportpark De Groene Velden en het natuurreservaat De Blauwe Hel. In een voorstel van burgemeester en wethouders van 26 november 1979 tot straatnaamgeving aan onder andere 't Goeie Spoor, werd melding gemaakt van het feit dat een gedeelte van het Spanjaardsgoed zou komen te vervallen; een besluit daaromtrent is door de raad nooit genomen.

*Sparrenlaan

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 20 - 5 - 1949

De enige oorspronkelijk in Noord- en Midden-Europa voorkomende spar is de zogenaamde kersteden ofwel fijnspar (Lat. *Picea abies*), die zich het best thuisvoelt in de bergen en daarom in Nederland niet inheems is. Hij is hier echter wel veel aangeplant als productie- en sierboom. Burgemeester en wethouders stelden aan de raad voor deze straat of weg de naam Sparrenweg te geven. De raad koos voor Sparrenlaan.

*Speklappenbuurt

't Hoorntje

In de volksmond gebruikelijke (scheld)naam

De naam werd gebruikt voor de Julianastraat. Waarschijnlijk omdat er in deze straat voor de tijd waarin ze werd bebouwd, vrij ruime en betrekkelijk dure woningen werden gebouwd droeg ze geruime tijd deze naam, temeer omdat men dacht dat de eigenaren of bewoners de kosten van hun huis op hun eten moesten besparen. Speklappen waren in die tijd "goedkoop" vlees.

*Spiesheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 - 10 - 2008

Christina van Engelenburg-Spies (1919-1945) kwam om het leven tijdens een beschieting van Veenendaal. Grada Hendrika Spies (1925-1945) kwam eveneens bij een beschieting van Veenendaal om het leven. Heinrich Herman Spies (1927-1945) werd in het zogenaamde spergebied bij Veenendaal geëxecuteerd.

*Spitsbergenweg

Dragonder Oost

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977/2 - 3 - 1978

Het is niet duidelijk in hoeverre de naam van deze weg verband houdt met het eiland Spitsbergen in de Noordelijke IJszee. Op dit eiland was, op het hoogtepunt van de Nederlandse walvisvaart in het midden van de zeventiende eeuw het landstation Smeerenburg gelegen. Hier werd traan gekookt uit walvisspek. Vast staat, dat een parallel aan de weg gelegen strook grond de naam Achter Spitsbergen droeg, terwijl een Spitsbergen genaamde boerderij aan de weg lag. Oorspronkelijk droeg de aan de oostelijke zijde van de Dragonderweg op het grondgebied van de gemeente Ede gelegen weg deze naam. Voor de

naamgeving in 1977 maakte de weg deel uit van de Vijgendam. Bij raadsbesluit van 2 maart 1978 werd de naam Spitsbergenweg ook gegeven aan de weg, die de verbinding vormt tussen de Grote Beer en de dan bestaande Spitsbergenweg.

***De Splitting**

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Splitting was de naam van een perceel grond gelegen in het sportcomplex De Groene Velden.

***Spoorlaan**

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 23 - 5 - 1933/16 - 12 - 1971/2 - 5 - 1991

De betekenis volgt uit de omschrijving in het raadsbesluit: “loopende vanaf de Kerkewijk in Oostelijke richting evenwijdig aan en ten Zuiden van de spoorlijn Amersfoort – Kesteren”. Oorspronkelijk omvatte de loop van deze laan ook het verlengde van de huidige Spoorlaan tot aan de Brinkersteeg en vervolgens ook de Verlengde Spoorlaan. Bij raadsbesluit van 16 december 1971 werd de naam van de Spoorlaan voor het deel ten zuidoosten van de Brinkersteeg gewijzigd in Verlengde Spoorlaan. Bij raadsbesluit van 2 mei 1991 is het tracé van deze laan voor de eerste circa 100 meter gerekend vanaf de Kerkewijk gewijzigd vastgesteld.

***Sportlaan**

Stationswijk

Raadsbesluit 14 - 1 - 1965

Deze laan gaf, ten tijde van de aanleg, als enige toegang tot de nu aan de Verlengde Sportlaan gelegen sportvelden, terwijl tevens aan deze laan het zwembad en een sporthal zouden verrijzen. Tevens staat daar nu de VMBO-school Het Perron.

***Sprenkelaar**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Een uit Beekbergen afkomstig geslacht Sprenkelaar, dat ongeveer 1730 naar Veenendaal komt. De oudst bekende voorvader is Johan Sprenckeler, geboren ± 1500.

***Stadhouderslaan**

De Pol

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972/18 - 12 - 1997

Stadhouder is de persoon, die in naam van de vorst of het landsbestuur bekleed was met het uitvoerende gezag; meestal ook bevelhebber van leger en vloot. Bij raadsbesluit van 18 december 1997 is voor het verlengde van de Stadhouderslaan in de richting van de Buurtlaan-west ook de naam Stadhouderslaan vastgesteld.

***Standaardruiter**

De Faktorij

Raadsbesluit 11 - 5 - 1978/13 - 12 - 1979

De naam van de paardruiter die het vaandel, de standaard van het gilde meevoert.

*Staringlaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Antony Christiaan Winand Staring, 1767 - 1840. Nederlands dichter. Pittig verteller van folkloristische verhalen in dichtvorm. Ook bekend door zijn puntgedichten, gedichten die op korte wijze, geestig en vaak scherp, een waarheid ten beste gaven.

*State

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een voor een adellijk landhuis of slot gebruikelijke benaming (in Friesland vooral voor adellijk landgoed of bezit).

*Stationsplein

Stationswijk

Raadsbesluit 6 - 4 - 1949/13 - 12 - 1979

Dit plein dankt zijn naam het daaraan gelegen station Veenendaal, nu Veenendaal-Centrum, in oorspronkelijk de spoorlijn Amersfoort - Kesteren, nu Utrecht - Rhenen. Bij raadsbesluit van 13 december 1979 werd bepaald dat de naam ook zou gelden voor de uitbreiding van de straat (het plein).

*Stationssingel

Stationswijk

Raadsbesluit 2 - 12 - 1942/7 - 6 - 1984

De singel heeft zijn naam te danken aan het nabijgelegen station Veenendaal van de Nederlandse Spoorwegen aan toentertijd de lijn Amersfoort - Kesteren. Tussen de Stationssingel en het station lagen destijds een park en een parkje met kiosk waar tussen een hotel stond. Nu ligt er de weg 't Goeie Spoor. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd aan het verbindingsweggetje tussen 't Goeie Spoor en de Stationssingel ook de naam Stationssingel gegeven. *Het besluit van 2 december 1942 werd genomen door de burgemeester, waarnemende de taak van de gemeenteraad.*

*Stationsstraat

Gelderse Blom/De Compagnie

Raadsbesluit niet gevonden. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De naam van deze straat houdt ontegenzeggelijk verband met het feit, dat deze uiteindelijk vanuit het centrum naar het N.S.-station Veenendaal-De Klomp loopt. Werd bij het besluit van 1 mei 1940 van de raad van de gemeente Ede, tot welke gemeente de straat, gelegen in Gelders Veenendaal, toen behoorde, nog Boveneind genoemd. Droeg bij de grenswijziging van 1 januari 1960 al de naam Stationsstraat.

*'t Steegje

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen (zie Deys (1988), p. 84/85) is ter hoogte van de huidige Wilhelminastraat een wegje ingetekend, genaamd 't Steegje (zie bij Groene Woud). 't Steegje werd ook wel Kerkepad genoemd.

*Jan Steenlaan

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Naar Jan Havickszoon Steen, 1626 - 1679. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Verbeeldde veel huiselijke taferelen. Hij was een degelijk mens met een ernstig karakter, die met zijn schilderijen wilde laten zien "hoe het niet moest". Helaas wekten veel van zijn stukken bij het grote publiek de indruk van het tegengestelde. Denk bijvoorbeeld aan de uitdrukking: een huishouden van Jan Steen.

*Steenvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Steenvalk (Lat. *Falco columbarius*) is de andere benaming voor het Smelleken. De vogel is een in ons land vrij algemene doortrekker en soms wintergast. Hij was de jachtvalk van de middeleeuwse edellieden.

*De Sterke Arm

Engelenburg

Raadsbesluit 25 - 6 - 1968

Volgens het voorstel van 17 juni 1968 van burgemeester en wethouders was het de bedoeling dat de aan deze weg te geven naam een "speelse verwijzing" zou zijn naar het (dan nog te bouwen) politiebureau op de hoek van die weg en het Boompjesgoed.

De weg vormt een verbinding tussen de Kerkewijk en het Boompjesgoed. Toen, minder dan nu, werd de politie wel de sterke arm van het gezag genoemd.

*Sterkenburg

Salamander

Raadsbesluit 3 - 11 - 1966

Kasteel Sterkenburg aan de Langbroekerwetering; gebouwd op en aan de overblijfselen van een dertiende eeuwse slot. Zie Lunenburg.

*Sterremos

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Sterremos is een geslacht van mossen (Lat. *Mnium*), met stervormige blaadjes.

*Sterrenschans

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De Sterrenschans was een verdedigingswerk ten oosten van Doornenburg (Gelderland) bij het Pannerdens Kanaal en ten noorden van de Waal, de splitsing van Rijn en Waal.

*Sterrenwacht

Meesterweide

Raadsbesluit 24 - 6 - 2004; besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Een Sterrenwacht is een gebouw, ingericht om sterrenkundige waarnemingen te doen en daarvoor met de nodige middelen, zoals sterrenkijkers, is voorzien. Tegenwoordig bestaan er ook sterrenwachten van waaruit men zonder direct gebruik van het oog sterren waarneemt, bijvoorbeeld met radiogolven. Deze straat dankt de naam aan het feit, dat de er aan gelegen bebouwing, De Zonnetuin genaamd, min of meer rechtstreeks uitkijkt op het wijkdeel met namen van sterren en sterrenbeelden. Bovendien is bij de naamgeving rekening gehouden met

de omstandigheid, dat de weg ligt aan de noordzijde, dus de nachtkant van het gebouwencomplex. De aan de zuidzijde gelegen straat werd bij hetzelfde raadsbesluit Zonnewijzer genoemd.

***Stevenaak**

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De stevenaak is een vaartuig met een omhooglopende voor- (en achter)steven. In het algemeen is een aak een groot stevenloos binnenvaartuig voor het vervoer van massagoederen. Meestal heeft hij een platte bodem.

***Kees Stipplein**

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 6 – 4 – 2010/27 – 4 – 2010 (BAG)

Kees Stip (1913-2001) werd geboren op Nieuweweg 85 (nu 66) in Gelders Veenendaal. Als dichter debuteerde hij in 1943 met de parodie “Dieuwertje Diekema”. Ruime bekendheid kreeg hij met zijn, onder het pseudoniem Trijntje Fop geschreven, dierenversjes. Zij verschenen van 1952 tot 1983 in verschillende dag- en weekbladen.

Op verzoek van het bestuur van de Veenendaalse Oranjevereniging schreef Stip een “Veens Volkslied”. Van 1951 tot 1979 was hij redactielid van het Polygoon-(film)journaal.

***Storkstraat**

De Compagnie

Raadsbesluit 2 - 10 - 1986

Charles Theodoor Stork, 1822 - 1895. Een ondernemer die een van zijn broer geërfde ijzer- en metaalgieterij tot zodanig grote bloei bracht, dat deze later kon uitgroeien tot de voorloper van VMF-Stork, nog later Stork NV te Hengelo. Hij had vooruitstrevende ideeën op het gebied van pensioen- en sociale voorzieningen voor het personeel.

***Stormzwaluw**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Stormzwaluw is de andere naam voor het stormvogeltje (Lat. *Hydrobates pelagicus*) een langs de Europese kusten voorkomende stormvogelsoort. Deze vogel heeft, in tegenstelling tot het vaal stormvogeltje (Lat. *Oceanodroma leucorhoa*), geen gevorkte staart, terwijl juist zo'n staart een kenmerk is van de zwaluwen.

***Strawinskyweg**

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Igor Strawinsky, 1882 - 1971. Amerikaans componist van Russische afkomst. componeerde orkest-, ballet-, opera-, kamer- en pianomuziek, werken voor zang en orkest, koor a capella en liederen.

***Stuivenbergheem**

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Marinus Stuivenberg (1921-1944) kwam als dwangarbeider in het Duitse Epshalm om het leven.

*Suikervat

Centrum

Raadsbesluit 7 - 4 – 1970/ 2 – 11 - 1978

Ontleent zijn naam, aldus het raadsvoorstel van burgemeester en wethouders van 23 maart 1970, aan het voormalige gelijknamige pand in de Hoofdstraat, destijds eigendom van de firma Wed. L.N. van Essen. Nu bevindt zich daar een winkelpand (zie Brink, p. 29). Bij raadsbesluit van 2 november 1978 werd de naam Suikervat vervallen verklaard voor de geprojecteerde weg tussen Tuinstraat en Brouwersstraat, die uiteindelijk niet werd aangelegd. Bij het raadsbesluit tot intrekking van deze naam is bepaald dat de naam voor later gebruik zal worden gereserveerd.

*Suikervat

Centrum

Besluit burgemeester en wethouders 30 – 1 – 2007

Ontleent zijn naam aan het voormalige gelijknamige pand in de Hoofdstraat, destijds eigendom van de firma Wed. L.N. van Essen. Dezelfde straatnaam werd eerder in 1970 vastgesteld en bij raadsbesluit van 2 november 1978 vervallen verklaard voor de geprojecteerde weg tussen Tuinstraat en Brouwersstraat, die uiteindelijk niet werd aangelegd. De oude naam wordt nu op ongeveer dezelfde locatie in ere hersteld. De naamgeving is ingegaan op 1 januari 2008.

*Bertha von Suttnerstraat

Dragonder Oost

Raadsbesluit 16 – 6 – 2004

Bertha, barones von Suttner, geboren gravin Kinsky, 1843 – 1914. Van oorsprong Oostenrijks schrijfster. Sinds 1887 gegrepen door de problemen van oorlog en vrede. Was korte tijd secretaresse van Alfred Nobel in Parijs. Haar boek *Die Waffen nieder* kreeg veel waardering naast tegenstand. Omdat haar echtgenoot Arthur G. von Suttner in dezelfde tijd een boek schreef tegen het antisemitisme werd ze ook een Jodenvriendin genoemd. Zij ijverde voor allerlei vredesdoeleinden en –bewegingen en spande zich buitengewoon in voor de Eerste Haagse Internationale Vredesconferentie in 1899. In 1905 werd haar de Nobelprijs voor de Vrede toegekend. Was in 1907 opnieuw actief, nu voor de Tweede Haagse Vredesconferentie.

*Sweelinckdreef

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 -5 - 1988

Naar Jan Pietersz. Sweelinck, 1562 - 1621. Nederlands organist en componist van vooral orgelwerken. Was een groot orgelvirtuoos. Schreef bovendien vocale werken, onder andere drie- tot achtstemmige *Psalmen van David*. Ook in Veenendaal woonden nakomelingen van Sweelinck.

*Synagogestraat

Schrijverswijk

Besluit burgemeester en wethouders 6 – 4 – 2010/27 – 4 – 2010 (BAG)

In 1852 is door de Joodse gemeenschap in Veenendaal een synagoge gebouwd aan het Verlaat, die tot de Tweede Wereldoorlog in gebruik is gebleven. Tijdens de Duitse bezetting (1940-1945) ondergingen de Joden van Veenendaal hetzelfde lot als elders in het land. Een aantal van hen wist onder te duiken, de overige werden gedeporteerd en in concentratiekampen vermoord. In de synagoge werden vernielingen aangericht door de Duitse bezetter, waarna de meeste rituele voorwerpen, net als een deel van de Torarollen, werden

geroofd. Drie Torarollen waren op tijd naar Amsterdam overgebracht en zijn daar later teruggevonden.

In de omgeving van Veenendaal hebben ongeveer honderd Joden, voornamelijk afkomstig uit Amsterdam, ondergedoken gezeten.

De Joodse gemeente werd in 1951 opgeheven en bij die van Utrecht gevoegd.

De synagoge aan het Verlaat is na de oorlog verkocht en in 1967 afgebroken.

***Tabakslaan**

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 2 - 5 - 1991

Tabak is de naam van een plant (Lat. *Nicotiana tabacum*) en tevens van het plantaardig product uit de bladeren ervan. Uit die al of niet bewerkte bladeren worden genotmiddelen zoals sigaren, sigaretten, pijptabak en pruimtabak vervaardigd.

***Talmaplein**

Franse Gat

Raadsbesluit 18 - 5 - 1922

Aritius Sybrandus Talma, 1864 - 1916. Nederlands politicus en theoloog. Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel 1908 - 1913; voordien lid van de Tweede Kamer. Hij ijverde sterk voor en had belangrijk aandeel in de totstandkoming van sociale wetgeving, onder andere de Arbeidswet 1911.

***Talmastraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 18 - 5 - 1922

Zie bij Talmaplein.

***Tarweveld**

Dragonder Nord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een stuk landbouwgrond/akker, waarop de graansoort tarwe wordt verbouwd.

***Taxuslaan**

Gezonken Hoek

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De taxus (Lat. *Taxus baccata*) is een hier te lande alleen aangeplant voorkomende heester uit de familie van de coniferen. Hij blijft 's winters groen.

***David Tenierslaan**

Franse Gat

Raadsbesluit 2 - 3 - 1972

David Teniers (de Jonge), 1610 - 1690. Zuidnederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Hij schilderde portretten en gaf landschappen, beelden uit het dagelijks leven en volkstaferelen weer.

***Gerard Terborchstraat**

Franse Gat

Raadsbesluit 16 - 2 - 1956

Gerard Terborch, 1617 - 1681. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw; hij vervaardigde portretten en gaf genre- en binnenhuistaferelen weer.

*De Terp

Molenbrug

Raadsbesluit 19 - 5 – 1988

Een terp is een meestal kunstmatige heuvel in dijkloos land als vluchtplaats bij hoog water. In hun voorstel tot naamgeving zochten burgemeester en wethouders aansluiting bij de naam Heuvel (zie aldaar).

*Theehevellaan

Petebos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Een op het landgoed Prattenburg hooggelegen plaats, niet ver van de Veenendaalse Straatweg, waar de familie Van Asch van Wijck een soort theehuis had gebouwd.

*Jac.P. Thijsselaan

Petebos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Jac.P. Thijsse, 1865 - 1945. Nederlands bioloog, die door vele artikelen en boeken grote bekendheid heeft gegeven aan de wonderen van de Nederlandse natuur.

*Thoomesplein

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 6 – 4 – 2010

Dr. J.G. (Jan Gerhard) Thoomes (1909-2004) kwam in 1936 naar Veenendaal als hoofd van de school voor Uitgebreid Lager Onderwijs (ULO) aan de Vaartbrug. De school kreeg later de naam Koningin Julianaschool en daarna –MAVO. Naast schoolmeester (hoofdonderwijzer) was hij ook theoloog en als zodanig verrichtte hij veel werkzaamheden als predikant en leraar in de Vereniging “Sola Fide”. Ter gelegenheid van het vermeende 400-jarig bestaan van Veenendaal in 1949 schreef hij het boek “Vier eeuwen Veenendaal”. Hij werkte mee aan onder meer de Volksuniversiteit en het Cursussenproject Veenendaal maakt Veenendaal wijzer.

*Thorbeckesingel

Franse Gat

Raadsbesluit 25 - 6 - 1968

Jan Rudolf Thorbecke, 1798 - 1872. Nederlands liberaal staatsman. Doctor in de letteren en doctor honoris causa in de rechten; hoogleraar te Gent en te Leiden. Had een aanzienlijk aandeel in de totstandkoming van de Grondwet van 1848. Was tot driemaal toe minister in door hem of in samenwerking met hem tot stand gebrachte kabinetten. Onder die ministeries kwamen veel belangrijke wetten tot stand, zoals een Kieswet, de gemeentewet, de provinciale wet, wetten tot het graven van het Noordzeekanaal en de Nieuwe-Waterweg. Oorspronkelijk luidde de naam voor deze weg, tussen Dijkstraat (nu Dr. Slotemaker de Bruïnestraat) en Bergweg, Westersingel. De nu duidelijk zichtbare breuk tussen de Westersingel en de Thorbeckesingel was voor burgemeester en wethouders aanleiding de nu geldende naam voor te stellen.

*De Tinneweide

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964

De Tinneweide was de naam van een perceel grond in het natuureservaat De Blauwe Hel en op het industrieterrein Nijverkamp.

*Tjalk

Schepenbuurt

Raadsbesluit 26 - 6 - 1975

De tjalk is een zeilschip voor zee- en riviervaart ter grootte van 50 tot 70 ton, met ronde boeg, platte bodem en zijzwaarden.

*Tolweg

Salamander

Raadsbesluit niet gevonden

Zeer waarschijnlijk naar de in de Kerkewijk gelegen tol. Het betreft hier een voor de huidige Bergweg in de volksmond gebruikte naam. Bij raadsbesluit van 4 oktober 1927 werd de naam voor deze weg vastgesteld als Bergweg.

*Torenavalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

De torenvalk (Lat. Falco tinnunculus) is de in Nederland, ook als standvogel, meest voorkomende valkensoort (zie ook Roodvalk).

*Transformatorstraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971/2 - 3 - 1978

De transformator is een toestel waarmee een elektrische wisselstroom van een hoge spanning wordt omgezet in een van een lagere of andersom. Oorspronkelijk werd de naam gegeven aan een straat, die een rechte verbinding vormde tussen de Wageningselaan en De Smalle Zijde; bij raadsbesluit van 2 maart 1978 werd de naam gehandhaafd voor de gewijzigde loop van de straat.

*Traverse

De Batterijen

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Traverse is de naam voor een dwars op de hoofdwal staande wal van een vesting of andere versterking. De naam houdt verband met het nabijgelegen fort aan de Buursteeg en De Batterijen.

*Trekvalk

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Trekvalk is een andere naam voor de slechtvalk (Lat. Falco peregrinus), vroeger een algemeen voorkomende valkensoort.

*Trommelaar

Molenbrug

Raadsbesluit 11 - 12 – 1980/1 – 9 – 1983/7 – 6 - 84

De trommelaar is een sierduivensoort. Bij raadsbesluit van 1 september 1983 werd deze naam gehandhaafd voor de straat en haar ten opzichte van het besluit van 11 december 1980 gewijzigde loop. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd de loop van deze weg en daarmee onder andere de scheiding tussen de Trommelaar en de Duivenwal-west exact en volgens tekening bepaald.

*Tubantia

Engelenburg

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Tubantia is een oude naam voor Twente, een deel van de provincie Overijssel. Met deze naamgeving is aansluiting gezocht bij de namen van een tweetal andere straten in deze wijk, namelijk Frisia en Hollandia.

*De Tuimelaar

Molenbrug

Raadsbesluit 11 -12 – 1980/1 - 9 - 1983

De Tuimelaar is een sierduivensoort. Bij raadsbesluit van 11 december 1980 werd besloten de naam De Tuimelaar te geven aan een straat die zou lopen vanaf de Duivenwal naar de Achterkerkstraat. Dit besluit werd bij het raadsbesluit van 1983 ingetrokken in verband met anders uitgevoerde bouwplannen en de gewijzigde loop van de straten. Bij hetzelfde besluit werd de naam De Tuimelaar gegeven aan een doodlopende straat ten zuiden van de Molenstraat.

*Tuinfluiter

Vogelbuurt

Raadsbesluit 20 - 11 - 1986

De tuinfluiter (Lat. Sylvia borin) is een in Nederland als zomergast zeer talrijke broedvogel. Anders dan zijn naam doet vermoeden bezoekt hij geen tuinen, tenzij daarin dichte hagen of braamstruiken staan, waarin de schuwe vogel ongestoord kan nestelen.

*Tuinstraat

Koopcentrum

Raadsbesluit 29 - 8 – 1939/7 – 4 1970

De naam houdt zeer waarschijnlijk verband met het feit, dat de straat (voordien een sloot) grensde aan de tuinen van de woningen aan de oostkant van de Hoofdstraat. De naam werd, staande de vergadering, op initiatief van een van de raadsleden gegeven, om te voorkomen, “dat de weg in de volksmond soms een of andere verkeerde naam” zou krijgen. Hij stelde de naam Tuinstraat voor; hiertoe werd zonder hoofdelijke stemming besloten. De naam gold toen nog alleen voor het deel tussen de J.G. Sandbrinkstraat en de Helling. Bij raadsbesluit van 7 april 1970 werd de naam Tuinstraat ook gegeven aan de weg tussen J.G. Sandbrinkstraat en Raadhuisstraat, die in het verlengde van de oorspronkelijke liep.

*Turbinestraat

Nijverkamp

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971

De turbine is een machine, waarin een rad of as met dwars daarop staande schoepen in beweging wordt gebracht door de kracht van een luchtstroom, stoom of vallend water, die tegen de schoepen werkt.

*Turfschip

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een schip, bestemd voor het vervoer van turf (in vroeger tijden voor de afvoer van turf uit de Rhenense Venen/Veenendaal van groot belang). Uit de vaderlandse historie is heel bekend: het turfschip van Breda (1590).

*Turfsteker

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

Bij de turfwinning is de veenarbeider een belangrijk persoon. Hij steekt bij de droge winning de turven op de juiste maat, in lengte, breedte en dikte. Bij de natte winning gebeurt hetzelfde nadat de turf laag is aangestampd en uitgedroogd.

*Margaretha Turnorlaan

Petenbos (stad in de stad)

Raadsbesluit 28 -4 - 1994

Margaretha Turnor, 1613 - 1700. Zij was gehuwd met Godaerd Adriaan van Reede, heer van Amerongen, 1621 - 1691. Ze leidde geheel zelfstandig de herbouw van het in 1673 door de Fransen verwoeste kasteel Amerongen. Zij raadpleegde wel door middel van briefwisseling haar echtgenoot, die op diplomatieke missies veel in het buitenland verbleef. Deze briefwisseling vormt de bron van kennis omtrent deze vrouw. Aan deze laan werd oorspronkelijk bij raadsbesluit van 12 maart 1992 de naam Herttenlaan gegeven. Bij nader inzien is aan de laan de naam gegeven van een markante/strijdbare vrouw uit de Nederlandse geschiedenis, omdat aan alle straten van het project Stad in de stad dit soort namen is gegeven.

*Tweespan

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Een tweespan zijn de twee paarden of andere trekdieren voor een wagen. Ook wordt een met twee trekdieren aangespannen wagen zo genoemd.

*Uilenbosweg

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Een stuk bos op het landgoed Prattenburg, tussen Schapendrift en Dellaan en westelijk van het Robijnenbos, waar veel (bos)uilen huisden.

*Uitweg

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden.

Deze naam werd, naast de namen Schoolstraat en Rijweg, gedurende een aantal jaren in de eerste helft van de twintigste eeuw, voor de huidige Schoolstraat gebruikt. Er leven nog Veenendalers die zich herinneren dat aan het einde van de straat twee straatnaambordjes stonden, die elk een van de namen vermeldden, namelijk “Schoolstraat” en “Uitweg”.

*Uiverstraat

Het Ambacht

Besluit burgemeester en wethouders 2-7-2013

“Uiver” is de naam van een Douglas DC-2 KLM-toestel. De Maatschappij kende al een toestel met een kenmerk dat met een letter U eindigde. Dit toestel kreeg als registratieteken PH-AJU en daarom werd gekozen voor de naam Uiver. Een dialectische nevenvorm van ooievaar.

Het vliegtuig werd beroemd door de deelname aan de *MacRobbertson London – Melbourne* luchtrace. Deze race werd georganiseerd om het honderdjarig bestaan van Melbourne te vieren. De Uiver won het handicapklassement van de race. Helaas verongelukte het toestel eind 1934 door weersomstandigheden tijdens een vlucht naar Nederlands-Oost-Indië. Alle bemanningsleden en passagiers kwamen om het leven.

*Joop den Uylhof

Franse Gat

Besluit burgemeester en wethouders 2 – 2 – 2010

Drs. Johannes Marten (Joop) den Uijl, 1919 – 1987, was politicus. Van 1967 tot 1986 was hij politiek leider van de Partij van de Arbeid en van 1973 tot 1977 minister-president van Nederland. Het doel van zijn kabinet was spreiding van inkomen, kennis en macht. Hij kreeg te maken met de oliecrisis, de Lockheed-affaire en de onafhankelijkheid van Suriname. Zijn kabinet viel over de grondpolitiek. De Partij van de Arbeid kwam in de oppositie. Zijn optreden in het tweede kabinet Van Agt, 1981 – 1982 was van korte duur. Als geen ander geloofde hij in een maakbare samenleving.

Officieel luidde zijn naam “den Uijl”; zelf spelde hij zijn naam als “den Uyl”.

*Rik Valkenburgstraat***Rik Valkenburgstraat (bestaande tekst aanvullen)***

Koopcentrum

Besluit burgemeester en wethouders 6 – 4 – 2010. Besluit burgemeester en wethouders 14 – 1 – 2020 vervallen en in reserve geplaatst.

Rik Valkenburg (1923-1994) was, behalve kapper ook filmer, zondagsschoolleider, reisleider en schrijver. Hij schreef er bijna honderd, onder meer over Veenendaal, de Tweede Wereldoorlog en Israël. Hij stelde ook boeken van interviews met theologen en foto boeken over Veenendaal samen.

*Valleistraat

Schrijverswijk

Raadsbesluit 30 - 12 - 1949/ 11 - 5 - 1978; Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

In hoeverre een verband moet worden gezocht met het feit, dat deze straat in het hart van de Gelderse Vallei gelegen is, komt uit de voorstellen aan de twee gemeenteraden niet duidelijk naar voren. De noordelijke zijde van deze straat behoorde ten tijde van de naamgeving tot de

gemeente Ede. De naam Valleistraat werd gegeven aan het Klein Schutje op verzoek van de bewoners van deze straat. Hoewel burgemeester en wethouders van Ede aan de Edese gemeenteraad en later het college van Veenendaal aan de Veenendaalse raad andere namen voorstelden, koos de raad van Ede op 20 december 1949 voor Valleistraat; de raad van Veenendaal legde zich bij die naam neer zonder discussie of hoofdelijke stemming, zoals blijkt uit de raadsnotulen. Bij raadsbesluit van 11 mei 1978 werd voor het deel van de straat tussen het begin van de Grote Beer en het Benedeneind/Groeneveldsebrug de naam gewijzigd in Grote Beer.

*Valreep

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

Een valreep is oorspronkelijk het langs de scheepswand afhanginge touw (reep) met knopen, bedoeld om langs de valreepklampen (houten klossen op de scheepswand) van of aan boord te klimmen, later verbeterd tot een touwladder. Uiteindelijk is de valreep een trap geworden, die langs de zijkant van een schip wordt neergelaten om daarlangs van of aan boord te komen.

*Varenmos

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Varenmos (Lat. *Plagiochil splenioides*) is een levermossoort.

*Vedergras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Vedergras (Lat. *Stipa pennata*) is een soort pluimgras. Deze straat maakte voor de naamgeving in 1973 deel uit van de Buurtlaan oost.

*Veencompagnie

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

Een samenwerkingsverband tussen veelal kapitaalkrachtige bezitters van de veengrond om te komen tot de financiering van de voorbereiding van de exploitatie van het veen en uiteindelijk om daarvan de baten te ontvangen.

*Veenmos

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Veenmos is een geslacht van bladmossen (Lat. *Sphagnum*). Het komt in hoogveen voor. De kleur is grijsgroen. Het groeit aan de uiteinden voortdurend aan en sterft onderaan af. Turf wordt voornamelijk gevormd uit afgestorven veenmos.

*Veenslag

Vogelbuurt

Raadsbesluit 30 - 6 - 1981

Veenslag was de naam van een perceel grond in de onmiddellijke nabijheid van de straat met deze naam. Om aansluiting te vinden bij de naam van de nabijgelegen weg De Wiekslag werd op voorstel van burgemeester en wethouders besloten een naam te geven waarin het woord slag voorkomt.

*Van Veldekelaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Henric (Heinric of Hendric) van Veldeke, 1130 - 1189. Hij is de oudstbekende en een veelzijdige Nederlandse dichter; hij schreef ridderromans, over de levens van heiligen en dichte minneliederen.

*Veldjesgraaf (zie ook bij Nieuweweg)

't Hoorntje

Besluit Burgemeester en Wethouders *11 – 2 – 2014/ 22 – 12 - 2015*

De Veldjesgraaf was vroeger een gegraven afwatering langs de Nieuweweg. De naam komt al voor op veel oude kaarten uit de periode van de turfwinning, zo ook op die van de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen van 1705.

*Veldmuislaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De veldmuis (Lat. *Microtus arvalis*) is de in Nederland meest algemene woelmuis, die voor veel roofdieren het hoofdvoedsel vormt. Zij is zandkleurig en heeft een korte gelijkmatige vacht, zeer korte oren en een korte eenkleurige staart.

*Veldweg

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

Veldweg is de naam voor een onverharde buitenweg. De naam van deze zogenaamde wijkverzamelweg moet worden gezien in samenhang met de namen van de omringende wegen: Boekweitveld, Gersteveld, Haverveld, Roggeveld en Tarweveld.

*Van Velthuisenerf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Gerard van Velthuisen (1923-1945) kwam als dwangarbeider in het Duitse Weener an der Ems door een bomexplosie om het leven.

*Vendelier

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 11 - 5 – 1978/13 – 12 - 1979

Vendelier is de naam van de vaandeldrager en soms vendelzwaaijer van een (schutters)gilde.

*Vendelseweg

't Hoorntje

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit Renswoude niet gevonden; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 - 2010 (BAG)

Vendel is in dit geval waarschijnlijk een verbastering van de oorspronkelijke naam van de zandrug of -heuvel, waarop deze weg ligt. Deze heuvel heette het Groote Veenloo, waarbij loo staat voor bos of struikachtige dichte begroeiing. De noordoostelijke zijde van Nieuweweg tot Holleweg behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal) en de noordelijke zijde, van Holleweg tot Munnikenweg tot de gemeente Renswoude.

(Op de Veldnamenkaart van Veenendaal is bij de samenkomst van Vendelseweg en Holleweg de naam **De Moordkuil** aangegeven – Zie Veldnamen in Veenendaal – 2007 – Werkgroep ‘Dialect, veldnamen, straatnamen en bijnamen’ van de Historische Vereniging “Oud Veenendaal”)

***Verbindingsweg**

Franse Gat

Raadsbesluit 4 - 11 - 1965

De Verbindingsweg heeft vanaf zijn aanleg geen andere bedoeling dan een verbinding te vormen tussen de P.H. van Rijn- en de De Savornin Lohmanstraat, vandaar de naam.

***Verdipad**

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Guiseppe Verdi, 1813 - 1901. Italiaans componist van voornamelijk opera's, vocale en instrumentale werken.

***Verlaat**

Meesterweide

Raadsbesluit 28 - 6 – 1920; 13 – 12 - 1960

De naam Verlaat duidt op een uitwateringssluis, die tot doel had het water uit het noorden (Boveneind) en het westen ('t Zand, Veltgensgraaf, Kerkewijk) te lozen in de richting van het zuiden, de Greb en uiteindelijk de Rijn. Er was ter plaatse kennelijk ook een brug; bij Bisschop e.a., p. 121, is sprake van de Verlaetsbrugh (1689). De noordoostelijke zijde van het Verlaat behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Bij raadsbesluit van 7 december 1938 in overeenstemming met een besluit van de raad van Ede voor de huisnummers 18 tot en met het einde van de straat gewijzigd in Prins Bernhardlaan. *1942 - 1945: Verlaat.* Bij raadsbesluit van 13 december 1960 (na de grenswijziging en ter bevordering van een logischer huisnummering en betere vindbaarheid) weer gewijzigd in Verlaat. Vroeger ging de Grift tussen Hoogstraat en Verlaat over in de zogenaamde Zwaluwstaart (Swaluwstert), waar de Gelderse Wijk ofwel het Boveneind(e) zich afsplitste van de Grift, die verder liep door de huidige Hoogstraat en de Zandstraat naar het Panhuis en zo vervolgens naar de Slaperdijk.

***Verlengde Spoorlaan**

Petenbos Oost

Raadsbesluit 16 - 12 – 1971; 19 – 12 - 1996

Zie bij Spoorlaan. Maakte oorspronkelijk deel uit van de Spoorlaan. De naam werd gewijzigd in Verlengde Spoorlaan omdat de verbinding tussen de beide delen werd verbroken. Bij raadsbesluit van 19 december 1996 werd aan een tweetal korte zijwegen, uitsluitend bereikbaar vanaf de Verlengde Spoorlaan, ook de naam Verlengde Spoorlaan gegeven.

***Verlengde Sportlaan**

Vogelbuurt

Raadsbesluit 4 - 11 - 1965

Voor de aanleg van de Rondweg-west vormde deze weg een geheel met de Sportlaan en droeg ook die naam. Nu vormt een fiets- en voetgangerstunnel de enige verbinding. Door de onderbreking werd een naamswijziging noodzakelijk geoordeeld. Zie ook bij Sportlaan.

*Jan Vermeerstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 30 - 10 - 1953

Jan (feitelijk Johannes) Vermeer; 1632 - 1675. Nederlands schilder uit de Gouden Eeuw. Schilderde personen in hun dagelijkse bezigheden, huiselijke taferelen, portretten en stadsgezichten. Bekend is: Het straatje van Vermeer.

*Ververij (reservenaam)

Centrum

Raadsbesluit 1 - 9 - 1983

De ververij was een afdeling van de Veenendaalsche Stoomspinnerij en Weverij N.V. Bij het raadsbesluit werden burgemeester en wethouders gemachtigd de naam nader toe te kennen aan een in het plan Kostverloren aan te leggen weg; zij hebben van deze machtiging nog geen gebruik gemaakt, zodat de naam in reserve blijft.

*Verwierdelaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

Verwierde is een stuk grond op het landgoed Prattenburg. Het is zo genoemd naar een persoon van dezelfde naam, die op het landgoed heeft gewerkt. Het perceel ligt langs de Schapendrift.

*Vijftien Morgen

Engelenburg

Raadsbesluit 1 - 10 - 1964; 7 - 1 - 1971

Vijftien Morgen was de naam van een perceel grond in de huidige wijk Dragonder en ten oosten over de grens van die wijk. Het was waarschijnlijk vijftien morgen groot. De morgen is de landmaat, die aangeeft dat zoveel land in een ochtendtijd kan worden geploegd. De morgen varieerde, ook in deze omgeving, sterk, namelijk van ruim 3.000 m² tot 10.000 m² (1 hectare). In Veenendaal ongeveer 5.000 m². Bij raadsbesluit van 7 januari 1971 werd aan het verlengde van de Vijftien Morgen in de richting van het Boompjesgoed ook die naam gegeven; oorspronkelijk liep de weg van Kerkewijk tot Spanjaardsgoed.

*Vijgendam

Centrum

Raadsbesluit 1 - 5 - 1940. (Ede); Besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

Vijgendam is mogelijk afgeleid van de (familie)naam Vijg(h). Die werd vroeger zowel bij wijze van voor- als achternaam gebruikt. Zie Van Barneveld. De dam behoorde ten tijde van de naamgeving tot de gemeente Ede (Gelders Veenendaal). Bij raadsbesluit van 3 maart 1977 werden oostelijk van de Kleine Beer gelegen delen van deze weg respectievelijk Castor (aansluitend op de toen al bestaande weg met die naam) en Spitsbergenweg (vanaf de Polderweg in oostelijke richting tot de gemeentegrens) genoemd.

*Vingergras

Dragonder Noord

Raadsbesluit 6 - 3 - 1975

Vingergras (Lat. Panicum of Digitaria) is een grasachtig plantengeslacht.

*Dr. de Visserstraat

Franse Gat

Raadsbesluit 13 - 12 – 1949; Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Dr. Johannes Th. de Visser, 1857 - 1932. Nederlands politicus en predikant. Van 1897 - 1918 lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en leider van de Christelijk Historische fractie; van 1918- 1925 minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Tijdens deze periode kwam de wet tot stand die de financiële gelijkstelling regelde van het bijzonder (christelijk) onderwijs. Hij was predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk van 1910 tot 1918.

*Vivaldistraat

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Antonio Vivaldi, 1678 - 1741. Venetiaans componist van zeer veel concerten en sonates voor een of meer violen, voor celli en blaasinstrumenten. Van hem zijn meer dan 300 concerten, 9 opera's en enkele bundels kerkmuziek bekend.

*Vliegezwam

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Vliegezwam (Lat. Amanita muscaria) is de naam voor een zeer algemene en bekende zwam, met een scharlakenrode tot roodoranje-gele hoed, vaak bedekt met witte tot lichtgele schubjes (“..rood met witte stippen.”, ja, die van kabouter Spillebeen). Komt voor op zure grond, vooral onder berken en/of dennen.

*Vlierbes

Petenbos Oost

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 3 – 2001; 27 – 4 – 2010 (BAG)

Met de naam vlierbes wordt gewoonlijk de vrucht van de Gewone Vlier (Lat. Sambucus nigra) aangeduid, soms wordt er ook de struik op zich ermee bedoeld.

*Vlindertuin

Gelderse Blom

Besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

Met de naamgeving van deze straat is aangesloten op de nabijgelegen straten, die alle een vlindernaam dragen. Hier is geen bepaalde vlinder bedoeld.

(Eigenaardig is, dat deze straatnaam door de ambtelijke organisatie is opgenomen in de opgave van straten op grond van de Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) zonder ooit tevoren als straatnaam onder de aandacht te zijn gebracht van Raad of burgemeester en wethouders. Door de vaststelling van het BAG-besluit van 27 april 2010 door burgemeester en wethouders is deze straatnaam alsnog vastgesteld. De suggestie tot naamgeving speelde in september 2007).

*Vogeltjesmarkt

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

Dit marktplein wordt in Antwerpen vanouds de Vogelenmarkt genoemd. (Vogelen is in het Vlaams het meervoud van vogels). Al in de zestiende eeuw werden daar eenden, snippen, veldhoenders, reigers en klein gevogelte verkocht; daarnaast haas en konijn. De markt verhuisde in de negentiende eeuw naar de huidige locatie. Al lang voor de Eerste Wereldoorlog werden er ook levende postduiven en ander levend gevogelte verhandeld. Pas

na de Tweede Wereldoorlog verkocht men er ook levende inheemse en exotische zangvogels. Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

*Vollewens

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Een uit Amersfoort afkomstig chirurgijnsgeslacht, waarvan de oudstbekende geboorte ligt rond 1560. Door huwelijk verbonden met het geslacht Sweelinck (zie bij Sweelinckdreef).

*Vondellaan

Dichtersbuurt

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

Joost van (den) Vondel, 1587 - 1679. Nederlands dichter en schrijver van grote bekwaamheid en veelzijdigheid; wordt de "Prins der Nederlandse dichters" genoemd. Grote bekendheid verwierf hij met zijn bijbelse en klassieke treurspelen.

*'t Voorhuis

Dragonder Noord

Raadsbesluit 5 - 4 - 1973

't Voorhuis is meestal het woongedeelte van een boerderij, met name het deel dat men betreedt door de voordeur. Een deel van deze straat maakte voor het raadsbesluit van 1973 deel uit van de Buurtlaan-oost.

*Voorpoort

De Batterijen

Raadsbesluit 18 - 12 - 1997

Voorpoort is de naam voor de eerste ingang van een vesting of andere versterkte plaats. De naam houdt verband met het nabijgelegen fort aan de Buurtsteeg en De Batterijen.

*Vossebes

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De vossebes (Lat. *Vaccinium vitis-idaea*) is een groenblijvend dwergstruikje uit de heidefamilie, dat in juni-juli bloeit en nadien rode bessen voortbrengt. Het wordt ook wel rode bosbes genoemd. De bessen worden tot compote verwerkt en bij wildbraad gegeten.

*Vossenlaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992/ 28 - 4 - 1994

De naam voor deze dieren (Lat. *Vulpes vulpes*), een op een hond gerelateerd dier, werd aanvankelijk gekozen. Omdat deze laan later in het plan "Stad in de Stad" kwam te vallen is de naam bij raadsbesluit van 28 april 1994 komen te vervallen.

*Vrekenhorst

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980

Twee geslachten Vrekenhorst, waarvan één uit Wageningen, komen omstreeks 1750 naar Veenendaal. Al in 1677 wordt in de annalen een timmerman Vrekenhorst genoemd.

*Vrijheem

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Hartog Vrij (1939-1944), zoon van Veronica Vrij-Krant, kwam in het Duitse vernietigingskamp Auschwitz om het leven.

*Vuurslag

De Vendel

Raadsbesluit 13 - 12 - 1979

Het vuurslag is oorspronkelijk het stuk staal waarmee vonken uit een vuursteen werden geslagen, later ook het instrument (deel van een geweer) waarmee een vuurwapen werd afgevuurd. Bij raadsbesluit van 30 juni 1981 werd deze naam gewijzigd in Kruisboog om verwarring met de andere op “slag” eindigende straatnamen in de wijk West te voorkomen.

*Vuurvlinderronde

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Van de groep vuurvlinders komen er in ieder geval nog twee soorten in Nederland voor, namelijk de kleine vuurvlinder (Lat. *Lycaena Phlaeas*) en de grote vuurvlinder (*Lycaena Dispar*).

*Waagmeester

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 - 2018

Gilbert van Schoonbeke is geboren in het jaar 1519 en in Antwerpen overleden in 1556. Evenals zijn vader is hij enige jaren opgetreden als stadswaagmeester. Als zodanig bewerkstelligde hij de bouw van een nieuwe en betere waag. Later kocht en verkocht hij veel stukken onbebouwde grond en leegstaande panden. Na het beleg van Antwerpen door Maarten van Rossum in 1542 realiseerde hij zich dat de omwalling van de stad veel te traag verliep. Hij ontwierp een allesomvattend plan, met als gevolg dat het werk in het begin van de jaren 1550 driemaal zo snel verliep als voorheen. De brandstof voor het bakken van de stenen liet hij winnen in de venen ten noorden van de huidige Slaperdijk tussen Veenendaal en Renswoude. In de jaren 1552-1556 liet hij in Antwerpen het Waterhuis, later ook Brouwershuis genoemd, bouwen. Het bouwwerk diende om brouwers van goed en zuiver water te voorzien voor hun bedrijven.

Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

*Waardgelder

De Faktorij en de Vendel

Raadsbesluit 13 - 12 – 1979

Waardgelder is de naam van een door steden of gilden, dikwijls bij wijze van voorzorg, in tijdelijke dienst en tegen beloning (“Wartgelt”) aangenomen krijgsman.

*Wageningselaan

Nijverkamp

Raadsbesluit 19 - 10 - 1950

Deze naam is al van oudsher in zwang; het verlengde van deze laan loopt door de Rhenense Meent en de Achterbergse Hooilanden en komt uiteindelijk inderdaad in Wageningen uit. De weg begon oorspronkelijk aan de Kerkewijk tegenover café-restaurant Stermerk, later Hotel

Gerth. Nu begint daar, in tegengestelde richting, 't Goeie Spoor. De Industrielaan loopt ongeveer zoals toen het eerste deel van de Wageningse laan.

***Wagnerpad**

Componistenbuurt

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Richard Wagner, 1813 - 1883. Duits componist, vooral bekend door zijn grote opera's. componeerde ook instrumentale en vocale werken.

***H.F. Wakemanstraat**

't Hoorntje

Besluit Burgemeester en Wethouders 11 - 2 - 2014/ 22 - 12 - 2015

H.F. Wakeman was, in de Tweede Wereldoorlog in 1944 een 22-jarige flying officer van de Royal Canadian Air Force. Hij was piloot van een Engelse jachtbommenwerper. Op 5 oktober 1944 is hij neergestort langs de spoorlijn Utrecht - Arnhem, ten zuiden van station De Klomp en De Kade. Wakeman kwam om het leven en hij werd begraven op 6 oktober op de algemene begraafplaats aan de Munnikenweg. Voor zijn laatste rustplaats werd een prominente plek uitgekozen. De Veenendaalse brandweer herdenkt de vrijheidsheld jaarlijks op de genoemde begraafplaats. De naam voor deze straat werd voorgedragen door Sjoerd de Jong, een verslaggever, die in de opsporing van nagelaten betrekkingen van deze oorlogsvlieger veel tijd heeft gestoken.

***Walenburg**

Salamander

Raadsbesluit 3 - 11 - 1966

Kasteel Walenburg aan de Langbroekerwetering, vrijwel tegenover Kasteel Sandenburg. Van Walenburg werd al in 1250 melding gemaakt; de woontoren stamt uit de veertiende eeuw. Zie Lunenburg.

***Warendorp**

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 11 - 12 - 1980/ 23 - 9 - 1982

Een waarschijnlijk uit Duitsland afkomstig Menisten-geslacht Van Warendorp, dat zich rond 1660 te Veenendaal vestigde. Bij raadsbesluit van 23 september 1982 werd deze naam tevens vastgesteld voor het aanpalende fiets- en wandelpad, dat ten tijde van de oorspronkelijke naamgeving nog geen bebouwing kende.

***Waterhoen**

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 - 12 - 2016

Het waterhoen is een algemeen bekende vogel. Hij heeft een rode bles en snavel met een gele punt en onder meer witte staartveren. De vogel is te vinden in sloten, vaarten, vijvers en andere niet te grote wateren. Zijn voedsel bestaat uit waterplanten en hun vruchten en zaden, insecten, spinnen, wormen en andere ongewervelde dieren. Hij heeft geen zwemvliezen, hierdoor zwemt hij moeilijk; zijn kop schokt als het hoofd van een fietser, die moeizaam heuvelopwaarts fietst. Zijn tenen zijn bijzonder lang, wat hem, door gewichtsverdeling, in staat stelt over drijfplanten te lopen. Evenals de meerkoet is hij een agressieve territoriumverdediger; grensgeschillen leiden tot wederzijds pikken en trappen. Hij kan zich geruime tijd roerloos onder water verbergen. Het nest bestaat meestal uit 5 tot 10 lichtbruine eieren met fijn roodachtig bruine spikkels. Het kan soms ook wel tot 20 eieren bevatten, die

dan van meer dan een wijfje afkomstig zijn. Per broedseizoen is een tweede broedsel mogelijk.

*Waterhuis

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 3 – 7 – 2018

In de jaren 1552-1556 liet Gilbert van Schoonbeke in Antwerpen het Waterhuis, later ook Brouwershuis genoemd, bouwen. Hett bouwwerk diende om brouwers, in de beginfase zestien in getal, van goed en zuiver water te voorzien voor hun bedrijven. Het zou zijn laatste grote werk zijn.

Gekozen door Veenendaalse inwoners in verband met het Gilbert van Schoonbekejaar 2019, dat in Antwerpen wordt gevierd.

*Waterlelie

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

Overblijvende waterplant van plassen en ander stilstaand water vanuit de bodem oprijzend vanuit een dikke kurkachtige wortelstok. Vormt dikwijls grote velden. Bladeren en bloemen drijven aan het eind van lange stelen. De bloemen, die in de knop gedurende de winter in de wortelstok hebben overwinterd, zijn in het algemeen wit. Zij bereiken een grootte van 9 tot 12 centimeter. Het zijn de grootste bloemen van onze flora. Bestuiving gebeurt dikwijls door insecten, vooral kevers. De bolronde doosvrucht valt af en zinkt naar de bodem. Barst na verloop van tijd door de zwelling van de zaadhulsels open, de met een slijmlaag omhulde zaden stijgen naar de oppervlakte; als de slijmlaag is opgelost zakken de zaden weer naar de bodem en ontkiemen daar.

*Waterman

Dragonder Noord

Raadsbesluit 3 - 3 – 1977; besluit burgemeester en wethouders 27 – 4 – 2010 (BAG)

De Waterman (Aquarius) is een sterrenbeeld, dat deel uitmaakt van de zogenaamde dierenriem.

*Watermunt (reservenaam)

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

De algemeenste van alle munten. Evenals alle munten heeft ook deze een pepermuntgeur.

Verdraagt zeer natte plaatsen. Geliefd als nectarplant bij bijen, vliegen en dagvlinders.

Schildpadkevers en de larven ervan vreten de bladeren tot aan de nerven op. Van deze overblijvende planten komen ook dwergsoorten voor. Gekweekte planten zijn veelal groter dan de wilde.

*Waterschans

Pioniersbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De Waterschans was een verdedigingswerk bij Bergen op Zoom (Noord-Brabant) aan de Oosterschelde.

*Waterviolier

Veenderij

Besluit burgemeester en wethouders 20 – 12 – 2016

Komt voor in stilstaand zoet water. De steel boven water draagt geen of nauwelijks bladeren. De bleeklila, witte of gele bloemen staan in trosjes rondom de steel. De meestal ondergedoken bladeren zijn kamvormig ingesneden. Ook deze plant is overblijvend.

*Waterzwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 – 1979/ 30 – 6 - 1981

Waterzwaluw (Lat. Riparia riparia) is een andere naam voor de oeverzwaluw (zie aldaar en bij aardzwaluw), zo genoemd omdat ze zich veel aan de waterkant (steile oevers) ophoudt. Bij het vaststellen van deze straatnaam was het nog niet mogelijk de loop van deze straat te bepalen; dat gebeurde pas bij raadsbesluit van 30 juni 1981.

*Wederik

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Wederik is een plantengeslacht uit de sleutelbloemfamilie, waarin onder meer voorkomen de gewone wederik (Lat. Lysimachia vulgaris), die niet mag worden verward met de verwilderde sierplant Puntwederik (Lysimachia punctata). De boswederik (Lysimachia nemorem), komt vooral in het oosten en zuiden van Nederland op kalkarme grond voor. Deze mag weer niet verward worden met het penningkruid (Lysimachia nummularia).

*Weegbree

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

Weegbree is een algemene benaming voor een hele plantenfamilie, waarin onder meer voorkomen de hertshoornweegbree (Lat. Plantago coronopus), de smalle weegbree (Plantago lanceolata), een vanouds bekende geneeskrachtige plant, verder de ruige weegbree (Plantago Media), de grote weegbree (Plantago Major) en de zeeweegbree (Plantago maritima). In het algemeen bloeit de weegbree in (korte of lange) compacte aren.

*Van de Weerterf

Buurtstede

Besluit burgemeester en wethouders 28 – 10 – 2008

Evert van de Weert (1923-1945) kwam in het Duitse concentratiekamp Bergen-Belsen om het leven.

*Wespeorchis

Petenbos Oost

Raadsbesluit 19 - 12 - 1996

De breedbladige wespenorchis (Lat. Epipactis helleborine) is een in Nederland op sommige plaatsen nog vrij algemene orchis. Op vochtige kalkrijke bodem komt in ons land ook nog de beschermde moeraswespenorchis (Epipactis palustris) voor.

*Westersingel

Franse Gat

Raadsbesluit 24 – 3 – 1954/ 16 - 2 - 1956

De naam houdt verband met de ligging ten westen van de gesloten bebouwing van de wijken De Geer en Franse Gat; het lag in de bedoeling, dat deze weg zou gaan fungeren als westelijke randweg; pas in een later stadium werd besloten de bebouwing deze grens te laten overschrijden. De naamgeving volgens het oorspronkelijke raadsbesluit gold voor het gedeelte van de Dijkstraat tot de Bergweg. Bij raadsbesluit van 16 februari 1956 werd aan het gedeelte van de westelijke randweg tussen de Dijkstraat en de spoorlijn ook de naam Westersingel gegeven. Bij raadsbesluit van 25 juni 1968 werd de naam van het meest oorspronkelijke deel van deze singel, namelijk van Dijkstraat (nu Dr. Slotemaker de Bruïnestraat) tot Bergweg, gewijzigd in Thorbeckesingel.

*Weverij

Achterkerk

Raadsbesluit 1 - 9 – 1983/ 7 – 6 – 1984/ 1 – 7 – 1993

Met de weverij wordt de voormalige Veenendaalsche Stoomspinnerij en Weverij N.V., kortweg V.S.W. bedoeld. De straat loopt voor een deel over het vroegere fabrieksterrein. Een op 2 april 1861 bij die fabriek geplaatste eerste steen bevindt zich langs de weg; de naam van het bedrijf luidde toen Veenendaalsche Stoomweverij. Bij raadsbesluit van 7 juni 1984 werd de scheiding tussen Weverij en Duivenwal exact en op tekening bepaald. Bij raadsbesluit van 1 juli 1993 werd besloten de rotonde op het kruispunt van Zandstraat en Weverij ook Weverij te noemen.

*Weversstraat

Schrijverswijk

Raadsbesluit 23 - 3 – 1961/ 7 – 4 - 1970

In het voorstel van burgemeester en wethouders tot naamgeving werd verwezen naar “een vroegere naam van de Hoofdstraat”. *De Weversstraat* heeft nooit bestaan en de naam werd bij raadsbesluit van 7 april 1970 vervallen verklaard. Een gewijzigde opzet van Centrum en Schrijverswijk verhinderde het totstandkomen van de straat.

*Weverstraat

Centrum

Raadsbesluit niet gevonden

Hoogstwaarschijnlijk naar het beroep wever, waarvan er naast wolkammers en -spinners vele waren in Veenendaal. Deze naam gold voor de huidige Hoofdstraat, met name de oostzijde. Al in 1689 werd van deze straatnaam melding gemaakt (zie Bisschop e.a.). Hij werd in de bevolkingsregisters ook gebruikt. De naam werd al voor de eerste officiële straatnaamgeving in 1920 gewijzigd in Hoofdstraat.

*Wezellaan

Petenbos

Raadsbesluit 12 - 3 - 1992

De wezel (Lat. *Mustela nivalis*) is een op een kleine hermelijn lijkende marterachtige, die overal in Nederland voorkomt. Hij jaagt dikwijls op prooidieren die groter zijn dan hijzelf. Kenmerken: klein en slank, bovenop bruin, onder wit; staart korter dan van hermelijn en geen zwarte pluim.

*De Wiekslag

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Wiekslag is een ander woord voor de vleugelslag van een vogel; de vleugels van een vogel worden ook wel vlerken of wieken genoemd. Deze weg voert door een wijk, waarin vrijwel alle straten een vogelnaam dragen.

*Wierickerschans

Het Ruisseveen

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De Wierickerschans was een verdedigingswerk ten oosten van Bodegraven (Zuid-Holland), waar de Enkele en de Dubbele Wiericke in de Oude Rijn uitmonden.

*Wijenburg

Salamander

Besluit burgemeester en wethouders 29 – 3 – 2011/5 – 10 – 2011(BAG)

Het uiterlijk van Wijenburg is nu een 16^e eeuws adelmanshuis met veel middeleeuws muurwerk. Het kasteel is gelegen in Echteld (Betuwe). Het bestaat uit drie vleugels en een poorttoren. Zoals veel van dit soort gebouwen wordt ook een deel van het kasteel gebruikt als trouwlocatie.

*Wildeman

De Faktorij en De Vendel

Raadsbesluit 13 - 12 - 1979

De tijdens de feestelijke omgang van een schuttersgilde meegedragen afbeelding van een met een knots gewapende naakte reus.

*Wilhelminastraat

Koopcentrum

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920

Wilhelmina Helena Pauline Maria, prinses van Oranje-Nassau, 1880 - 1962. Dochter van koning Willem III en koningin Emma. Koningin der Nederlanden van 1898 – 1948. Bij de naamgeving aan deze straat werd in het raadsbesluit vermeld: thans genaamd Lombok. *1942 - 1945: Lombokstraat* (zie Lombok).

*Wiltonstraat

De Compagnie

Raadsbesluit 2 - 10 - 1986

John Henry Wilton, 1869 - 1934. Bracht de scheepsreparatiewerf van zijn vader tot bloei. Deze Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf fuseerde in 1929 met de Maatschappij voor Scheeps- en Werktuigbouw Feijenoord, waardoor de N.V. Dok- en Werfmaatschappij Wilton-Feijenoord ontstond. Medeoprichter van de Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken N.V.

*De Wimpel

Schepenbuurt

Raadsbesluit 3 - 3 - 1977

De wimpel is de scheepsvaan, die de kleuren van de landsvlag bevat. Hij wordt, vooral door oorlogsschepen, gevoerd aan de hoofdmast.

*Windas

Schepenbuurt

Raadsbesluit 2 - 3 - 1978

Naam voor een (niet uitsluitend aan boord van schepen gebruikt) werktuig met een horizontale spil (as) die met spaken of mechanisch gedraaid wordt om door middel van een touw of ketting zware lasten op te hijsen of te verplaatsen, bijvoorbeeld de zogenaamde ankerspil. Het werktuig wordt, vooral bij gebruik aan land, ook wel hier genoemd.

*Betje Wolfflaan

Dichterslaan

Raadsbesluit 12 - 4 - 1990

In het dagelijks gebruik de naam van Elizabeth Wolff-Bekker, 1738 - 1804. Nederlands schrijfster en dichteres. Publiceerde in samenwerking met Aagje Deken onder andere de eerste Nederlandse roman (in brieven): *Sara Burgerhart*.

8Wolweg

Centrum

Besluit burgemeester en wethouders 30 - 1 - 2007

Deze naam houdt in de eerste plaats verband met het feit dat de weg loopt van de Brouwersbrug over het Omleidingskanaal langs de voormalige “Hollandia” Wol- en Kousenfabriek van de Gebroeders Van Leeuwen naar het Verlaat. Deze fabriek werd in 1899 gevestigd in een voormalige brouwerij, gelegen op het perceel De Brouwersweide, waarlangs de zogenaamde Brouwerssloot liep. De weg volgt voor een deel de voormalige Brouwersstraat, waarvan de naam vervallen is verklaard. De naamgeving verwijst ook naar het grote aantal wolfabrieken die in Veenendaal hun plaats hadden, zoals de Scheepjeswolfabriek, de Frisia Wolspinnerij, de Leidsche Wolspinnerij of Newo en Nevada en de wolfabriek van Feitz jr. De naamgeving van de Wolweg is ingegaan op 1 januari 2008.

*Zandheuvelweg

Hondzenelleboog

Raadsbesluit 11 - 1 - 1951

De Heuveltjes of Zandheuveltjes op het landgoed Prattenburg waren vooral bij jeugdige Veenendalers uit het eind van de negentiende en de eerste helft van de twintigste eeuw geliefd als plek voor het minnekozen. De vrijwel in het verlengde van de Bergweg gelegen weg leidde in de richting van die Heuveltjes. De weg heette voordien Prattenburgs(ch)eweg (zie aldaar).

*Zandstraat

Koopcentrum/'t Hoorntje

Raadsbesluit 28 - 6 - 1920/21 - 10 - 1930

In oude stukken (bijvoorbeeld in 1549, zie Bisschop e.a., p. 17) is al sprake van ('t) Zand of *Sant*, mogelijk vanwege een zandrug of zanderig gedeelte dat moest worden uitgegraven bij het aanleggen van de Grift. Het wordt op de *Caarte van den Slaperdijk* van Justus van Broeckhuijsen uit 1705 al vermeld als “het Sant” (zie bij Deys (1988), p. 84/85). Onder andere is in de bevolkingsregisters van 1850 tot 1860 sprake van ('t) Zand. Bij raadsbesluit van 21 oktober 1930 is het “Groenewoud” (zie aldaar) als straatnaam vervallen verklaard en die straat gevoegd bij de Zandstraat. Een blok woningen tussen de huidige J.P.C. Leinweberstraat en de Gortstraat droeg een tijd lang de naam *Molenbrug*.

*Zebravink

Vogelbuurt

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

De zebravink wordt in Nederland wel als kooivogel gehouden en komt hier niet in het wild voor. Het is de prachtvink (Lat. *Haborpyga castanotis*) uit Australië.

*Zeelandia

Engelenburg

Raadsbesluit 19 - 5 - 1988

Zeelandia is de verlatijnste en op oude kaarten wel gebruikte naam voor de huidige provincie Zeeland. Met deze naamgeving is aansluiting gezocht bij een tweetal eerder in deze wijk benoemde straten, te weten Frisia en Hollandia.

*Zeezwaluw

Vogelbuurt

Raadsbesluit 5 - 4 - 1979

Zeezwaluw is een andere naam voor de langs de kusten van West-Europa algemeen voorkomende grote stern (Lat. *sterna sandvicensis*).

*Zijdemos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Zijdemos (Lat. *Homalothecium sericeum*) is een mossoort met een zijdeachtig aanzien.

*Zijdevlinderhoek

Gelderse Blom

Raadsbesluit 1 - 7 - 1993

Zijdevlinder (Lat. *Bombyx mori*) is de naam van de vlinder die uit de zijderups komt. De zijderups is de larve van deze vlinder, die vooral op moerbeibomen leeft. De cocon, waarin de rups zich inspint om uit te groeien tot vlinder, wordt na bewerking afgewonden om zijde(draad) te winnen.

*Zilvermos

Petenbos

Raadsbesluit 7 - 6 - 1984

Zilvermos (Lat. *Bryum argenteum*) is een mossoort met zilverachtig glanzende blaadjes.

*Zoete Inval

Meesterweide

Raadsbesluit 7 - 1 - 1971 25 - 4 - 1996

De naam was oorspronkelijk een speelse verwijzing naar het feit, dat op de hoek van de Vijgendam en de Zoete Inval de bakkerijfabriek van de firma Van Kooten en in de straat de Tweede Christelijke Huishoudschool waren gevestigd. De naam is gekozen uit enige suggesties, op verzoek van burgemeester en wethouders ingediend door de leerlingen van de bovengenoemde huishoudschool. Bij raadsbesluit van 25 april 1996 werd aan de korte (doodlopende) zijstraatjes van de Zoete Inval ook die naam gegeven.

*Baas de Zoetenlaan

Petenbos

Besluit burgemeester en wethouders 03-04-2018

Bij de naamgeving van de straatnamen binnen het zuidelijk gedeelte van Petenbos is gekozen voor namen die relatie hebben met het landgoed Prattenburg.

Baas den Zoeten was werknemer/bosbaas bij de familie Van Asch van Wijck.

De laan ligt dwars op de einden van de Grootveld- en de Abraham Heetveldlaan, nabij de grens met de gemeente Rhenen.

*Zonnebloemstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 24 - 11 - 1960/4 - 11 - 1965

De zonnebloem is een samengesteldbloemige plant, waarvan de Latijnse naam *Helianthus* luidt; zij komt meestal als kweekproduct voor in de eenjarige vorm. De *Helianthus rigidus* is een vaste plant. Bij raadsbesluit van 4 november 1965 werd voor het verlengde van de Zonnebloemstraat, gelegen tussen Dahlia- en Gladiolenstraat ook de naam Zonnebloemstraat vastgesteld.

*Zonnewijzer

Meesterweide

Raadsbesluit van 24 - 6 - 2004 / besluit burgemeester en wethouders 27 - 4 - 2010 (BAG)

De zonnewijzer is het oudst bekende instrument waarmee het uur van de dag werd vastgesteld. De weg ligt aan de zuidzijde, dus de zonnige kant, van een gebouwencomplex, dat de naam De Zonnetuin draagt en dankt daaraan de naam. Deze is bovendien bedoeld als tegenhanger van de naam van de weg aan de noordzijde, dus de nachtzijde, van het complex, die de naam Sterrenwacht verkreeg.

*Zuiderkruis

Dragonder Zuid

Raadsbesluit 7 - 4 - 1970

Een sterrenbeeld van vier sterren, die een kruis vormen, aan de zuidelijke hemel.

*Hubert van Zuilenweg

Schrijverswijk

Raadsbesluit 14 - 1 - 1965

Hubert van Zuilen, een van de aannemers van de oude (Bisschop Davids-)grift, circa 1475.

*Zuivelstraat

Het Ambacht

Raadsbesluit 26 - 5 - 1955/27 - 4 - 2010 (BAG)

Aan deze straat stond ten tijde van de naamgeving de Veenendaalse Melkinrichting en Zuivelfabriek (Vemiez).

*'t Zure Eind

Dragonder Oost/Veenderij

In de volksmond gebruikelijke (scheld)naam

Een in de volksmond gebruikelijke naam voor het Benedeneind. Deze benaming hield zeer waarschijnlijk verband met de gesteldheid van de bodem, namelijk zuur.

*Zuilenburg

Salamander

Raadsbesluit 3 - 11 – 1966

De ridderhofstad Zuilenburg, was gelegen aan de Langbroekerwetering; de vroegst bekende vermelding is in 1402; hij werd in 1536 erkend als ridderhofstad. Zie Lunenburg.

*Zwaaiplein

Centrum

Besluit Burgemeester en Wethouders 3 -3 - 2015

In de eerste helft van de zestiende eeuw werd van de Grift verlengd in noordwestelijke richting door het Zand, nu de Zandstraat en in noordoostelijke richting naar de Edervenen, nu de Prins Bernhardlaan en de Stationsstraat. Op die plek, waar nu het Verlaat, de Brouwerstraat, de Hoogstraat en de Prins Bernhardlaan samenkomen, ontstond toen een splitsing van waterwegen. Om het keren van de schepen mogelijk te maken, werd een zwaai kom aangelegd. De kom heette officieel De Zwaluwstaart en kreeg in de volksmond de naam De Zwaai. Na de demping van de griften in de eerste helft van de twintigste eeuw veranderde de naam langzamerhand in Zwaaiplein.

*Zwarteweg

Franse Gat

Raadsbesluit niet gevonden

De herkomst of betekenis is niet duidelijk. De naam zou in de volksmond kunnen zijn ontstaan omdat de weg (ten dele) door donkere, dichte bebossing voerde. Het betrof hier een voor de huidige Bergweg in de volksmond gebruikte naam. Bij raadsbesluit 4 oktober 1927 werd de naam vastgesteld als Bergweg.

*Willem de Zwijgerstraat

't Hoorntje

Raadsbesluit 17 - 11 - 1988

Willem van Nassau, 1533 - 1584. Prins van Oranje, bijgenaamd De Zwijger; stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht. Prins Willem werd min of meer tegen wil en dank leider van de opstand tegen het Spaanse gezag over de Nederlanden en de door dit gezag gevoerde inquisitie (geloofsvervolging) tegen het protestantisme. Het lukte hem niet alle Nederlandse gewesten bijeen te houden. De Zuidelijke Nederlanden bleven onder Spaanse heerschappij, de Noordelijke verbonden zich in de Unie van Utrecht en trachtten zich, uiteindelijk met succes, van het Spaanse gezag te bevrijden. Prins Willem van Oranje leidde het verzet. Hij werd in 1584 te Delft door Balthasar Gerards, die daartoe was aangelokt door de vanwege de Spaanse koning uitgelofde beloning van 25.000 schilden (een oude Franse gouden munt) vermoord. Willem van Oranje wordt ook wel de Vader des Vaderlands genoemd.

ALFABETISCHE NAAMLIJST van de Bruggen en Parken.

De namen van de bruggen zijn genoemd in de stroomrichting van de Bisschop Davidsgrift, (te beginnen bij de zuidelijke gemeentegrens), De Grift. Het Omleidingskanaal. De Grift tot aan de noordelijke gemeentegrens, ten zuiden van de Slaperdijk. De (onbebouwde) parken zijn genoemd volgens de alfabetische orde.

Bruggen:

***Brouwersbrug**

Raadsbesluit 1 – 10 – 1964

Gelegen over Het Omleidingskanaal tussen de Wolweg en het Boompjesgoed. Vroeger droeg een deel van de Wolweg de naam van Brouwersstraat, naar het ooit bestaande perceel grond met de naam Brouwersweide.

***Burgemeester J.H. van Schuppenbrug**

Raadsbesluit - ? – 5 – 1948

De vanouds over het Omleidingskanaal lopende brug met de oorspronkelijke naam **Vaartbrug** werd bij de opening op 8 mei 1947 van de vervangende brug Burgemeester J.H. van Schuppenbrug genoemd, als waardering voor het vele werk dat waarnemend burgemeester van Schuppen gedurende de tijd na de oorlog voor Veenendaal had gedaan. De oorspronkelijke Vaartbrug werd op 6 mei 1945 door Duitser opgeblazen.

***Geersebrug**

Raadsbesluit 9 – 5 – 1967

Gelegen tussen (nu) Prins Willem-Alexanderpark en Kanaalweg over het Omleidingskanaal

***Groeneveldsebrug**

Raadsbesluit 19 – 10 – 1950

Gelegen aan het einde van de Groeneveldselaan over het Omleidingskanaal en aan het begin van de Polderweg.

***Helbrug**

Raadsbesluit 19 – 10 - 1950

Gelegen over de Bisschop Davidsgrift/De Grift tussen de Rauweveldseweg en de Dragonderweg (toen gemeente Ede, nu gemeente Veenendaal) en genoemd naar het nabij liggende moerasgebied De Hel.

***Molenbrug**

Raadsbesluit 4 – 11 – 1965

Genoemd naar de zogenaamde Molenpol, gelegen zuidelijk van de plaats van deze brug in de Rondweg-west, nabij het Sportpark Panhuis.

***Tinnebrug**

Raadsbesluit 1 – 10 – 1964

Gelegen in of nabij het perceel genaamd De Tinneweide en het park **De Groene Velden**. De brug ligt over het Omleidingskanaal aan het einde van de huidige straat met de naam De Tinneweide. Het park **De Groene Velden** werd bij hetzelfde raadsbesluit benoemd.

Parken:

*De Groene Velden

Raadsbesluit 1 – 10 – 1964

Gelegen tussen de Groeneveldselaan en De Tinneweide.

*Gedenkpark Oude Begraafplaats

Besluit Burgemeester en Wethouders 21 – 7 – 2009

Gelegen tussen de Weverij en het Kostverloren

P. Will (25 februari 2019)